



# BERXWEDAN

HER TİŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı 55 / 31 Mayıs 1988 / 2.50 DM

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile YNK Genel Sekreteri Celal TALABANİ Görüştü:

## İttifak Yaptıklarını Açıkladılar



PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile YNK Genel Sekreteri Celal TALABANİ kamuoyuna ve basına ortak yaptıkları bir açıklamada, her iki gücün Nisan ayı ortalarında heyetler halinde görüşme yaptıklarını ve bu görüşmeler neticesinde ittifak protokolü imzaladıklarını belirttiler.

1 Mayıs 1988 tarihinde PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile YNK Genel Sekreteri Celal TALABANİ imzalı bir bildiri ile ittifak kamuoyuna duyuruldu. Heyetler arasında yapılan görüşmenin büyük bir sorumluluk duygusu içinde geçtiği ve her iki tarafın dünya, bölge,

Kürdistan'daki gelişmeler ve karşılıklı ilişkiler üzerine görüşlerini belirttikleri ifade ediliyor. Yapılan değerlendirmeler sonucunda her iki örgüt, aralarındaki ilişkileri daha ileri bir seviyeye ulaştırma kararına vardılar.

Bugün gerek Kürdistan'da ve gerekse de bölgede yaşanan gelişmelerin devrimci bir ittifaka gitmeyi zorunlu kıldığı ve bu görüşten hareketle, her iki örgütün bir ittifak protokolü imzalamaya karar verdikleri açıklandı.

PKK ile YNK, her iki parçada cepheleşmelerin geliştirilmesine çalışacaklarını ve her dört parça arasında da ortak bir

Devamı 3. sayfada

## Alman Yönetimi, Tutuklu Yurtseverler Üzerindeki İnsanlık Dışı Uygulamalarını Sürdürüyor

Alman yönetimi, 5 Şubat tarihinden itibaren gözetim altına aldığı Kürdistanlı 13 yurtsever üzerindeki uygulamalarını sürdürüyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve PKK'ye karşı, Alman yönetiminin anti-demokratik ve komplocu uygulamalarını bilen biz yurtseverler, son tutuklamaların faşist Türk devletinin çağrısıyla ve onun adına gerçekleştirdiğinden kuşkuya düşmüyoruz. 4 aydır, tutuklu devrimci ve yurtseverlere yapılan uygulamalar, faşist Türk sömürgeciliğinin uygulamalarını aratmayacak cinstendir.

## Alman Savcılığının Saçma ve Komplocu İddiaları

Alman savcılığı, tutuklu yurtseverleri, Alman Anayasasının 129a maddesinden itham ediyor. Söz konusu madde, "Kişi özgürlüğünü kısıtlama, sahte belge çıkarma, terörist birlik kurma, üye olma ya da destekleme"yi içeriyor. Bırakalım, tutuklu yurtseverlerin bu maddenin kapsamına giren suçları işlediklerini, savcılığın bu maddeyi işletme

Devamı 7. sayfada

## Feyka-Kurdistan, 5. Olağan Kongresini Gerçekleştirdi

Uzun bir dönemi kapsayan hazırlık çalışmalarını tamamladıktan sonra Feyka-Kurdistan 5. Olağan Kongresi'ni 14-15 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirdi.

Feyka-Kurdistan, Federal Almanya'nın değişik şehirlerinde çalışmalarını yürüten ve amaçları aynı olan 13 dernek ve 3 komiteyi çatısı altında bulunduyor. Feyka-Kurdistan kuruluşundan günümüze kadar kendisine temel aldığı ilkeler doğrultusunda faaliyetlerini yürütmektedir. Dört yıldan beri bu temelde faaliyet yürüten Feyka-Kurdistan, koyduğu eylemlerle önemli bir kitle örgütü olduğunu kanıtladı.

Feyka-Kurdistan 5. Olağan Kongresi'ne 60 delege ve 90'a yakın misafir katıldı. Kapsamlı bir gündem maddesiyle temel sorun ve görevlerini değerlendiren Kongre delegeleri ve yönetim birimleri, yürüttükleri tar-

Devamı 9. sayfada

## Feyka-Kurdistan İle Görüştük

"Kürdistan halkı savaşçı, fedakar ve gerçekten kendisine yol gösterildiğinde başkaldırmasını bilen bir halktır."

YAZISI 9. SAYFADA

YNK GENEL SEKRETERİ CELAL TALABANİ BERXWEDAN'A ÖZEL DEMECİ VERDİ:

**"PKK'li militan ve savaşçıları selamlıyorum"**

**"Kuzey-Batı Kürdistan'da halkımızın devrimci evlatları halk tarihimize eşine rastlanmayan destanları kanlarını akıtarak yaratıyorlar. Bu, yıllardır Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişen ve sürekliliğini kaybetmeyen mücadele, ABD ve Batılı ülkelerin en modern yıkım silahlarıyla donatılmış faşist rejimin tüm zorbalığına rağmen, Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişen en uzun süreli silahlı mücadeledir."**

3. sayfada

**Birlik Yolunda Önemli Bir Adım**  
YAZISI 3. SAYFADA

## Şemdinli'de ARGK'nin Görkemli Muharebesi

Şemdinli'nin Bênevik (Güzelkayalar) mıntıkasında geniş bir alanda meydana gelen çarpışma, 24 saatten fazla sürdü. Çarpışmaya düşman savaş uçakları da katıldı. Özel timler, çete birlikleri ve düzenli ordu birliklerinden oluşan düşman gücü, helikopter ve uçakların desteğinde savaştı. Muharebe, ulusal kurtuluş savaşımızda altın bir sayfadır. Düşman, gün boyu çarpışma alanından ölü ve yaralılarını taşıdı.

Devamı 4. sayfada

## Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği Yetkilisi, İsviçre Başbakanı René Felber'le Görüştü

16 Mayıs 1988 tarihinde Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği yetkilisi, ASK örgütünün bir üyesi, İsviçreli bir tarihçi ve Kızıl Haç'tan bir temsilci ortaklaşa İsviçre Başbakanı (dönem başkanı) René Felber'le görüştü.

## Diyarbakır ve Aydın Zindanlarında Savaş Esirleri Direniyor

### Diyarbakır Zindan Direnişinde Görkemli Bir Adım

Diyarbakır özel askeri cezaevinde kalan PKK'li savaş esirleri, kazanımlarına yönelik saldırıları ve sürgünleri protesto amacıyla 12 Mayıs'ta toplu bir

Devamı 6. sayfada

### Aydın Özel Tip Cezaevinde İsyan

Cezaevi yönetimi, devrimci tutukluların tünel kazarak kaçma hazırlıkları içinde olduklarını ileri sürerek, koğuşlara askeri baskın gerçekleştirdiler. Devrimci tutuklular, arama ve

Devamı 6. sayfada



"Sorumluluklarımızın bilincindeyiz. Mücadeleyi kavırıyoruz. Görevlerimizi yapıyoruz ve tüm gücümüzle yapacağımıza inanabilirsiniz."

Aydın Cezaevinden PKK'li Savaş Esirleri

## Derik'te Çatışma

Gece saat 24.00'de başlayıp, ertesi gün öğle saatlerine kadar devam eden çarpışmada 50-60 arasında düşman askeri öldürüldü. Helikopterlerin devreye girmesi ve ARGK birliğini bombalaması sonucu, aralarında PKK-MK üyesi Mehmet Emin Aslan'ın da bulunduğu 5 ARGK savaşçısı şehit düştü.

Çarpışma, Derik'in Bayraklı köyü ve civarında meydana geldi. Alanda propaganda ve örgütlenme çalışması yapan ARGK birliği, bir ajanın ihbarı sonucu,

Devamı 4. sayfada

## Şırnak'ta Bir Kontra Timi Esir Alındı

Şırnak alanında uzun bir dönemdir yoğunlaşan ulusal kurtuluş savaşımız, önemli gelişmeler yaşıyor. Sömürgeci ordu birlikleri ile girilen birçok çar-

Devamı 4. sayfada

## Cizre'de İntikam Eylemi

Cizre şehir merkezine baskın düzenleyen ARGK gerillaları, Şırnak'ın en büyük ajan-çete başlarından Ahmet Zeyrek, kardeşleri İdris ve Hadi Zeyrek ile Ahmet Gezer'i ölümle cezalandırdılar. Daha önce de bu ajan-çete yuvası üç defa saldırıya uğramış, bu saldırıda Ahmet Zeyrek'in bir kardeşi, milis olan birçok yakını öldürülmüş ve evi tahrip edilmişti. Ahmet Zeyrek Cizre'ye taşınmış, halkımıza karşı suçlarına oradan devam ediyordu.

Devamı 4. sayfada

Direniş Kahramanlarımız:  
**Şirvan Direniş Şehitlerinin Anısına**  
2. sayfada

Adım Adım Kürdistan:  
**Çolamerg -II-**  
11. sayfada

Kürdistan'da Ailecilik ve Vahşi Türk Sömürgeciliğinin Oyunları  
12. sayfada

Aydın Cezaevinden PKK'li Savaş Esirleri Değerlendiriyor:  
**"Ara Rejim"**  
Tartışmaları Üzerine  
13. sayfada







## ŞİRVAN DİRENİŞ ŞEHİTLERİNİN ANISINA

Eğer Kürdistan halkı bugün yok oluşun, tükenmişliğin içinde yeniden diriliyor; bunca katliam, bunca sürgün ve her türlü insanlık dışı uygulamalara rağmen, ulusal kurtuluşa inanıyor ve PKK-ERNK-ARGK üçlüsü saflarında sımsıkı birleşiyor, inatla ve bilinçle direniyorsa, hiç kuşkusuz ki bunda, Kürdistan'ın her dağında, her köyünde, her mahallesinde bağımsızlık ve özgürlük için toprağa düşen kahraman şehitlerimizin büyük, hatta belirleyici bir yeri vardır. Toprağı sulandıran şehitlerimizin kanları, halkımızı yeniden diriltmekte, takatine yeniden kavuşturmakta, ondan da öte, ulusal kurtuluş için savaşan, kendine güvenen, onuruna layık bir halk konumuna getirmektedir. Şehitlerimizin kanları hasta Kürdistan'a verilen bir serum ve emile emile çorak hale getirilmiş topraklarımıza hayat suyu olmaktadır. İşte Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük ağacı topraklarımızda ancak böyle büyümekte ve böyle meyve vermektedir.

PKK bunun ilk harcını büyük enternasyonalist devrimci Haki KARER yoldaşın şehit olmasıyla yoğunurdu. Gelişmeler büyüdükçe, kazanımlar arttıkça şehitler halkası da büyüdü. Her kazanım ve ileriye doğru atılan her adımın altında onlarca değerli halk ve Parti önderimizin emeği, canı ve kanı yatmaktadır. Şehitler kervanına Axşun, Gap, Bloka, Filistin, Güney Kürdistan, Sason ve ülkenin dört bir yanında faşist sömürgeciliğe karşı kahramanca direnişler sergileyip Kürdistan toprağına yatan daha niceleri eklendi... Ve ne Saygon, ne Hitlerin Nazi kamplarını, ne de halklar hapishanesi olan Rus Çarlığını... Ama hiçbir yeri aratmayan Diyarbakır zindanları... Mazlumlar, Hayriler, Kemaller, Ferhatlar ve topyekün Diyarbakır zindan direnişini ısıtağı ısıcağına, soluk soluğa yaşayıp destansı direniş örneklerini sergileyen savaş esirleri... Zulüm ve zorbalığın galebe çaldığı... Azmin ve iradenin her türlü işkenceyi bir kez daha alt ettiği, bütün o kahrolası işkence ve utanılası uygulamaları insana verdiği o korkunc kin, yıkılmaz irade ve mücadele büyüklüğü...

İşte tüm bu zorlukların, işkencelerin yanında, soylu değerlerin de tadını tadan üç büyük devrimci... Halkımızın kalbinde taht kurmuş üç büyük savaşçı, üç büyük insan... 1985 şanlı atılımının ilk şehitleri arasında yer alan ve direniş tohumlarını ülkemizin Şirvan topraklarına taşıran, ulusal kurtuluşun ilk, ne de son şehitleri-Hürmüz direnişi ve Hürmüz şehitleri, Ahmet, Ekrem ve Fettah yoldaşlar...

Ahmet AYDIN ve Ekrem GÜNDÜZ yoldaşlar, yoksul bir çevreden gelmenin sınıf kararlılığıyla,

# Dinleyin Bu İnsan Çıglıklarını Kürdistan Vietnamlaşıyor



mücadelemizin '80 öncesi dönemde yüzbinleri ayağa kaldırdığı, sömürgeci ve feodal güçlere karşı devrimci mücadelenin en hareketli bir biçimde geliştiği Batman'da ulusal kurtuluşçu saflara katıldılar. Ancak 12 Eylül faşist darbesiyle birlikte pek çok önder ve kadro arkadaşımız gibi Ahmet ve Ekrem yoldaşlar da düşmana esir düşmüşlerdi. Böylece Ahmet ve Ekrem yoldaşlar, teslimiyet ve ihanetle direnişin göğüs göğüse vurduğu Diyarbakır zindanlarında yepyeni bir kişilik kazanıyorlardı. Onlar kuytu karanlıklarda, işkence ve çıgılların ay-yuka çıktığı bir dönemde, her türlü teslimiyet ve ihanet dayatmalarına karşı devrimcilik ve insanlık onuruna inatla sarılarak tam dört yıl boyunca direndiler. Onlarca açlık grevi vb. protesto eylemlerine fiilen katıldılar. Onlarca ölüm orucu ve yüksek iradenin en üst biçimleri olan kendilerini yakma eylemlerine tanık oldular. Ve artık onlar, Kürdistan'da gerçek yaşamın, onurlu kişiliğin ne demek olduğunu bu yüce kişilik ve erdemlere nasıl sahip çıkılacağını çok iyi biliyorlardı. Diyarbakır zindanları artık ulusal öfkenin, sınıf kininin, bilinçle-direnişle yoğunluğu devrimci ve tavizsiz halk ve önder kahramanlarının nasıl yaratıldığını gösteren bir mücadele alanı, bir denek taşıydı.

İşte Ahmet ve Ekrem yoldaşlar, böylesi bir alanın derin izlerini taşıyarak, ulusal kurtuluşun sıcak ortamına bir kez daha adım atıyorlardı. 1984 Mart ayında cezaevinden çıkan Ahmet ve Ekrem yoldaşlar, ailelerinin ikamet ettiği Batman'a yerleştiler. Ancak onlar, sıradan bir insan gibi yaşamaya asla tahammül edemiyorlardı. Anamlı ve onurlu bir yaşamı benimsemişlerdi. Diyarbakır zindanlarından gelmişlerdi. Yanıbaşlarında şehit olan onlarca, yüzlerce yoldaşın intikamını alacaklarına yemin etmişlerdi. İntikam örsü ise, ancak gerillanın düşmanın kurşun sıklığı ve attığı her adımın altında özgürlüğün fışkırdığı ülkemizin dağlarında dövülebilir. Bu, her şeyden önce de Parti yaşamıyla bütünleşmekle, geleceği onunla kazanıp, onunla paylaşmakla mümkün olabilirdi.

Ahmet ve Ekrem yoldaşlar, evde kaldıkları iki ay boyunca bir türlü rahat edememişlerdi. Kendilerini büyük bir sorumluluk altında tutuyorlardı. Mücadeleye katılmakta kararlıydılar. Ailelerinin türlü vaadleri ve zorlamaları, onların bu sorumlu ve inatçı kararlarına engel olamamıştı. Ancak dört yıl boyunca gördükleri işkence izleri hemencecik silinecek cinsten değildi. Dağlara çıkmanın, gerillaya ulaşmanın zorlukları vardı. Aile ve maddi zorlukların yanında, sağlık durumlarının iyi olmayışı, onları, zorun-

lu olarak ailelerinin yanında kalmalarına neden oldu. Nitekim birazcık toparlanarak sağlıklarına kavuşup, artık yol yürüyebileceklerine inandıklarında, tüm aile çıkarlarına elveda deyip, her türlü kişisel yaşamdan feragat edip dağlara ulaşmak üzere el ele vererek Batman'ı terk ettiler. Ve artık Ekrem ve Ahmet yoldaşlar, bin yılların kinini, zindanların kinini kusacaklardı. Silahlarıyla, Partileriyle ve inançlarıyla özgür yaşayacak, hiçbir töhmet altında kalmayacaklardı. Dolayısıyla en çok arzuladıkları bir yaşam biçimiyle bütünleşeceklerdi.

15 Ağustos şanlı atılımı, Kürdistan halkına yeni bir umut, yeni bir güven olmuştu. 15 Ağustos kıvılcımı her yurtsever, dürüst Kürdistanlı insanı ulusal kurtuluşun saflarına çekmek için güvenilir bir kapı olmuştu. Kürdistan halkı, tarihinde ilk kez böylesi bilinçli, örgütlü ve kararlı bir mücadeleye tanık oluyordu. Bağımsız ve özgür Kürdistan'ın teminatı olarak PKK'yi ve ulusal kurtuluş mücadelesini görüyor, buna inanıyor, güveniyor ve saflara katılıyordu. Öyle bir güven, öyle bir mücadele ki, sömürgeci-faşist orduya zorla alınmış onlarca yurtsever Kürt genci kah silahıyla, kah bir grup arkadaşıyla firar ediyor ve eğer askerlik yapılacaksa halk için, bağımsızlık ve özgürlük için olsun diyorlardı. İşte bunlardan biri de A. Fettah ONAR yoldaşı. Kendisi firar olayını ve niçin firar ettiğini şöyle anlatıyordu:

"Ben İzmir'de askerlik yapıyordum. Giydiğim üniformaya, silaha ve çevremdekilere baktıkça kendimi dünyanın en onursuz, en sorumsuz insanı olarak görüyordum. Halkıma ve gerillalara sıkılan her kurşunu sanki ben sıkıyormuşum gibi müthiş bir suçluluk duygusuna kapılıyordum ve düşünüyordum. Ben kimim, ülkem neresi, neredeyim, kimin için, neden Türk ordusu? İşte bu soruların yanıtlarını bulmaya çalıştıkça, adeta çıldırıyordum. Bazen içimden intihar etmek geliyordu. Bazen de onlarca-yüzlercesini öldürmek. Ama yok diyordum: Ulusal kurtuluşun saflarına katılmak, daha çok savaşmak gerekir. Her gün kinimi kusalıyım diyordum. Ölürssem kendi ülkem in topraklarına uzanmalıyım diyordum. Başka türlü benim için katliamları, işkenceyi, baskıyı onaylamak, halkıma ihanet etmek olurdu. İşte ben bunun için firar ettim..."

Fettah yoldaş, bunları anlatırken yüzünde büyük bir rahatlık okunuyordu. Evet, Fettah yoldaş artık geleceğini başka bir biçimde çizmiş, kendisini halkına ve mücadelesine adamıştı.

Yıl 1984. HRK (Kürdistan Kurtuluş Birliği) güçlerinin sömürgeci-faşist orduya peşpeşe darbe indirdiği ve halkımızın kendi öz si-

## Onlar Yüreklerimizin Sesini Haykırdılar

Uğruna savaşılıp, uğruna yaşanıp, uğruna ölünecek şeyin ne olduğu ve bunu gerçekleştirmenin yolu Kürdistan'da bugün artık çok açıktır. Ve yine, bunu bize öğretenlerin kimler olduğu da bilinmektedir.

Onlar ki, gençtiller... yaşlıydılar... kadındılar... erkektiler... fakat her şeyden önce İNSANDILAR.

O nedenle ki, PKK bayrağı Kürdistan üzerinde insanca yaşamın yolunu gösterdiğinde, bu bayrağın altında toplanmakta bir an bile tereddüt etmediler. Bu bayrağın, kendi vatanında vatansızlığa, isimsizliğe, geçmişi ve geleceği reddedilen bir hiçliğe terkedilmişliğe, işkenceli yaşama, açlığa, zulme, dünyanın dört bir tarafına savrulmaya, uğruna gözyaşı, uğruna kan dökülen topraklara "benim vatanım" diyememeye, burada, bu topraklarda her gün her saat insanlığın katledilmesine karşı açılmış bir bayrak olduğunu; bu bayrak altında toplanmanın, bu bayrağı taşımanın ve onu her ne pahasına olursa olsun yükseltmenin, her şeyden önce bir vatanseverlik ve insanlık borcu olduğunu öğrendiler, böyle yaşadılar ve bize de YURTSEVERİM ve İNSANIM demenin başka bir tanımı olamayacağını öğrettiler.

Şimdi onlar adına çok şey yazılabilir ve yazılıyor. Zindanlardaki, dağlardaki, ovalardaki ve hatta dünyanın dört bir yanındaki destansı direnişleri, her birinin yaşamı bugün halkımızın yüreğinde, kaleminde, silahında, yumruğunda dilleniyor, türkölüyor. Onları tanımanın, onların takipçisi olmanın esas biçimi de budur.

Eğer biz, onların yüreklerinin sadece ve sadece Kürdistan için, bu topraklarda çimenlerin özgürce yeşermesi, çocuklarımızın özgürce gülmesi için attığına inanıyorsak; bu inanç, bütün kişisel çıkarlardan arınarak, bütün olanaklarımızı ve gücümüzü davaya katmaktan başka hangi anlama gelebilir!

Nerede olduğumuz, kim olduğumuz, yaşlı, genç, kadın ya da erkek oluşumuz neyi değiştirebilir? Eğer Kürdistanlıysak ve insanız diyorsak, uğruna yaşanılabilecek, uğruna savaşılacak ve uğruna ölünecek şey, her biri bizden bir parça olan genç, yaşlı, kadın ve erkek, her biri anamız, bacımız, babamız, kardeşimiz, bizim çocuklarımız olan Kürdistan Devrim Şehitlerinin çağrılarıdır.

Bu çağrı, "Her şey bağımsız Kürdistan için" şiarıdır.

Bu çağrı, "Sömürgeciliğe karşı ordulaşan bir halk olmak için ileri" şiarıdır.

Ve bu şiarın sahibi, PKK ve ERNK önderliğinde savaşan Kürdistan halkıdır.

lahlı kurtuluş kuvvetleriyle, sömürgeci faşizmden hesap sorduğu bir dönem. Devrimci operasyonlarımızın yoğunca geliştiği, halkımızın ulusal kurtuluşu benimseyip aktif olarak katıldığı, kısacası sıcak savaşın başlatıldığı bir dönem. Dağlarda, köylerde silah sesleri yankılanıyor ve gerillalarımızın gerçekleştirdiği eylemlerin yankısı artık sadece Kürdistan'la sınırlı kalmayıp, tarihte ilk kez bu denli kararlı ve bilinçli bir şekilde dünyaya yayılıyordu.

İşte Fettah, Ekrem ve Ahmet yoldaşları bir araya getiren tamamen bu soylu mücadele idi. Onlar birlikte Partiyile bağ kurmuş ve değişen koşullara uygun eğitimlerini tamamlamak üzere, Parti tarafından eğitime gönderilmişlerdi. Bu üç büyük kahraman savaşçının da içinde bulunduğu kalabalık bir grubu Hakkari dağlarında karşılayan bir arkadaş, Ahmet, Ekrem ve Fettah yoldaşların o anki durumlarını şöyle anlatıyordu:

"... Dağında iki silahlı propaganda birliği bir araya gelmiştik. İçimizde milis ve savaşçı adayı arkadaşlar da vardı. Toplam sayımız 50 civarındaydı. Hepsisi de silahlı ve aramızda ilişkiler tamamen askerce idi. Yani yaşamımız, hareket tarzımız ve her şeyimiz belli bir askeri kural içinde, disiplinli ve örgütlüydü. Ahmet, Ekrem ve Fettah yoldaşların gözlerinden heyecan okunuyordu. Sevinçleri, coşkuları ve mücadele azimleri, yüz ifadelerinden anlaşılıyordu. Kimbiler, belki de o an Fettah yoldaş, sömürgeci TC ordusundaki zora dayalı emir-komuta ilişkisini anımsıyordu. Belki de Ahmet ve Ekrem yoldaşlar da, Diyarbakır zindanlarında gördükleri o korkunç ve insanlık dışı uygulamaları düşünüyorlardı. Düşmanın 'bitir-

dik, ezdik' dediği PKK gerçeğini ilk kez, 50 civarında değişik çap ve düzeyde silahlanmış bir askeri güçle görüyorlardı. Nitekim sevinci içine sığmayan Fettah yoldaş, yanındaki savaşçı arkadaşına 'Bunların hepsi bizim arkadaş mı, başka gruplarımız da var mı' vb. sorular soruyor; Ahmet ve Ekrem yoldaşlar ise, 'Bize ne zaman silah vereceksiniz... Ahh... Diyarbakır' deyip, hem savaş azimlerini, hem de sömürgeci düşmana karşı olan öfkelerini yansıtıyorlardı."

Evet Ahmet, Ekrem ve Fettah yoldaşlar, gerçekten de eğitimlerini tamamlamışlardı. Artık birer savaşçı olarak ülkeye giriyorlardı. Bekledikleri o an gelmişti artık. Kendilerini kısa sürede ideolojik, politik ve askeri yönde geliştirmiş, sadece birer savaşçı değil, ama her biri kadrolaşabilecek bir formasyon kazanmıştı.

Yıl 1985, Ocak ayı: Ahmet, Ekrem ve Fettah yoldaşların içinde bulunduğu bir grup savaşçı arkadaş, Partilerinden son talimatlarını alıyorlardı. Ülkenin ta derinliklerinde savaşacaklardı. Zira onlar halkımızın, tarihin ve zindan esirlerinin kendilerinden beklentilerini biliyorlardı. Görevleri ağır, sorumlulukları büyüktü. Bir an önce mücadele vermek istiyorlardı. Ahmet, Ekrem, Fettah yoldaşların içinde bulunduğu gerilla grubunda yer alan bir arkadaş Ocak'ta başlayıp 7 Şubat tarihinde görkemli bir direnişle son bulan yolculuklarını şöyle anlatıyordu:

"Ocak ayı idi. Hakkari ve Siirt dağlarını aşmak gerçekten azim ve kararlılık istiyordu. Doğa ve iklim koşulları adeta düşman kesilmişti. Her an bir fırtınaya kapılıp yaşamını yitirebileceğin gibi, çığ altında kalabilir veya donabi-

Devamı 17. sayfada



**PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN ile YNK Genel Sekreteri Celal TALABANİ Görüştü:**

# İttifak Yaptıklarını Açıkladılar

**Baştarafı 1. sayfada**

cephenin yaratılması doğrultusunda mücadele vereceklerini açıkladıkları bildirilerinde ayrıca hakim sömürgeci ülkelerde gelişen devrimci-demokratik hareketlerle de sıkı bir ittifak içine gireceklerini ve bunu geliştirmeye çabalayacaklarını da belirttiler. Bunun yanı sıra Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi içerisinde ortaya çıkan bölücü, yıkıcı ve tasfiyeci eğilim ve anlayışlarla da mücadele içerisinde olacaklarını da açıkladılar.

PKK ile YNK açıklamalarında, bu protokolün, ilkelerini kendisi için uygun gören her kişi, grup ve örgüte de açık olduğunu belirttiler.

YNK Genel Sekreteri Celal TALABANİ gazetemize verdiği demecinde, her iki örgüt arasında atılan bu adımın olumluluğundan ve tarihi olduğundan bahsederek, PKK militanlarını selamladı. Celal TALABANİ, de-

mecinin sonunda, Kürdistan'ın kurtuluşu için savaşılan bütün ilericileri, demokratları da selamladığını belirtti.

Kamuoyuna açıklanan bildiride ittifakın esas ilkeleri şöyle belirtildi:

*“Düşmanın azgın saldırılarına karşı koymak ve halkımızın ulusal direniş hareketini geliştirmek için, ciddi bir mücadele vererek, bu savaşı zaferle taçlandırmanın uygun zeminini hazırlamak; bunun için bütün ulusal güçleri birleştirmek ve bunlardan ulusal düzeyde (parça ve genele has) bir cephe oluşturmak. Bu cephele arasında koordine, işbirliği ve ortak mücadeleyi geliştirmek için çalışmak.*

*Her parçada devrimci silahlı mücadeleyi geliştirmek; tasfiyeci, bölücü eğilim, akım ve anlayışlara karşı aktif mücadele etmek.*

*“Hakim ulusların gerçek devrimci-demokratik güçleriyle sıkı ilişkiler geliştirmek ve aktif dayanışma içine girmek.”*

devrimci bir ittifaka gitmek için koşulların son derece elverişli olduğu gerçeğinden hareketle, birlik çalışmalarının hızlandırılması gereğine ulaşılar. Aynı zamanda ittifakta yer almayan kişi, grup ve örgütlere de çağrı yapılarak, ittifaka katılabilecekleri belirtildi.

Kürdistan'da mücadelenin önemli bir aşamaya vardığı ve bölgesel çelişkilerin yoğunlaştığı bir dönemde birlik yönünde atılması gereken adımların önemi daha da arttı.

Kürdistan'ın geneli açısından olsun, her parçanın kendi içinde olsun yürütülen birlik çalışmaları şimdiye kadar istenilen sonucu vermedi. Bunun böyle olmasının objektif ve subjektif nedenleri vardır. Devrimci bir birliğe gitmenin objektif koşulları yeterince olgunlaşmadığı gibi, esas olarak da subjektif nedenlerden dolayı birlik gerçekleşmedi. Bu konuda daha önce de birçok girişimde bulunmuş, ancak bu adımlar geliştirilememiştir. PKK ile YNK arasında imzalanan bu yeni ittifak protokolü objektif şartların daha da olgunlaştığı ve subjektif etkenlerin de aşılmaya çalışıldığı bir döneme denk düşmektedir. PKK ve YNK örgütleri, gerek her parçanın kendi cepheleşmesini yaratmada ve gerekse de genel Kürdistan bütünlüğü açısından bir birliğe gitmede daha fazla çaba sarfedeceklerini açıkladılar. Budurum, birliğin geliştirilmesinde önemli bir faktör olarak ortaya çıkıyor.

Geçmişin sıkı bir değerlendirilmesinden günümüz için sonuçlar çıkardığımızda ortaya çıkan gerçeklik, Kürdistan'da bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinden yana olan herkesin birliği geliştirmeye büyük bir çaba göstermesi gerektiğidir.

Kuzey-Batı Kürdistan ile Güney Kürdistan sorunu mevcut bölgesel gelişmeler ortamında daha yakıcı bir duruma geliyor. İran-Irak savaşındaki gelişmeler, faşist Türk sömürgecilerinin Kerkük'e müdahale hazırlıkları ve faşist Saddam rejimi ile arttırdıkları işbirliği ortamında, Kürdistan devriminin önemi daha açık olarak ortaya çıktı.

Türk sömürgecileri İran ve Suriye ile Kürdistan konusunda ortak bir tavıra ulaşamamış olsa da faşist Saddam rejimi ile içine girdiği ilişkiler ve artan karşılıklı dayanışma örnekleri, halkımızın bu iki azgın düşmanına karşı mücadeleyi daha ivedi kılıyor. Saddam rejiminin en son Halepçe'de giriştiği katliam ve Türk sömürgecilerinden buna verilen destek, bu iki düşman rejimin durumunu da çok açık bir şekilde ortaya koymaktadır.

Halkımızın düşmanı sömürgeci rejimlerin böylesine yoğun bir işbirliğine ve ortak katliamlara giriştikleri bir dönemde yurtsever kişi, grup ve örgütlere de son derece önemli görevler düşmektedir. PKK ile YNK bu konuda atılması gereken ilk adımları atarak, düşmanlarımızın birleşerek, yoğunlaştırdık-

ları saldırılara karşı, ittifak protokolünü imzalayarak, bu saldırıları her iki parçada yükseltilecek silahlı direnişle karşılayacaklarını açıkladılar.

PKK ile YNK arasında gerçekleştirilen ittifak, bütün yurtsever güçlerin, Kürdistan halkının bağımsızlığı ve özgürlüğü mücadelesinde yer alması için önemli bir cesaret kaynağıdır. Kürt halkının çıkarlarını korumak isteyen ve bu halkın bağımsızlığı için geliştirilen silahlı mücadeleden yana olan her yurtsever kişi, grup ve örgüt birliği güçlendirmek ve katılımı daha da genişletmek için çaba sarfetmelidir. Bu, bugün sahip çıkılması gereken bir görev olduğu gibi aynı zamanda ertelenemez bir görevdir de. Kendisine yurtseverim diyen her kişi, grup ve örgütün içerisine girmesi gereken tavır da bu olmak zorundadır.

Şimdiye kadar birliğe gide-memenin önünde engel olan tutumların terkedilmesi ve halkımızın bağımsızlığı ve özgürlüğünden yana tavır alınması, yurtseverliğin de bir ölçütü olmaktadır. PKK ile YNK arasında imzalanan ittifak, Kürdistan halkının çıkarlarını temsil etmekte ve silahlı mücadelelerinin bağımsızlığa götüreceği gerçeğini ortaya koymaktadır.

Biz, PKK ile YNK arasında atılan tarihsel önemdeki bu adımın daha da geliştirilmesi için yurtsever, dürüst her kişi, grup ve örgütü de birliğe katılmaya çağırıyoruz.

## Birlik Yolunda Önemli Bir Adım

PKK ile YNK arasında imzalanan ittifak protokolünün, Kürdistan'da meydana gelen gelişmeler dikkate alındığında önemli bir girişim olduğu görülmektedir. Kürdistan bağımsızlık mücadelesine karşı içten ve dıştan saldırıların yoğunlaştırıldığı bir döneme denk gelmesi ve halkımızın birliğini geliştirmeye hizmet etmesi nedeniyle, sonuçları oldukça önemli gelişmelere yol açacak bir itti-

faktır.

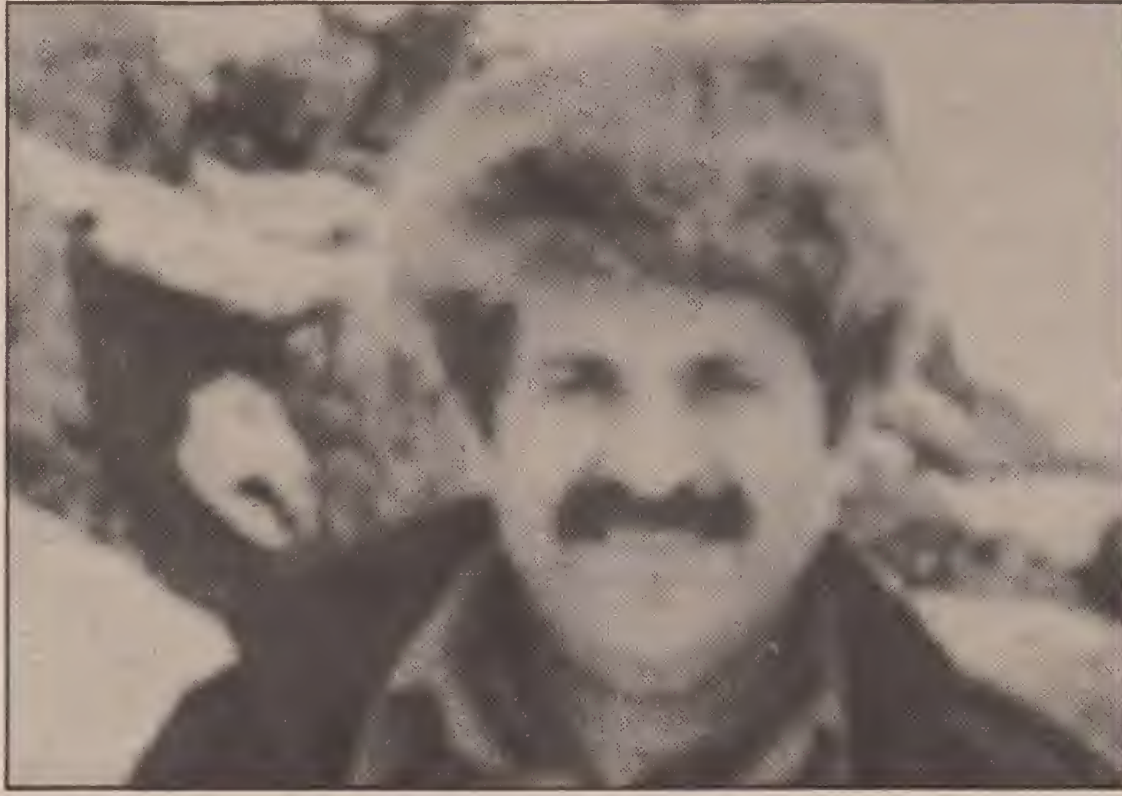
PKK ile YNK arasında belli bir süreden bu yana devam eden görüşme ve ilişkiler, Nisan ayı ortalarında yapılan son görüşmeler ile birlikte, daha üst bir düzeye varırdı. PKK ile YNK arasında varılan bu ittifak anlaşması, Kürdistan'daki gelişmelerin de bir sonucu olarak ortaya çıktı. Her iki örgüt, yaptıkları değerlendirmelerin bir sonucu olarak, Kürdistan'da

**YNK GENEL SEKRETERİ CELAL TALABANİ BERXWEDAN'A ÖZEL DEMEÇ VERDİ:**

**“PKK’li militan ve savaşçıları selamlıyorum”**

Her şeyden önce PKK ile YNK arasında imzalanan ittifakta ifadesini bulan bu tarihi adım münasebetiyle Kürdistan'ın tüm devrimci güçlerini kutluyorum. Tarihi öneme sahip olan bu adım aynı zamanda ilerici bir istem ve umudun gerçekleştirilmesidir de. Çünkü Orta-Kuzey-Batı Kürdistan ile Güney Kürdistan devrimci güçleri arasındaki devrimci dayanışma, Kürdistan ulusal kurtuluş devriminin zafere ulaşmasının da bir gereğidir. Yine bu ittifak, halkımızı ve onun ulusal demokratik devrimini yok etmeye çalışan Turancı faşist Türk rejimi ile Aflaki faşist Irak rejimine ve onların planlarına karşı koymanın yanı sıra, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin etmesinin ve haklarını elde etmek uğruna yürüttüğü mücadelesinin de bir gereğidir.

Eğer bugün düşmanlarımız Kuzey-Batı Kürdistan ile Güney Kürdistan'ın devrimci hareketlerini yok etmek için işbirliğini sınıksız geliştiriyorlarsa; buna karşı, devrimci güçler de dayanışma ve ittifaklarını geliştirmelidirler. Böylesi bir dayanışma geliştirmek aynı zamanda Kürdistan'ı kendi egemenliğine alan yabancı güçlere karşı ortak mücadele yürütmenin bir gereği olarak, önümüzde duran en dayatıcı bir görevdir de. Aynı şekilde bu düşmanın tüm oyun ve planlarını boşa çıkarmanın, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin etme uğruna yürüttüğü haklı mücadelesinin ve bu



mücadelenin başarıya ulaşmasının da dayattığı bir gerçektir. Bu tarihi adım gerek Kuzey-Batı Kürdistan'da ve gerekse de Güney Kürdistan'da devrimci mücadeleyi daha da boyutlandırarak geliştirmenin bir gereği olan her iki parçanın devrimci güçleri arasındaki işbirliğini, dayanışmayı, karşılıklı yardım ve desteği de elzem kılmaktadır. Bunun içindir ki bu adımın silahlı mücadeleye, halkımızın kendi kaderini özgürce tayin etme hakkına, yine sömürgeci, gerici antlaşma ve komplotların sonucunda parçalanmış ulkemizin bu her iki parçasındaki devrimci güçlerinin dayanışma ve birliğine inanan ve güvenen herkese bir müjde olduğuna da inanıyoruz.

PKK ve YNK arasında gerçekleşen ittifak, düşmana karşı halkımızın ulusal devrimini ge-

yorum. Kürdistan dağlarını kanlarıyla kızılaştıran, yarattıkları destanlarla Kuzey-Batı Kürdistan'da ilk olarak patlak veren devrimin yüceliğini tüm dünyaya gösteren, “Kürt halkı bitmedi, direniyor” dedirten, terör ve asimilasyon hamlelerini boşa çıkaran PKK'li militan ve savaşçıları selamlıyorum.

Kuzey-Batı Kürdistan'da halkımızın devrimci evlatları halk tarihimize eşine rastlanmayan destanları kanlarını akıtarak yaratıyorlar. Bu, yıllardır Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişen ve sürekliliğini kaybetmeyen mücadele, ABD ve Batılı ülkelerin en modern yıkım silahlarıyla donatılmış faşist rejimin tüm zorbalığına rağmen, Kuzey-Batı Kürdistan'da gelişen en uzun süreli silahlı mücadeledir. Türk egemenlik sistemine ve adeta onun Kürdistan'ı yeniden işgal eden güçlerine karşı kahramanlık destanları yaratan halkımızın devrimci kahramanları, Kürt halkının canlılığını, davasının haklılığını ve son 70 yılda yoğunluk kazanan TC'nin imha ve asimilasyon planlarının boşa çıkarıldığını tüm dünyaya ispatlamaktadırlar.

Güney Kürdistan ve Kürdistan genelinde tüm devrimci militanları selamlıyorum ve halkımızın tarihinde yeni bir sayfayı ifade eden, sadece bir başlangıcı teşkil eden bu tarihi öneme haiz olan adımın atıldığı müjdesini veriyorum. Aynı zamanda bu adım gerekli olan

sıratejik ittifak ve ilişkilerin aydınlatılmış bir sayfasının açılışı olduğu gibi, Kürdistan genelindeki ulusal kurtuluşçu güçleri ve Kürdistan geneli için kurulacak cephe stratejisinin doğru ve sağlam temellerini oluşturmanın bir başlangıcıdır da. Yine bu adımın başarılmasındaki katkılarından dolayı başta PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş olmak üzere, tüm PKK'li yoldaşları selamlıyorum, Kuzey-Batı Kürdistan güçleri arasında başarı sağlanmadıkça, cephe kurmada ve devrimci savaşı daha da boyutlandırmada başarı dileklerimi sunuyorum.

YNK adına, PKK ile geliştirilen ittifakın maddelerine sonsuz bağlılığımızı dile getiriyor, Kürt ulusal hareketi içinde bir barışı sağlama uğruna yürütülen çabalarda azimli olduğumuzu tekrarlıyorum. Çünkü gerek parça açısından gerekse de Kürdistan geneli açısından bu barışın sağlanması her parçaya has ve Kürdistan geneli için cephe kurma işini daha da kolaylaştıracaktır. Kürdistan'ın bu her iki parçasında (Orta-Kuzey-Batı Kürdistan ve Güney Kürdistan) halkımızın yürüttüğü haklı devrimci mücadelenin zaferle sonuçlanacağına inanıyoruz tamdır. Bu vesileyle, bu mücadelenin gelişmesine katkıda bulunan tüm devrimci militanlara başarılar diler ve selamlarımızı iletiriz.

**C. TALABANİ**  
**YNK Genel Sekreteri**



## Şemdinli'de ARGK'nin Görkemli Muharebesi

*Baştarafı 1. sayfada*

Göğüs göğüse bir çarpışmayı kazanan kalabalık ARGK birliğinin verdiği kayıplar, düşmanın savaş uçakları ve helikopterlerinin bomba atışlarıyla oldu.

Nusaybin, Derik ve Genç muharebelerinden sonra, Şemdinli çarpışmasının ortaya çıkardığı birçok gerçek vardır. Bu gerçekler hem siyasal, hem de askeridir. ARGK, üstün düşman silahlı karşı-devrim güçlerine karşı savaşmaktadır. ARGK'nin gücü, halktan, davasının haklılığından, yüksek moral ve savaş gücünden ileri gelmektedir.

Son çarpışmaların hepsi büyüktür. Her bir çarpışmada düşmanın savaşa sürdüğü asker sayısı en az 1.000 kişidir. Bunların çoğu özel eğitilmiş timlerdir. Türk ordusu, son çarpışmaların tümünde Fransa ve Almanya'dan satın aldığı helikopterleri ve iki ordu savaşında kullanılan tahrip gücü yüksek bombalar kullanmaktadır. Nusaybin çarpışmasında gözlemlendiği gibi, bunlar napalm türünde bombalardır. Bu bombalarda zehirli gaz oranı da yüksektir.

Düşman cephesinin bu durumuna karşılık, ARGK'de önceki yıllara göre büyük sayı ile ve daha etkili silahlı çarpışmaya girmektedir. ARGK, gelişiminin doğal ürünü olarak sadece vur-kaç taktikleriyle yetinmemekte, düşmanın büyük birlikleriyle saatlerce süren çarpışmalara girmektedir. Türk Genelkurmaylığı, propaganda gereği hep ben saldırdım ve ben kuşattım demektedir.

Yine, düşman her çarpışmada kayıplarını birkaç ölü ve yaralı olarak göstermektedir. Düşmanın radyo, televizyon, basın ve anında iletişim araçları göz-önüne alınınca, propagandada öncelik ve inisiyatifi elinde tuttuğu görülür. Fakat bu, gerçeği değiştiremez. 24 saatten fazla süren bir çarpışmada düşmanın en az 100 kaybı vardır. Helikopterler ölü ve yaralıları saatlerce taşımışlardır. Düşman, halen alanda kayıplarını aramaktadır.

Mayıs muharebesi, Şemdinli'de düşman birlikleriyle 1988 baharında üçüncü büyük çarpışma oluyor. Her çarpışmada da düşman birlikleri hezime uğratıldı.

Şemdinli'nin diğer Kürdistan



bölgelerine göre ayırıcı özellikleri vardır. Daha 1984'te Şemdinli'de düşmanın 16.00 askeri vardı. Yani, alan tümüyle bir askeri bölgedir. Şemdinli'ye hem yabancıların hem de bölge dışından insanların girişi yasaktır. Aynı şekilde, alandaki köylülerin hareketi de sıkı kontrol ve izne tabidir.

Şemdinli, Güney ve Doğu Kürdistan'la sınır olan bir bölge-mizdir. Coğrafik ve toplumsal olarak bütünlük oluşturur. Doğu ve özellikle Güney Kürdistan'daki gelişmeler doğrudan Şemdinli'yi etkilemektedir. Bu nedenle Şemdinli aşiretlerinin I-KDP'yle aynı şekilde TC'nin de I-KDP'yle ilişkilerinin en fazla olduğu alan burasıdır. Şemdinli köylülüğünün geçiminde, Güney Kürdistan'la ticaret de önemli bir rol oynar.

Tüm bu öğeler, Şemdinli köylülüğünü etkilemiştir. Halkın mevcut durum ve tercihi üzerinde bu öğelerin etkisi büyüktür. Şemdinli'de aşiretler kabilelere bölünmüştür. Bu aşiret kitlelerinin önemli bir kesimi Güney Kürdistan direnişinde yer almış, bu nedenle oraya göçmüştür; halen de Gerdi aşiretinin önemli bir kesimi Güney ve Doğu Kürdistan'da bulunmaktadır.

Türk sömürgeciliği, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı savaşırken, tümüyle askeri gücünü ve aşirete üst ya-

pısını temel almaktadır. Türk ordusu, maddi ve ticari ayrıcalık tanıyarak, kabile reislerinden, etkili çete birlikleri oluştururken, aşiret köylülüğünü de yeni bir işgal ordusu gibi baskı altında tutmaktadır.

Şemdinli'de köylülüğün bilinçli tercihi nettir. Türk işgalinden ve çetecilikten kurtulmak istiyor. Alanın bu durumu, kitlesel silahlı kabarmaları sürekli güncel tutuyor. İşte Türk ordusunun alana aşırı güç yığması, alanın bu özelliğinden kaynaklanıyor.

Şemdinli'de 6 yıldır aralıksız süren ulusal kurtuluş çalışmalarımız da, alanın özelliğine uygunluk kazanarak, bir gelişmeyi yaşamış ve askeri yan belirleyici olmuştur. Artık Şemdinli'de sorun, düşman ve çete birliklerini dağıtarak halk kabarmasını yaratma sorunudur.

Şemdinli'de dikkate alınacak diğer bir öğe I-KDP ve onun Deşta Baraza (Şemdinli'ye sınır Güney Kürdistan alanı)'daki güçleridir. Çünkü, bunlar TC karakollarıyla yoğun işbirliği yapıyorlar ve TC'ye ihbarlarda bulunuyorlar. Yine, ellerinden geldince ARGK birimlerinin hareketini önlemek istiyorlar. Bunlar, 1985'te Hamit AVCI adlı PKK militanını komployla öldürüp Türk ordusuna teslim ettiler. Yine, 1987 baharında bir ARGK savaşçısını yaralı olarak Türk ordusuna teslim ettiler.

ladı. Bu çeteler aynı yılın yazında Şırnak'ın Talga köyünde Ömer adlı bir yurtseverin kafasını kestiler.

HRK birlikleri bu haini cezalandırmak ve çete grubunu dağıtmak için birçok kere saldırı yaptılar. Bu saldırılardan biri de Kasım 1985'te yapıldı. Ajan, Şırnak askeri birliğine sığındı. Çete grubu ise önemli oranda dağıtıldı. 1986 yazında ajanın büyük koruma altındaki evine yapılan saldırıda, evi tümüyle tahrip edildi. Ajan, bu defa da yaralı olarak kurtuldu.

Çete grubu dağıtılan Ahmet Zeyrek, bu defa Cizre'ye taşınarak, ajanlık çalışmasını burada sürdürdü. Fakat bu defa kurtulamadı. Küçük bir ARGK timi, cezalandırma eylemini başarıyla gerçekleştirerek, dört yıldır itinayla sürdürülen bir takip sonucu bu hain-çete odağı tümüyle dağıttı.

## Derik'te Çatışma

*Baştarafı 1. sayfada*

Bayraklı köyünde asker ve özel timlerden oluşan düşman güçleri tarafından kuşatmaya alındı.

Çarpışma gece saatlerinde başladı. Yakın mesafeden çarpışmaya giremeyen düşman timleri, köye rastgele roket atmaya başladılar. Köylülere ve çocuklara zarar gelmesini istemeyen gerillalar, köyün dışında çarpışmayı tercih ettiler. Sabaha kadar devam eden çarpışmada gerillalar kayıp vermeden kuşatmayı yarıdılar. Gece karanlığında çok kayıp veren düşman safalarında panik başladı.

Sabaha karşı, düşman, Mardin'den gelen takviye birliklerle kuşatmasını güçlendirdi. Bozguna uğrayan düşman birlikleri, yine helikopter ve tanklara sığındılar.

Aralıksız çarpışan gerillalar, köyün yakınında otlayan bir koyun sürüsünün içine daldılar. Bu sırada helikopterler rastgele bomba yağdırdılar.

Öğleye doğru çarpışma sonuçlandırıldığında düşmanın ölü ve yaralıları 50'yi geçmişti. Sonuna kadar kahramanca savaşan

ve çok üstün düşman güçlerini bozguna uğratan ARGK birliğinden, aralarında halkımızın değerli evladı, PKK-MK üyesi **M. Emin Aslan**'ın da bulunduğu 5 savaşçı şehit düştü.

Mardin bölgesinde ulusal kurtuluş çalışmalarımız ve eylemlerimiz aralıksız sürmektedir. Cizre'de pusuya düşürülen üç düşman aracından oluşan konvoyu yapılan saldırıda çok sayıda düşman askeri öldürüldü.

Nusaybin ve Midyat'ta ARGK birliklerine büyük katılımlar olmaktadır.

Alınan son haberler üzerine, Türk ordusu Midyat'ın Kerboran, Çelik alanları ve Maval Dağı civarında büyük yığınak yapmaktadır.

Yapılan operasyonlarda ise en az 15 yurtsever köylü tutuklandı.

Operasyonlar Adıyaman, Cizre, Şırnak, Erüh, Silopi, Pervari, Uludere, Şemdinli, Bingöl, Dersim, Diyarbakır, Kurtalan ve Ağrı'da vargüçüyle sürdürülmektedir. Adıyaman'da birçok yurtsever tutuklandı.

## Şırnak'ta Bir Kontra Timi Esir Alındı

*Baştarafı 1. sayfada*

pışmayı Halk Kurtuluş Ordusu gerillalarımız başarı ile sonuçlandırdılar.

Son olarak Mayıs ayı ortalarında özel tim (kontra) birlikleri ile meydana gelen bir çarpışmada, ARGK birlikleri kontralardan bir timi esir aldı. İlk aldı-

ğımız bilgilere göre, özel tim elemanlarından ölü ve yaralı olduğu da söylenmektedir.

Cumhuriyet gazetesi ise, 2 özel tim elemanının esir alındığını yazdı. Böylece eylemi doğruladı, fakat kayıplarını her zamanki gibi az göstermeye çalıştı.

## Şırnak Şehir Merkezi Basıldı

**Şırnak'ta ARGK'ye Katılım Artıyor**

Mayıs ayı ortalarında bir ARGK birliği Şırnak şehir merkezine baskın düzenledi. Baskın sonucu, yoğun propaganda yapılırken, sayıları 15'i bulan genç de askere alındı.

Şırnak şehir merkezine yönelik olarak eyleme geçen ARGK birliğinin bir grubu, önceden hazır olan gençlerin bir grubunu askere alırken, diğer gruplar ise, kahvelere yönelik propaganda çalışması yaptılar. Bildirilerin yaygın olarak dağıtıldığı

baskında, halk kitleleri gerillalara büyük bir coşku içinde sevgi gösterisi yaptılar.

Eylem yaklaşık 2 saat kadar devam etti. Bu süre içerisinde düşman herhangi bir karşı harekette bulunma cesaretini gösteremedi. Gerillaların çekilmesinden sonra, ancak gündüz operasyonlara girişti. Operasyonları da usta bir mavevra ile boşa çıkaran ARGK gerillalarının kitleler üzerindeki etkisi yoğun bir şekilde artış gösterdi.



## GENÇ'TE

## KONTRA BİRLİKLERİNE BÜYÜK DARBE

Bağ Köyü civarında meydana gelen çarpışma, on saat sürdü. Çarpışmaya düşman helikopterleri ve yüksek rütbeli komutanları da katıldı. Çok sayıda özel timin cezalandırıldığı çarpışma, şimdiye kadar Bingöl'de meydana gelen en büyük çarpışmadır. Çarpışmaya düşmanın en donanımlı birlikleri ve

çok sayıda asker katılmıştır. Sonuç düşman açısından hezimetidir.

Düşman, bildirimlerinde ölülerini iki gösterirken, gerillalarımızın dört kayıp verdiğini açıkladı. Şimdiye kadar aldığımız haberler, düşmanın iddiasının yalan ve kayıplarını gizlemeye yönelik olduğunu ortaya koymaktadır.

## Cizre'de İntikam Eylemi

*Baştarafı 1. sayfada*

**Ahmet Zeyrek Kimdir?**

Şırnak'ın Biryen köyünden olan Ahmet Zeyrek, 12 Eylül rejiminin yetiştirdiği ajanlardandır. Faşist rejim, karakterine uygun ajanlar üretmiştir. Ahmet Biryen (Zeyrek), bunlardan biridir. Suçları sayısızdır. Şırnak, Cizre ve Silopi'de köyler bastırılmış, halktan zorla silah toplamış, karakol komutanlarıyla birlikte bir rüşvet ve işkence ağı kurmuştur. Bununla da kalmamış, kadınların da tutuklanmasını sağlayarak, sadist Türk komutanlarının oyunlarına terketmiştir.

1983'te öncü ulusal kurtuluş birimlerimiz Şırnak alanına girdiklerinde herkesin ağzında Ahmet Biryen adı vardı. Köylüler, onu, 1983'te cezalandırılan Karabela adlı Türk komutanından daha tehlikeli görüyor, mutlaka cezalandırılmasını istiyorlardı.

Devrimciler, halkın bu istemine uydular. 1983 yazında bir grup devrimci, onu cezalandırmaya gittiler. Ajan, kardeşini siper ederek kurtuldu. Eylemde, ajanın suç ortağı bir kardeşi öldürüldü.

1985'te Şırnak'ta örgütlendirilen çeteciliğin öncüleri, Alihan Tatar ve Osman Demir ağaların yanısıra, Ahmet Zeyrek oldu. Ahmet Zeyrek'in çete gruplarının ayrıcalığı vardı. Bunların çoğu eşkıya ve hırsızdı. Bu nedenle bunlar bir nevi ölüm mangası rolünü oynuyorlardı. Köyleri basıyor, ev yakıyor, işkence ediyor, pusular atıyor, halka baskıda sömürgeci özel timlerle yarışıyorlardı.

Ahmet Zeyrek, 1985 baharında Şırnak'ın Gundike Melle (Milli) köyünde KUK'çu geçinen Emere Hızını ve Abdurrahmanê Gundikî vd. eşkiyaların Türk karakollarıyla işbirliğini sağ-



## Ağrı Dağında Bir Turist Grubu Geri Gönderildi

Ağrı Dağının 4000 metrelik yüksek tepesinde bir grup Fransız dağcıya karşı gerçekleştirilen uyarı eyleminde, Türk sömürgeciliği ve uygulamaları teşhir edildi.

4000 metre yükseklikte kamp kurmuş olan Fransız dağcılarının kampına bir ARGK mangası geldi. Manga komutanı, Fransız turistlere yönelik olarak bir konuşma yaptı. Daha sonra, dağcılar, Ağrı Dağını terkederek, Doğubeyazıt'a gittiler.

Eylemin sömürgeciler tarafından duyulması üzerine, özel timler ve komando askerlerden oluşan kalabalık bir grup Ağrı Dağına çıktı. Yöreden alınan haberlerde, sömürgeci birliklerin 2000 metreye kadar çıktıkları bildirilmektedir. Daha yükseklere çıkmaktan korkan sömürgeci birliklerin, operasyonu sonuçlandırdıkları söyleniyor.

### AGRI:

Ağrı'da ARGK'nin askeri ve siyasal eylemliliği sürüyor. Tutak'a bağlı Dibekek köyünde düşmana ait bir şantiyede bulunan araçlar imha edildi. Gerillaları engellemeye çalışan ve uyarılara uymayan Ramazan Özdemir adlı köy korucusu cezalandırıldı.

### KURTALAN:

Siirt ile Kurtalan arasında Köprübaşı mevkiinde ulusal kurtuluş güçlerimizle düşman özel timleri arasında çarpışma meydana geldi. Kısa süren çarpışmada gerillalar kayıp vermezken, düşmandan çok sayıda ölen ve yaralanan oldu.

### KARAKOÇAN:

Mayıs ayının ortalarında Çan düşman karakoluna roketli saldırı yapıldı. Saldırıda bina büyük ölçüde tahrip olurken, binada bulunan askerlerden birçoğu öldü ya da yaralandı.

# BU ALEV NİÇİN?

Bir ana, bir elinde gaz bidonu, diğer elinde kibrit, "Kendimi yakacağım" diye haykırıyor. Ve analar, belediye binası önünde ellerindeki bidonları üzerlerine döküp, yüreklerindeki ateşi bedenlerinde de yakıyorlar.

### NİÇİN?

Sömürgeci gazetelerin dediği gibi, sadece "ana yüreği dayanmadığı" için mi? Yani, oğlu için mi?

Fakat, analarımız bu soruların cevabını da veriyorlar.

Faşizm, ana yüreğinin engin sevgisinden habersizdir. Sö-

mürgecilik ana yüreğinin derinliğini anlayamaz. Çünkü, sömürgecilik ve faşizm ana yüreğine düşmandır, onu yok etmek ister. Bunları biz, kitaplardan, söylevlerden değil, yaşayarak öğrendik. Türk sömürgeci faşistleri hala görmemezlikten, anlamamazlıktan gelmek isteyebilirler; ama biz onları ve kendimizi çok iyi anladığımız ve anlattığımız kanısındayız.

Bir ana, resmi kayıtlarda M. Emin YAVUZ'un annesi, oğlunun şahadeti karşısında ağlamayı hor görüyor. Ve, sömürgeci faşizmin kanlı pençesiyle yaşanan PKK'li savaş tutsakların-

## ÇATIŞMA ALANINDAN MEKTUP VAR:

### Nusaybin Hacaclar Mezrasında Nice Yiğit Savaşçılar Yatıyor

1 Nisan tarihini unutmaya-  
cağız. Bu günde bütün şehitleri-  
mizin önünde büyük bir saygı  
ile eğileceğiz.

1 Nisan çarpışmasında şehit  
düşen savaşçıların cesetlerini  
tabura getirdiklerinde, yörede  
bulunan bütün savaşçı baba ve  
annelerini de olay yerine getirdi  
düşman. Bizim yakınlarımızı da  
götürdüler. Faşist komutan bunlara, "Eğer aralarında oğlunuz varsa, çekinmeden söyleyin, cesetleri size vereceğiz" dedi.

Çatışmanın olduğu gün bütün  
halk çok etkilendi. Çatışma alanına  
faşist sömürgeciler kimseyi  
bırakmadı. Ben, bir şeyler  
öğrenmek istiyordum. Bunun  
olanaklarını yaratmaya çalışıyordum.  
Dışardan öğrenemeyince, bu kez başka bir yol ile öğrenmeye çalıştım. Karakolun önünde sınıra kadar gidip, geri döndüm. Dönüşte beni durdurdular ve kimlik sordular. Bir süre nezarete kaldım. Amacım içerden bir şeyler öğrenmekti. Daha sonra beni bıraktılar.

Duyduğuma göre tabur ko-

mutanı, "Ölenler arasında falan savaşçı olsaydı, bütün taburum gitseydi benim umurumda değil" diyor. İsmi verdiği savaşçı ise, yörede tanınmış bir savaşçı. Bunların halk üzerindeki etkisi çok büyüktür.

Nusaybin Hacaclar mezrası denilen yer, şehitlerimizin kanları ile kaplanmıştır. Halk, kendi ölümlerini bahane ederek, şehitlerimizin mezarlarını ziyaret ediyor, saatlerce gözyaşı döküyor. Şehitlerimizin sembolü İsa (Ramazan KARATAY) yoldaşın şehadeti çevreyi çok etkilemiş. Parti, bu savaşımızın yerine yüzlercesini saflarına aldı. Bütün bunlarda, bu şehadetin rolü büyüktür.

1 Nisan'dan bugüne kadar, eylemler yaygın olarak devam ediyor. Hemen her gün çatışmalar oluyor. Yaygın bir gerilla savaşı yaşanıyor diyebilirim. 9 Mayıs günü, Taş köyü hainlerine büyük bir darbe vuruldu. Bu eylemden hemen sonra, bu mektubu size yazıyorum.

Berxwedan Muhabiri N...

dan oğullarım ve kızlarım diye söz ediyor. Onun dilinde, kendisine ait bir "oğul" sözü belliki çoktan silinmiş; çocuklarım diyor ve kendisine bu oğulların ve kızların ANA dediğini de biliyor.

İki ana, ellerinde gaz bidonlarıyla Diyarbakır Belediyesi önünde kendilerini yakarken, "NİÇİN" sorusuna işte böyle cevap veriyorlardı. Gerçekte, onların isimleri yoktu; oğullarının ismi yoktu. Oğulları PKK'li savaş esirleriydi. Kendileri de yürekleriyle her gün onlara güç veren, ve onlarla güçlenen, yaşamı, analığı, yüreklerinin büyüklüğünü, bu yüreğin yaratıcı kudretini, cesaretini onlarla öğrenen Kürdistan'ın analarıydılar.

Kürdistan'da ana olmanın ne demek olduğunu onlar zindan kapılarında, oğulları ve kızlarının kanlı giysileri ellerine tutuşturulduğunda, işkence sesleri dinletildiğinde, bir gece yarısı sarhoş işkencecilerin iğrenç ağızlarından savrulan küfürler bir kurşun gibi beyinlerini oyduğunda, bir sömürgeci askerin

nuruna yöneltilen saldırılarla ilk kez karşı karşıya değildi. Ama, işte PKK ile birlikte ilk kez bu onura sahip çıkmanın yolunu öğrendi. Kendisindeki cesaretin, sevginin kendisine sahip çıkmanın ne demek olduğunu öğrendikçe, bunu eyleminde ortaya koydu. Zindanlarda, dağlarda sergilenen direnişin yanı sıra, Kürdistan'ın her evinde analar, bacılarımız nelere karşı direnmediler ki! Bunları saymaya gerek var mı?

Örneğin; gece yarısı baskınlarını, doktor kontrolleri, adı verilen işkenceleri, günlük hakaretleri, çocuklarının, kocalarının, erkek kardeşlerinin ve babalarının ölüm haberiyle her gün yeniden nasıl acılara mahkum edildiklerini ve sonra açıklıkla, yoksullukla boğuşmayı, bir mektup, bir haber alabilmek için nasıl yolları aştıklarını ve bütün bunların onları birbirine nasıl yaklaştırdığını, sıralamaya gerçekten gerek var mı!

Elbette ki, yaşanan bütün acılar ve zulüm hesap sormanın



İki ana,  
bin yürek yanıyor Diyarbakır'da.  
Yüreklerindeki ateş  
bedenlerinde alevleniyor...  
Acıyı gömmeyerek yüreklere  
hor görüyor ağlamayı  
Rahime ve Saliha analar.  
Cesareti, mirası  
Mazlumlar'dan, Ferhatlar'dan  
alıyor Kürt anaları...



çizmesi göğsüne dayandığında, "söyle oğluna direnişten vaz geçsin" diyen bir parmak kendisini tehdit ettiğinde, ya da boşanma dilekçesi kendisine uzatılıp imzalanması için zorlandığında, namusuna el uzatılacağı tehditiyle karşı karşıya geldiğinde ve hatta bunlar uygulandığında, bedenine elektrik şoku verildiğinde, en yakın akrabaları bile işkence ve ölümle tehdit edilip yalnızlığın korkutucu boşluğuna teslim alınmaya çalışıldığında öğrendiler. Ve analar, zindan kapılarının ardında, yiğit kızlarının oğullarıyla birlikte, onlarla yürek yüreğe, omuz omuza direndiğini biliyorlardı. İşte onlara güç veren kaynak da bu idi.

PKK, kadını ve erkeğiyle yepyeni, direnen ve geleceğe inanan bir halk yaratmıştı. Sağır ve dilsiz Kürdistan kadınına işkence odaklarında özgürlük sloganlarıyla işkencenin karşısında vakur bir dağ gibi yükselten buydu. Gözleri evinin duvarlarının ötesini göremeyen Kürdistan kadınına bütün gerçekleri görececek, yüreğini "oğullarım ve kızlarım" dediği sayısız insanı kucaklayacak kadar büyüten, insanlığa açan bu idi.

Kürdistan kadını, analık o-

birer gerekçesidir. Bu hesap sorulmaktadır da. Kadınlarımız, bir kez artık acıyı yüreğe gömmemeyi, tersine-acının haykırılması gerektiğini öğrendiler. Birleşmenin, aynı acıyı yaşayan yürekleri tek bir potada birleştirmenin nasıl bir güç doğurduğunu, bu gücün kendilerinde olduğunu öğrendiler. Ve işte o zaman, sessiz kalamayacaklarını da gördüler. Saliha ve Rahime ananın bedenlerinden yükselen alev, Kürdistan kadınının uyanan ve eyleme geçen büyük gücünden başka bir şey değildi.

Analarımızın bu alevlerin bedeni, Kürdistan dağları ve zindanlarında yanan bağımsızlık ateşini daha da büyüttmüş, toprağın isyanını, insanımızın ayaklanışını bütün dünyaya bir kez daha ilan etmiştir. Anaların yüreklerinin isyana katıldığı, bu yüreklerin alevlendirdiği bir ülkede zalimlerin, zorbaların, katillerin yaşama şansı kalmamıştır. Türk sömürgeci faşistleri bundan böyle daha zorlu direnişlerle yüzyüze olduklarını bilmelidirler. Anaların yüreği en büyük silahtır. Çünkü; ve işte şimdi PKK bayrağı ile cesaretlenen, dillenen bu yürekler haykırıyor, artık bu silahlar konuşuyor.

## MUSEKA'DA BÖLÜK BASKINI

Museka eylemi genel planımızda yer aldığı gibi, ulusal kahramanlık hareketinin ilk adımı olarak gerçekleştirildi.

21.4.1988 tarihinde üç arkadaş tarafından eylemin keşifi yapılarak krokisi çizildi. Aynı günün akşamı takımımız Hacıbey çayını geçerek karakolun yukarısında bulunan Mırge dağında konumlandı. Aldığımız istihbarat ve yaptığımız keşif sonucunda Museka bölüğünün güçlerimizi alana sokmamak, faaliyetlerimizi engellemek, Berroj mıntıkasında iki parçada bulunan halkın ve diğer güçlerin geçişlerini önlemek, yine bu mıntıkada çetecilik başta olmak üzere her türlü düşman faaliyetini örgütlemekle görevli yaklaşık 120 kişilik kontr-gerilla gücünün üstlendirildiğini öğrendik.

22.4.1988 günü hedefimizden 2-3 km uzakta konumlanarak dört arkadaş eylemin son keşifini yakınında tamamladı. İki arkadaş hedef yerinde kaldı, diğer iki arkadaş da keşif sonuçlarını ulaştırdı. Yapılan keşif sonuçlarından hareketle takım yönetimi tarafından eylemin planı çizildi. Planımıza göre,

güçlerimizin konumlandırılması, görevlendirmeler, ilk toplanma noktası, parola, harcanacak cephane miktarı, geri çekilme hattı, zaman ayarlaması, erzak vs. tüm hazırlıklar yapılarak eylemi gerçekleştir-memiz gereken saatlere doğru, plan birliğe de açıklandı.

Bölük baskını 13 kişi tarafından gerçekleştirildi. Saldırı grubu 13, savunma grubu da 3 kişiden oluşuyordu. Saldırıda 2 adet B-7 ve ferdi silahlar, savunmada ise Afarof orta otomatik silah, 2 de ferdi silah kullanıldı. Eylemde kullanılan cephane miktarı, 3 adet B-7 roketi ve 597 mermidir.

Eylem 22.4.1988 günü gündüz saat 18.10 sıralarında, düşman askerleri spor ve içtimadayken gerçekleştirildi. Yirmi dakika süren eylemden sonra geri çekilindi. Geri çekilmemizden 45 dakika sonra, düşman helikopterleri üç sefer yaparak ölü ve yaralıları taşıdı.

Museka bölük baskını halk kitleleri tarafından sevinçle karşılanarak, faaliyetlerimiz lehine gelişme yarattı. Sömürgeciler kayıplarını gizlediler. Eylemimiz Türk basınına 2 ölü ve 1

yaralı olarak yansıdı. Değişik kaynaklardan edindiğimiz bilgilere göre düşmanın kaybı 3 asteğmen, 1 başçavuş, 2 asker ölü; 9 asker ve yörenin azılı çete reisinin bir oğlu da yaralı şeklinde.

Eylemin şokuyla şaşkına dönen faşist-sömürgeci ordu, 23 Nisan'da yağmur'dan dolayı bırakılan izleri takip ederek helikopterler desteğinde büyük bir operasyona geçti. Fakat operasyonları yaptığımız manevrayla boşa çıkarıldı. Düşman bu eylemi gizlemekle kalmayarak, eylemi çarpıtarak- Pastarların veya IKP'nin yaptığı propagandasını yaptı. Eylemin yarattığı panik sonucu karakolların etrafındaki mevziler çoğaltılmış ve karakollardaki asker sayısı iki katına çıkarılmıştır.

Şemdinli ve Güney Kürdistan kesimindeki kitlelerin hepsi eylemi konuşmakta, orduya yönelik eylemlerin devamını istiyorlar. Bu eylemle halk kitlelerinin Partiyeye güveni de güçlendirilmiştir.

21 Mart Gerilla Birliği Yönetimi  
13.5.1988



## Diyarbakır Zindan Direnişinde Görkemli Bir Adım

*Baştarafı 1. sayfada*

şekilde açlık grevine gittiler.

Tutuklu yakınları her zaman-ki gibi, savaş esirlerini yalnız bırakmadılar. 16 Mayıs'ta cezaevi önünde dayanışma ve protesto direnişi yapan tutuklu yakınlarından **Salih Şener** ve **Rahime Şahin**, üzerlerine benzin

dökerek kendilerini yaktılar. Ateş, güçlükle söndürülebildi. Yaralı iki ana, tutuklanarak sorguya alındı.

Direnin büyüklüğü karşısında, faşist-sömürgeci yönetimin, tutukluların isteklerini kabul ettiğini açıklaması üzerine açlık grevi sona erdirildi.

### Aydın Özel Tip Cezaevinde İsyan

*Baştarafı 1. sayfada*

saldırıya karşı koydular. Polis ve jandarma birlikleri, tutukluların direnişini kırmak için yangın çıkardılar, gaz bombası kullandılar. Tutuklular, sloganlar attılar ve ellerine geçirdikleriyle kendilerini savundular.

Çok sayıda devrimci tutuklu, yanık ve silah darbeleriyle yaralandı. Halen 20'nin üzerinde PKK'li savaş esiri -çoğu yaralı olarak- tek kişilik hücrelerde tutuluyor.

Amerikan tipi olarak inşa edilen Aydın Özel Tip Cezaevinde 400'ün üzerinde tutuklu bulunuyor. Devrimci tutuklular içinde biri bayan olan 30'un üzerinde bir sayı ile en büyük oranı PKK'li savaş esirleri oluşturuyor. Ayrıca SVP, THKP-C/Acilciler ve THKP-C/Çayan Sempatizanları vb. Türk solu hareketlerinden devrimci tutuklular var.

PKK'li savaş esirleri, 1987 yılı içinde gruplar halinde Diyarbakır'dan sürgün edilince, büyük bir grup da Aydın'a dağıtıldı. Sinop, Eskişehir, Antep, Urfa cezaevlerinde olduğu gibi. Aydın Özel Tip Cezaevinde de PKK'li savaş esirleri, kısa bir sürede toparlanma sağladılar. Diğer sol gruplarla güçlü bir diyalog kurarak, Aydın cezaevinde de faşist yönetime karşı güçlü bir direniş odağı oluşturdular.

Aralarında **Sabri Ok**, **M. Can Yüce**, **Sadrettin Aydın**lık'ın da bulunduğu PKK'li savaş esirlerinin bu başarısı, cezaevleri tarihinde büyük bir başarıdır. Çün-

### Antep E Tipi Özel Cezaevinde Direniş

Mayıs ortalarında başlayan direniş, diğer cezaevlerine tanınan hakların Antep cezaevine de tanınmasını, Aydın cezaevindeki saldırıları teşhir ve Diyarbakır askeri cezaevindeki direnişle dayanışmayı amaçlıyor. Aynı zamanda savaş esirleri, Diyarbakır cezaevinde alınan hakların burada da uygulanmasını istiyorlar.

Antep'te iki cezaevi bulunuyor. Bunlardan biri "L" diğeri de "E" tipi. Savcılar aynı, fakat idareleri farklı. İki cezaevi de

kü, tutuklular burayı bir okul haline getirdiler, yönetimin provokasyonlarına karşı tek yumruk oldular, cezaevlerinde muazzam bir kolektivizm yarattılar. Cezaevinde düzenli olarak gazete çıkarıldı. Güçlü bir teorik ve politik çalışmanın ürünleri sık sık basına yansıdı. Savaş esirleri arasında, faşist cezaevi uzmanlarının aylık yaratma çalışmaları boşa çıkarıldı. Savaş esirleri, devrimciliğin eylemsiz olamayacağını da gösterdiler. Diğer cezaevlerindeki baskıları protesto amacıyla sık sık dayanışma eylemlerine gittiler.

Çoğu müebbet ve idam cezası alan PKK'li savaş esirleri, sömürgeci-faşist yasaları dinlemedikleri ve tanımadıkları gibi, sömürgeci zindan duvarlarının devrimci direniş önünde yıkılmaya mahkum olduğu bilinciyle hareket ettiler ve bu gerçeği tümüyle kendi olanaklarıyla eyleme dönüştürmek istediler.

İşte, faşist-sömürgeci cellatlar bunun için, Aydın cezaevindeki savaş esirlerine karşı bir saldırı geliştirdiler. Bu provokasyonla, direnişin önderleri katledilmek, tecrit edilmek ve başka cezaevlerine sürgün edilmek isteniyor. Halen cezaevinden haber alınamamaktadır. Yaralı tutuklulara tıbbi müdahale yapılmadığı gibi, tekrar sorguya ve işkenceye alınmışlardır. Savaş esirleri görüşe çıkarılmıyor, mektupları verilmiyor. Cezaevi yönetimi, uygulamalarını gizleyici açıklamalar yapıyor. Savaş esirlerinin yaşamı tehlike altında...

Amerikan tipidir. "L" tipi cezaevi dörder katlı bloklardan oluşmakta, her blokta 32 adet dörder kişilik hücreler ve birer kişilik dörder hücre bulunmaktadır. "L" tipinde, Antep ve civarındaki davalardan tutuklanan PKK'li savaş esirleri kalıyor. "E" tipinde de Şubat Direnişi'nden sonra Diyarbakır'dan sürgün edilen PKK'li savaş esirleri kalıyor. Antep özel tip cezaevi, 14-22 Nisan ve 28 Nisan tarihlerinde açlık grevleri yapmıştı.

### Buca Cezaevinde Direniş

İzmir-Buca cezaevinde bulunan devrimci tutuklular, cezaevindeki koşulların iyileştirilmesi ve tutuklulara yönelik keyfi uygulama ve baskıların kaldırılması için süresiz açlık grevini 2 Mayıs'tan bu yana sürdürüyorlar.

Açlık grevi eyleminin 20. gününde sağlık durumları ciddileşen dört eylemci hastaneye kaldırıldı. Hastanede tıbbi müdahaleyi reddeden devrimciler, istemleri kabul edilinceye kadar direnişlerini sürdürmekte kararlı olduklarını belirttiler. Bunun üzerine, tutuklu direnişçiler, her-

Diyarbakır askeri cezaevindeki açlık grevi ve direniş, Kürdistan tarihinin en büyük, en uzun süreli ve en kanlı direniş zincirinin son bir halkasını oluşturuyor. 1980'den bu yana PKK'li savaş esirleri ve onların öncülüğünde yurtsever tutukluların direnişi sürüyor. Bu direnişlerde şimdiye kadar 50'ye yakın şehit verildi. Ama devrim ve insanlık onuru kurtarıldı. Diyarbakır zindanı, Kürdistan ve Türkiye halkına yaşam ve direniş umudu verdi ve bu umudu yaşattı. Çok haklı olarak, **"Diyarbakır onurumuzdur"** sözü halk için bir slogan ve direniş şiarı haline geldi.

Şubat 1988'de Diyarbakır cezaevi, dünyada yankı yapan yeni bir direniş başlattı. Savaş esirleri 37 maddelik bir istek bildirgesi yayınladılar. Direniş, faşist yönetimi sarstı. Direniş, tutuklu yakınlarını ve gençliği sardı. Etkisi en uç köşelere kadar yayıldı. Türkiye'deki diğer cezaevlerine de yansarak, büyük bir direniş dalgasına dönüştü.

Faşist yönetim, direnişin boyutlanması üzerine, savaş esirlerinin isteklerini kabul etmek zorunda kaldı. Buna göre, "20 dakikalık görüş süresi bir saate çıkarılıyor, bayramlarda görüşler gün boyu oluyor, radyo ve teyp veriliyor, saz veriliyor, dışarıdan yiyecek alınıyor, dakti-lo veriliyor, mektuplar üzerindeki aşırı kısıtlama kaldırılıyor, mahkeme ve hastaneye arkadan kelepçeleme yerine önden kelepçeleme uygulaması getiriliyor, tutuklu-idare ilişkisinde tutuklu sorumluları kabul ediliyor, bayan ve erkek tutuklular arasındaki tecrit kaldırılıyor, bıyık bırakma serbest bırakılı-

yor, avukatlarla yüzyüze görüş hakkı veriliyor, görüşlerde Kürtçe serbest oluyordu."

Fakat, faşist yönetim, karakterindeki sahtekarlığı burada da sergiledi ve verilen hakları kısıtlamaya ve tek tek geri almaya başladı. Bununla da yetinmedi, bir yandan açıklamalara rağmen, Diyarbakır askeri cezaevinin sivil yönetime devrini geciktirirken, savaş esirlerini gruplar halinde başka cezaevlerine sürgün etmeye başladı.

Savaş esirleri bu durumu protesto için nisan ve mayıs ayları içinde uyarı direnişlerine gittiler. Diyarbakır sivil cezaevindeki büyük tutuklu kitlesi de bu direnişlere katıldı. Savaş esirleri, açıkça, **"kanla alınan haklarımızın bir tekinden bile vazgeçmeyeceğiz"** dediler. 14 Mayıs direnişi bu kararlılığın ürünü oldu ve direniş yine amacına ulaştı.

Diyarbakır'da direniş bitmemiştir; faşist sömürgecilik de savaş esirleri üzerindeki baskılarından vazgeçmemiştir. Direniş ve baskı, halkımızla faşist Türk sömürgeciliği arasındaki savaşın cezaevlerindeki parçası ve yansıdır. Halkımız, ulusal kurtuluş zaferine ulaşana dek, zindan direnişlerimiz sürekli olacaktır.

#### Kürdistan Analarının Soylu Eylemi

Analarımız, ilk günden, faşist Türk devletinin baskılarına en fazla maruz kalan, ama hiç yılmadan direnen toplum kesimimiz olmuştur. Analar, Diyarbakır savaş esirlerini hiç yalnız bırakmadılar. Günlerce cezaevi kapılarında beklediler, hakarete uğradılar. Kürtçe yasak olduğu için görüşlerde çocuklarına sadece bakmayı göze aldılar. Tutuklandılar, işkence gör-

düler. Daha Aralık 1987'de tutuklanan Mahmut Oğuz'un 60 yaşındaki annesi **Asiye Oğuz** günlerce işkence gördü.

Ama analar yılmadı. Burjuva basının yazdığı ve reformist sol'un öne sürdüğü gibi anaların fedakarlık ve direnci sadece "çocuklarına ve yakınlarına şevkat ve bağlılıktan" kaynaklanmıyordu. Şubat Direnişi şehidi **M. Emin YAVUZ**'un annesi **Sultan Yavuz**, "Artık insanlar biraz olsun düzelmiş koşullarda cezaevinde yaşayacaklar. Bu, oğlumun ölümü ile gerçekleşti, tek tesellim bu. Oğlumla gurur duyuyorum" sözleriyle, bu alçakça varsayımı yerle bir ediyordu.

Kürdistanlı anaların direnişi ve eylemi, soylu bir yurt ve davaya bağlılığın simgesi olmuştur. Reformist liderler en aşagılık biçimlerde faşizme teslim olurken, yaşlı analar, aralarında örgütlenmiş, cezaevleriyle dışarıyı arasında köprü olmuşturlardır.

Mehmet Şener'in anası **Saliha Şener** ile Mehmet Şahin'in anası **Rahime Şahin**'in kendini yakma eylemi, savaş esirlerinin ölüm orucu ve kendini yakma eylemi gibi, inanç ve direnişin doruğu, sömürgecilik ve teslimiyete lanet, direnişe ve isyana çağrıdır.

Sömürgeciler, kahraman analarımızın eylemlerinin bu büyüklüğünden duydukları korkuyla, yaralı iki anaya saldırmış ve tutuklamışlardır. Fakat çok geçmeden serbest bırakmak zorunda kalmışlardır.

Tüm halkımızın ve Kürdistan kadınlarının Saliha Şener ve Rahime Şahin'in isyan çağrısına uymaları, bunun için örgütlenmeleri ve ulusal kurtuluş savaşımıza omuz vermeleri yurtseverliğin ötesinde, insanlık görevi olmaktadır.

**2000'e Doğru dergisinin 22 Mayıs 1988 tarihli sayısından alınmıştır.**

#### Adalet Bakanlığı'na

Sinop Kapalı Cezaevinde tutuklu ve hükümlü bulunan 7 devrimci, her gün ölümle pençeleşmektedir. Diyarbakır Askeri Cezaevinde Şubat 1988 tarihinde başlayıp başarıyla sonuçlanan açlık grevi ardından başta Başbakanlık olmak üzere, Bakanlığınız ve Milli Savunma Bakanlığınız bir açıklama yaparak, Diyarbakır cezaevinde yapılan bütün "yenilikler" ve hakların diğer cezaevlerinde de yaşanacağını belirttiler. Yetkili ağızlar 50 milyonluk kamuoyunu resmen aldatmaktalar. Oysa, kamuoyu en yetkili ağızlardan çıkan açıklama-

malara da dayanarak, cezaevlerinde "düzelmeler" olacağını bekliyordu.

Sinop Cezaevi Savcısı ve Müdürlüğünün Bakanlığınızdan habersiz salt kendi tasarruflarıyla söz konusu uygulamaları gerçekleştirdiğini inandırıcı bulmak mümkün değil. Geçen gün gazetelerde okuduğumuza göre, Salih Sezgin adındaki arkadaşımız intihar girişiminde bulunmuş, 6 devrimci ise, yaşanılması mümkün olmayan, doktorların kullanılmaz hücre olarak rapor tuttuğu hücrelere sokulmuş, adeta ölüme terk edilmişlerdir. Peşpeşe verilen mektup cezaları, hücre cezaları ve

daha başka yaptırımlar, geçen ağustos ayında Ahmet isimli arkadaşımızın kendisini asma teşebbüsüne yeterli nedenler olmuştur. İnsanları böyle yaşamalarına son vermeye iten nedenlerin altında korkunç bir sadizm duygusu, keyfi uygulama ve çağdışı tüzük ve yönetmelikler olduğunu biliyoruz. Yinelemek gerekirse, bütün bunların sorumlularının Bakanlığınız ve Bakanlığınızla bağlı Savcılık ve Cezaevi Müdürü olduğu açıktır.

**M. Can Yüce, Sabri Ok  
Özel E-Tipi Cezaevi  
6. Koğuş / Aydın**

#### "Halkımızın zafer inancıyla savaşa atılmasından gurur duyuyoruz"

Bizleri soracak olursanız biz iyiyiz. Herhangi bir iç hastalığımız yok. Bu konuda sapa-sağlamız. Yaşamımızın büyük bölümünü teorik eğitim oluşturuyor. Mücadelemizin sorunlarını ve bu sorunların çözüm yollarını; içerisiyle, dışarıyla bir bütünsellik içinde ele alıp savaşımızın gelişen boyutlarına denk düşen bir tarzda kavramaya, özümsemeye çalışıyoruz. Bu konuda herhangi bir rahatsızlığımızın ve kavrama eksikliğimizin olmadığını söyleyebiliriz.

İnanıyor ve görüyoruz ki Partimiz ve halkımız hiçbir za-

man bu kadar hazırlıklı ve güçlü olmadı. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin Türkiye ve bölgenin politik gündemini oluşturan temel halka olduğunu görmemek için kör ve sağır olmak gerekir. Mücadelemizin bugünkü boyutları çok yüksek. Bunu, Partimizin güçlüğünden, Cephemiz ve Ordumuzun önüne koyduğu stratejik hedeflerden rahatlıkla görebiliyoruz.

Mevcut durum, ulusal kurtuluş savaşımızda askeri, politik ve diplomatik alanda önemli bir merhale demektir. Halk olarak bütün bu gelişmelerden ve halkımızın mutlak kazanma inan-

cıyla savaşa atılmasından gurur duyuyoruz, kıvanç duyuyoruz. Keza, bütün bu gelişmeler, biz savaş esirlerinin sorumluluk, bilinç ve görev harcı olmaktadır. Ve işte biz aynı görkemli gelişmeleri sömürgeci-faşist zindanlarda yaratmak ve geliştirmek için varız. Sorumluluklarımızın bilincindeyiz. Mücadeleyi kavıyoruz. Görevlerimizi yapıyoruz ve tüm gücümüzle yapacağımıza inanabiliriz.

**Aydın cezaevindeki  
PKK'li savaş esirleri  
23.4.1988**



# Alman Yönetimi, Tutuklu Yurtseverler Üzerindeki İnsanlık Dışı Uygulamalarını Sürdürüyor

Baştarafı 1. sayfada

tarzı, en ala faşist rejimlerdeki uygulamaları bile aratmayacak cinstendir. Bu maddenin ve uygulanma tarzının diğer Avrupa ülkelerinde benzeri yoktur. Bu madde ve uygulanması, Türk faşist anayasasının Kürdistan'a ilişkin her türlü kültürel ve siyasi çalışmayı en büyük suç sayan ırkçı ve faşist yasalarını andırmaktadır.

Savcılık, hazırladığı bir piyonun ifadeleri ve istihbarat raporlarına dayanarak, rahatlıkla insanların özgürlüğünü kısıtlayarak onları tutuklayabilmektedir. Nitekim, savcılık, 13 yurtseveri ve devrimciyi, **Hasan Doğan** ve **Nusret Aslan** adlı, satın alınmış piyonların ifadelerine dayanarak tutuklamaktadır. Söz konusu istihbarat raporları da Türk MİT'inden alınmıştır.

Savcılık, faşist Türk rejiminin, Kürt halkının özgürlüğüne kastetmesine ses çıkarmazken, basit bir alicengiz oyunuyla "sözde" demokratik bütün hukuk kurallarını ayaklar altına almaktadır.

Savcılık, şimdiye kadar yaptığı gürültülü açıklamalara rağmen, yurtseverleri suçlayıcı tek bir kanıt bulamamış, sessiz bir şekilde iki yurtseveri serbest bırakmak; Salman Aslan ve Hüseyin Çelebi üzerindeki cinayete teşebbüs suçlamasını kaldırmak zorunda kalmıştır. Basın toplantılarına meraklı savcılık her nedense bu yeni gelişmeyi sessiz geçiştirmiştir. Savcılık, bu gelişmeye rağmen, yurtseverlerin tutukluluğunu bu defa 'sahte belge tanzim etme suçlamasına' dayandırarak devam ettirmiştir. Bu durum da gösteriyor ki, savcı her şeye rağmen yurtseverleri hapiste tutmakla görevlendirilmiştir.

## Düşünceye Düşmanlık

Tutuklu yurtseverlere gazete, kitap ve radyo verilmiyor. Faşist Türk rejimi bile, tutukluların bu hakkını kabul etmek zorunda kalırken, Alman yönetiminin bu anti-demokratik uygulamasının anlamı açık. Alman savcılığı, bu kısıtlamaya "gazete, kitap ve dergi tutukluların moralini yükseltip, tutukluluk amacını tehlikeye sokar" gerekçesine dayandırıyor.

Avukatlar, savcılığın bu uygulamasını "düşünceye düşmanlık" olarak değerlendirdiler. Çünkü, kişi eyleminden dolayı yargılanabilir. Ama düşüncesinden dolayı asla.

Uygulama, Alman savcılığının Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi düşüncesine karşı ve onu yargılama peşinde olduğunu göstermektedir.

## Çiğnenen Uluslararası Yasalar

Alman savcılığı, itham ve kanıtlarına ne ad verirse versin, uygulamalarıyla tutuklu devrimci ve yurtseverlerin kişiliğinde PKK'yi ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini itham etmek peşindedir.

Tutuklu yurtsever-devrimci **Selahattin ERDEM**, açlık grevine giderek savcılığın uygulamalarının amacını şu sözleriyle ortaya koydu: "Savcılık, PKK teröristtir diyor. Eğer Alman

hükümeti, PKK'ye karşı ise, PKK, faşist Türk sömürgeciliğine karşı ulusal bağımsızlık savaşı veren bir örgüttür. Bu durumda, Alman yönetimi imzaladığı uluslararası hukuk yasalarına saygılıysa, biz tutuklulara Cenevre sözleşmesi hükümlerine göre savaş esiri muamelesi yapması gerekir."

Bu kararlı tutum üzerine savcılık açık ithamlarından vazgeçmek zorunda kaldı. Bu durum, Alman savcılığının, burjuva anlamda olsa bile hukuku nasıl sefalet haline getirdiğini gösterdiği gibi, savcılığın PKK'yi itham etme gibi siyasal bir komplo peşinde olduğunu göstermektedir.

## Faşist Türk Devletinin Oyunları Tekrarlanıyor

Tutuklanan her insanın yasal hakları vardır. Avukat tutulur ve tutukluya savunma olanağı tanınır. Savcılık da ithamlarını belli hukuk kuralları içinde yapar.

Alman savcılığı bunu yapmıyor. Tutukluların onuru ile oynuyor. Tutukluları pişmanlığa ve yalan ifade vermeye zorluyor. İstisnasız, her tutuklu yurtsevere bu teklifler yapılıyor ve bu çirkin oyun oynanmak isteniyor.

*Alman polisinin tutukladığı ve gerekçesiz olarak cezaevinde tuttuğu yurtsever politikacı Selahattin Erdem'in kısa savunması elimize geçti. Savunmanın bazı bölümlerini yayınlıyoruz.*

## İtirafçılar Kimlerdir?

Savcılık, elinde çok sayıda belgenin bulunduğunu iddia etmektedir ve olabilir de. Ancak bunlar içinde benim FAC yasalarına göre "suç işlediğimi" kanıtlayacak en küçük bir belge bulunamaz. Açıkça görülmektedir ki, savcılığın iddiaları belgelere değil, adları yazılan (H. Doğan, N. Aslan) kişilerin iftiralarına dayanmaktadır. Savcılığın temel aldığı dayanaklar bu kişiler ve bunlara ettirilmiş itiraf olmaktadır. O halde, bu iftiracılar kimlerdir?

Biz Türkiye'de ve Kürdistan'da yaşadığımız için adlarına "itirafçılar" denilen ve işleri başkalarına itiraf etmek olan bunları çok iyi tanırız. Bu nedenle, bu konuda Türkiye pratiğine biraz bakmak yararlı olur.

Türkiye'de 12 Eylül 1980 darbesinden sonra yakalanan ve tutuklanıp cezaevlerine konan kişiler üzerinde, yasalarda olmamasına rağmen, sözde "itiraf" adı altında başkalarına iftira ettirmek için kişiler zorlanmış, özendirilmiş, rejime muhalif güçler bu tarzda dağıtılmaya ve suçlanarak cezaya çarptırılmaya çalışılmıştır. Bu, rejimin başvurduğu kuralsız bir yöntem olmuştur. Onca çabasına rağmen, rejim ancak sınırlı bazı kişileri böyle kazanmış; görünüşte tanık, gerçekte ise ajan olarak kullanmıştır. 1984 yılına kadar yasadışı olarak sürdürülen bu durum, 15 Ağustos 1984 yılından sonra yasalaştırılmış, adına da "Pişmanlık Yasası" denilerek iki yıl hüküm biçilmiştir. Ancak, hiçbir kanıta dayanmaksızın, sadece "tanıklar" denen bu if-

Mazlum halkların alın teriyle göbek büyüten, onurun zerresini taşımayan, kendilerini silah tekellerine kiralayan, faşist bir rejimin sözcülüğünü yapan bu zavallılar şunu bilmiyorlar mı ki, dünyada insan onurunu satın alacak hiçbir şey olmaz. Bunlar bilmiyorlar mı ki, insanlar bir tek söz yüzünden idama gitmekte ve davalarına toz kondurmamak için, ölümlerine seve seve imza atmaktadırlar.

Alman savcılığı, bu insanlık onurunu ayaklar altına alan ve faşist Türk rejimine ait olan uygulamalarına karşı en net cevabı tutuklu yurtseverlerden aldı.

## Yurtseverlerin Yaşamı ile Oynanıyor

Yurtseverler tecritte tutuluyor. Ziyaretçi hakları kısıtlanıyor. Saçma iddialarla tutukluluk süreleri uzatılıyor, gazete ve kitap verilmiyor. Tutuklulara manevi işkence yöntemleri uygulanıyor.

İlginç bir uygulama olarak tutuklu yurtseverler, Almanya'nın dört bir yanındaki cezaevlerine dağıtılmış durumdalar, Selahattin Erdem (Preungesheim-Frankfurt); A. Haydar Kaytan (Mannheim); M. Sait Yıldırım (Frankenthal); İbrahim Kadah

Hasan Hayri Güler, Salman Aslan (Köln-Ossendorf); Hüseyin Çelebi, Ahmet Yüksel (Wuppertal); Yasemin Gedik (Bielefeld); Mustafa Erbil (Aachen); Erol Kedik (Lüneburg); Bozan Öztürk ve Ali Saçak (Hannover)'de tutuklu.

Bu uygulama manevi baskının ve siyasal ithamın ilginç bir örneğidir.

Tutuklu yurtseverler, bu uygulamalara karşı uzun süredir açlık grevine gitmektedirler. 19 Mayıs tarihinden beri açlık grevinde olan M. Sait Yıldırım, fenalaştı. Şu anda hastaneye (Stuttgart) kaldırılmıştır.

## Yargılanacak Olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve PKK Değil, Faşist Türk Sömürgeciliği ve Suç Ortağı Alman Emperyalizmi Olacaktır

Tutuklamalar siyasidir; Türk devletinin çağrısıyla ve onun adına yapılmaktadır. Tutuklamaların ardından Türk İçişleri Bakanı Mustafa Kalemli, Federal Almanya'ya gelerek, Alman hükümet yetkilileriyle görüşüp liste vermiştir. Faşist yönetimin başı Kenan Evren de tutuklan-

bulunmuş ve rejim tarafından serbest bırakılmıştır (belki de dışarda aynı görevine devam etmektedir). Tabi böyle "tanıklık" için bir kişi yetmemiş başkaları da kazanılarak "tanık", yani iftiracı sayısı yasaların hüküm verebileceği düzeye çıkarılmıştır. Örneğin, aynı örgütten böyle bir kişi de Yusuf Akkuş adında biridir. Bu kişi de aynı yolu seçmiş, iftiralarda bulunmuş, daha sonra serbest bırakılmış ve Avrupa'ya gelmiştir. Bu kişi 1987 sonlarında Almanya'nın Berlin şehrinde daha sonra açıklama yapıp olanları anlatmıştır. Bu kişi, yaptığı iftiralar ve suçlamalar sonunda "100 kişiden fazlaya haksız ceza verildiğini, bunların kendisinin yalan bilgilerine dayandığını ve vicdan azabı çektiğini" açıklamıştır. Bunlar Türk basınında bile yayınlanmıştır ve sabittir.

İşte "itirafçı" ya da "yasalara yardımcı olanlar" denen itirafçıların durumu budur.

Sanırım bu olaylar ve belirttiklerim gerçeklerin ortaya çıkması için, adları H. Doğan, N. Aslan olan kişilerin kimliklerinin tanınması için yeterlidir. Adamlar basit çıkarları uğruna önlerine gelen herkese iftira etmekte, kendilerine göre "suç" yüklemeye çalışmakta, tabi kendilerinin "büyük görevler yüklemiş" kişiler olduklarını söylemekten de geri durmamaktadırlar.

Ne olurlarsa olsunlar, bunların iddialarının geçersiz olduğu ve iftirayı içerdiği, savcılığın iddialarının bütünüyle bunlara dayandığı açıktır. Bu, benim iddiam değildir. İşte kanıtı:

8 Nisan 1988 günü, mahkemeye çıkarılmadan önce, içinde savcı yardımcısı ve polis yetkililerinin de bulunduğu beş kişinin huzuruna çıkarıldım. Savcı yardımcısı, burada bana itirafçı olmam için hem teklifte bulundu, hem de tehdit etti. Şunları söyledi: "Senin kim olduğunu

malardan dolayı, Alman hükümetine teşekkür etmiştir.

Amaç bellidir. Faşist Türk devleti adına Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve öncü gücü PKK'yi yargılamaktır.

Ama buna hiçbir zaman güç getiremeyeceklerdir. Haklıyız ve gücümüzü haklılığımızdan alıyoruz. Komplonun bilincindeyiz. Tutuklu yurtseverlerin ardında bir halk ve ilerici insanlık vardır.

Tutuklu yurtseverler hesap vermeyecek, hesap soracaklardır. Savcılık bunu bildiği için savunmaları engellemeye çalışıyor. Manevi baskı yapıyor, özel savaş yöntemlerini uyguluyor.

Hesap vermesi gerekenler bellidir. Faşist Türk rejimini destekleyenler, halkımızın zehirli gazla soykırımı uğratılmasına ortak olanlar suçlu sandalyesine oturtulacaklardır.

Şundan çok eminiz, tutuklu her bir yurtsever, emperyalist mahkemeleri, halkımıza karşı suç işleyen faşist Türk sömürgeciliği ve destekçilerini yargılama alanına çevirecektir.

Tüm yurtseverler ve demokrat insanlar olarak, tutuklu devrimci ve yurtseverlerin faşizmi, sömürgeciliği ve emperyalizmi yargılamalarına ve Kürdistan halkının haklı sesini bir kez daha haykırmalarına omuz verelim.

*biliyoruz. Elimizde PKK'nin önde gelenlerin senin hakkında yazılmış suçlayıcı yazı ve raporlar var. Alman yasalarından şöyle bir hüküm bulunuyor. Polise yardımcı olucu açıklamalar yapanların cezası hafifletiliyor. Şimdi tam zamanı, intikamını al, Fuat (ve başka adlar) hakkından itiraflarda bulunabilirsin. Böyle yaparsan seni koruruz. Aksini yaparsan cezaevinde çok yatarsın. Hemen karar vermene gerek yok, düşünüp karar verebilirsin..."* Bunlar sabit ve açık olan sözlerdir. FAC yasalarında böyle hükmün bulunduğunu veya bulunmadığını bilemiyorum, ama, savcılığın ve polisin beni iftiracı yapmak, başkalarını suçlar duruma düşürmek istediğini, savcılığın H. Doğan ile N. Aslan adındaki kişilerle de böyle çalıştığını ve iddialarının bunlara dayandığını bu sözlerden rahatlıkla çıkarıyorum.

Demek ki, savcılık iddialarının dayanağı bu kişilerin iftiralarıdır, yoksa yasaları ihlal eden olayların varlığı değildir. Bunlar iftiralarla elde edilmiş şeylerdir ve yasal açıdan bütünüle geçersizdirler.

Bu durum ortaya şunu çıkarır: Savcılık iddiaları hukuki değil, siyasaldır. Kürt halkının ulusal kurtuluş hareketine ve bunun örgütü olan PKK'ye karşı siyasal bir tutumdur. Nitekim, yukarda anılan savcı yardımcısı koyu bir PKK karşıtlığı ile yüklüdür. Adı geçen konuşmada, "Kürt halkı da bazı haklarını alır, ama PKK yok olur gider" diyerek bunu açıkça ortaya koymuştur.

## Avrupa'daki Durum

Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesi yurt dışındaki ve Avrupa'daki Kürdistanlılar içinde de yayılmış ve 1980'-

Devamı 17. sayfada



## Şehit, Tutuklu ve Aileleriyle Dayanışma Derneği Yetkilisi, İsviçre Başbakanı René Felber'le Görüştü

*Baştarafı 1. sayfada*

kika sürdü.

Kürdistan sorununa ilişkin, İsviçre Başbakanı ile görüşen heyet, Güney Kürdistan'ın Halepçe kentinde, faşist Saddam rejiminin yaptığı katliamın sonuçları da dahil olmak üzere, Kürdistan'daki gelişmeleri kapsayan bir dosyayı Başbakana sundu. Ayrıca heyet, hazırladığı bazı soruları da Başbakana sunarak tartıştı ve görüş alış-verişinde bulundu. Bu konuların bazıları şunlardı:

— Irak rejiminin Kürdistan'ın Halepçe şehrinde kullandığı kimyasal gazın bir kısmı İsviçre'den temin edilmiştir. Bu katliamda 5.000'in üzerinde Kürt ölmüş, bir o kadarı da yaralanmıştır. Bu nedenle, İsviçre yönetimi de katliamlarda suç ortaklığı yapmıştır.

— Kuzey-Batı Kürdistan'da, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi önderliğinde bağımsızlık savaşı veriliyor. İsviçre yönetimi, bu savaş karşısındaki net tavrını belirlemelidir ve faşist Türk rejimine yaptığı ekonomik desteği kesmelidir.

— Faşist Türk devletinin baskılarından kaçarak İsviçre'de yaşayan 30-40 bin Kürdistanlı var. Bu insanlar, tarihten günümüze kadar kendi ana dillerini özgür-

ce konuşamamış ve kültürlerini geliştirememiştir. İsviçre'de yaşayan Kürdistanlıların dil ve kültürlerini geliştirmeleri için maddi ve manevi olanaklar tanınmalıdır.

— İsviçre'de Kürt yurtseverleri demokratik taleplere dayanan eylemler yapmaktadır. Bu eylemlerde polis zor kullanıyor. Kürt yurtseverlerinin evleri basılıyor. Sorgusuz-sualsiz baskılar uygulanıyor. Polisin bu tarz keyfi uygulamalarına son veril-melidir.

— Zindanlarda yatanlar, çağımızın barbar gücüne karşı savaşanlar, bu dava içerisinde şehit ve tutsak edilenler "terörist" olarak gösterilmeye çalışılıyor. Onlar, bağımsızlık ve özgürlük için savaşan halk önderleridir. Savaş, halkla bütünleşmiştir. Bir halk terörist gösterilemez. Asıl terörist, faşist Türk yönetimidir. Bu gerçeklikten hareketle, savaş tutsaklarına yapılan katliamlar İsviçre tarafından da kınanmalıdır.

Tüm bu konularda olumlu yanıt veren İsviçre Başbakanı, Kürdistan halkını tanıdığını ve Kürdistan'ın hangi devletler tarafından parçalandığını izah ettikten sonra, kendisine verilen dosyaları inceleyeceğini ve gerekli olan yanıtı vereceğini açık-

ladı. Görüşme olumlu bir hava içerisinde sonuçlandı.

Görüşmeden sonra, Başbakan ile görüşen heyeti, gazeteciler karşıladı. Bunun üzerine basın toplantısı yapıldı ve yapılan görüşmeye ilişkin gazeteciler bilgilendirildi. Ayrıca, basın toplantısında, Kuzey-Batı Kürdistan'da yoğun bir savaşın olduğu ve turistlerin Türkiye'ye gitmemeleri gerektiği de açıklandı. Aksi durumda ise, olacak eylemlerde meydana gelecek kayıplardan kendilerinin sorumlu olacağını belirtti.

Ayrıca İsviçre Başbakanı ile görüşme yapılamadan önce, bir grup yurtsever parlamento binasının önünde gösteri yaptı. Irak rejiminin Halepçe katliamını protesto eden yurtseverler, Kürt halkının sahipsiz olmadığını haykırdılar. Yurtseverlerin yaptığı gösteriye çok sayıda yabancı demokrat ve ilercik katıldı. İsviçre'de Kürdistan Halkının Dostları da eyleme aktif olarak katıldılar ve katliamı protesto eden bir maket yaptılar. Gösteride, İsviçre'nin Irak'a kimyasal silahlar verdiğini belirleyen resimler gösterildi.

Televizyon ekipleri 20 dakika eylemin çekimini yaptılar. Eylem, televizyonun dört kanalında da yayınlandı.

## Tutuklanan Kürt Yurtseverlerinin Serbest Bırakılması İçin Karlsruhe'de Miting Yapıldı

Feyka-Kurdistan, 20 Mayıs günü Karlsruhe'de, tutuklu yakınlarının da katıldığı bir miting düzenledi.

Tutukluların serbest bırakılması ve devam eden yersiz tutuklanmaların protesto edilmesi amacıyla gerçekleşen eylem 750 civarında Kürdistanlı yurtsever, ilercik-demokrat katıldı. Karlsruhe'de, Federal Savcılık önünde biriken yurtsever kitle, saat 10.00'da eyleme başladı. Tutuklu yakınları, Federal Savcılığın önüne siyah çelenk ve bir protesto metnini bıraktılar. Gösteri biçiminde devam eden eylem saat 14.00'de sonuçlandı.

Mitingeylemini BWK, Volksfront ve Kurdistan-Komite fiili katılımı desteklediler.

Tutuklu yakınlarının Federal Savcılığa illettiği protesto metninde kısaca şu görüşlere yer veriliyor:

"Biz, 129a maddesine göre tutuklanan Kürtlerin yakınları olarak size bu protesto metnini vermek istiyoruz.

Tutuklanan çocuklarımızın ve eşlerimizin insanlık dışı uygulamalara tabi tutulmalarını, gece yarısı SEK (Özel Komando Timi) birlikleri tarafından evlerimize yapılan baskınları ve bu baskınlarda silahla tehdit edilmemizi nezdinizde protesto ediyoruz. Birçoğumuz bu uygulamaların kurbanıyız. Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine sempati duyduğumuz ve desteklediğimiz için bu baskılara maruz kalıyoruz...

### TALEPLERİMİZ:

- Tutukluların serbest bırakılması,
- Kürtler üzerinde sınırları aşan takibata son verilmesi,
- Yakınlarımız hakkında açılan davaların durdurulması."

## Hollanda'nın Zwolle Kentinde Dersim Direniş Şehitlerini Anma Toplantısı

21 Mayıs 1988 tarihinde Hollanda'nın Zwolle kentinde gerçekleşen Dersim Direniş Şehitlerini Anma Toplantısına 200 kişilik bir katılım sağlandı. Büyük bir ilgi ile dinlenen toplantıda, Dersim'in tarihsel gerçekliği, direnişin anlamı ve cumhuriyet döneminde yaratılan inkarcı ze-

min ortaya kondu. Buna bağlı olarak inkarcı zemin üzerinde tasfiyeci sahte sol'un yeşermesi ve bunun ulusal kurtuluş mücadelesinde ve halkımızın birliği önündeki tahripkar rolü tartışıldı.

Toplantıda ayrıca folklor, müzik gibi kültürel gösteriler de sergilendi.

## SUUDİ ARABİSTAN'DA NEWROZ KUTLAMALARI

Suudi Arabistan'da bulunan yurtsever Kürdistanlı emekçiler, Newroz'u çeşitli yerleşim alanlarında bir araya gelerek kutladılar.

Kutlanan Newroz gecelerinde PKK Genel Sekreteri'nin mesajı okundu. Ayrıca folklor gösterileri yapıldı, devrimci halk türkülleri ve şiirler okundu. Kut-

lamaya katılan kitleler büyük maddi yardımda da bulundular. Newroz'un kutlandığı alanlar ve katılım şöyledir:

Jedda'da 60; Medine'de 100, Mekke'de 55, Taif'te 90, Dammam'da 15, Brey'de 50, Arar'da 50, Riyad'da (iki ayrı yerde) 300, Abhad, Tınama ve Namas'da 100'er kişi katıldı.

# Halklar, Tarihi Yargılama Hakkını Kullanıyorlar

Atina-Berxwedan Muhabiri

Yunanca sloganlar attı. İki saatte yakın bir süre yol trafiğe kapandı. Dalan, otelin arkasından içeri girmek zorunda kaldı. Basın mensuplarının yoğun olduğu gösteride, Yunan halkı da oldukça ilgi gösterdi.

Ertesi gün Dalan İstanbul Belediyesi adına bir çelengi parlamento binası önüne bırakırken, bu kez daha kalabalık bir kitle protesto gösterilerinde bulundu. Polis büyük önlemler almasına rağmen, halk birinci polis kordonunu yarıp Dalan'ın üzerine yürümek istedi. Yuh sesleri, çürük domates ve yumurtalar altında çelengi bırakıp hızla alandan uzaklaştılar. Halk polis çemberini yarıp çelengi parçaladı. Kitlenin coşkuyla attığı özgür Kürdistan ve halkların kardeşliği sloganları çevreden gelip geçenlerin de katılımını sağladı. Kitle, saatlerce alandan ayrılmayarak gösteriyi sürdürdü. Polisin Davos ruhunu hayata geçirircesine göstericilere karşı şiddet kullanması, bugünkü Yunan hükümetinin Türk hegemonyasına ne ölçüde boyun eğdiğini de açıkça gösteriyordu.

Aynı günün akşamı Dalan için verilecek akşam yemeği öncesinde geniş bir kitle protesto gösterilerine devam etti. Kürtçe ve Yunanca sloganlar atıldı; gerilla mücadelesini destekleyen direniş marşları okundu. Gösteri ve protestolar gece yarısına kadar devam etti.

Dalan'ın gelişi ve buna karşı yapılan protesto gösterileri, iki-üç gün Yunan basınının ana konusu oldu. Haber ve yorumları Türkiye ve Yunanistan arasında son dönemlerde geliştirilen "sahte kardeşlik"ten, TC ile bu tür ilişkilerin geliştirilmesinin halen faşist Türk ordusu tarafından işgal altında tutulan Kürdistan ve Kıbrıs halklarına verdiği zararlardan, bu tavrıyla Yunan hükümetinin emperyalizmin ve sömürgeci TC'nin denetiminde olduğundan söz ediyorlardı. Özellikle gösteriler sırasında hükümetten yetki ve onay alan polisin şiddet kullanması, bugün Kürdistan ve Kıbrıs halklarına yapılmış düşmanlığın, işgalci-faşist TC ile ise dostluğun göstergesi olduğunun açık kanıtıdır.

Faşist Türk sömürgeciliğini hiçbir ziyaret ve "sahte dostluk" da kurtaramayacaktır. Bugün yardım aramaya çalıştığı, ziyaretler düzenlediği, ilişki geliştirmeye çalıştığı ülke ve yönetimler, yakında TC'nin sığınmak zorunda kalacağı yerler olacaktır. Kürdistan'daki halk savaş, TC'ye hiçbir yaşama şansı bırakmayacaktır. TC ilişkisi geliştirip ziyaretler düzenleyeceğine, gelecekte canını, Kürdistan gerillasının elinden nasıl kurtaracağını düşünsün, sefil yaşama nasıl devam edeceğinin hesaplarını yapsın. Tarihte ezilmiş, horlanmış halklar bugün tarihi yargılama hakkını kullanıyorlar. Türk sömürgecileri, bu büyük güne hazırlansın.

Faşist Türk sömürgeciliği ve onun işbirlikçileri yaptıklarının hesabını mutlaka vereceklerdir.

## Cenevre ve Paris Lufthansa Büroları işgal edildi

17 Mayıs 1988'de 20'ye yakın ERNK taraftarı yurtsever, İsviçre'nin Cenevre kentinde Alman havayolları Lufthansa'nın bürosunu bir süre işgal etti.

Almanya'da tutuklu Kürdistanlı yurtseverlerin serbest bırakılması ve Kürdistanlı yurtseverlere yönelik anti-demokratik uygulamaları protesto etmek için gerçekleşen eylem, yaklaşık 3 saat sürdü. Eylemlerinin amacını telexle Alman Dış İşleri Bakanlığına ileten yurtseverler, isteklerini kabul ettirerek, eylemlerini sonuçlandırdılar.

★

Alman havayolları Lufthansa'nın Paris bürosu 18 Mayıs'ta 50 kadar ERNK sempatzanı tarafından işgal edildi.

ERNK sempatzanları, Alman hükümetinden şu isteklerinin yerine getirilmesini istedikler:

— Almanya'da 13 Şubat 1988 tarihinden beri tutuklu bulunan 13 Kürt yurtseverinin serbest bırakılması.

— Fiziksel ve psikolojik işkencelerin derhal sona erdirilmesi.

— Almanya yönetiminin sömürgeci-faşist Türk devleti ile olan ticari, askeri ve politik işbirliğinin kesilmesi.

— Almanya'da yaşayan Kürt halkı üzerindeki baskılara son verilmesi.

Taleplerini telexle Alman hükümetine ileten yurtseverler, beş saat süreyle sürdürdükleri eylemlerini sonuçlandırdılar.



## FEYKA-KURDISTAN İLE GÖRÜŞTÜK:

## “Kürdistan halkı savaşı, fedakar ve gerçekten kendisine yol gösterildiğinde başkaldırmasını bilen bir halktır”



Feyka-Kurdistan, 21 Mart 1984'te Köln'de kuruldu. Çeşitli şehirlerde kurulmuş olan yurtsever işçi-kültür derneklerinin gerçekleştirdiği bir kongre ile kuruluşu kesinleştirildi. İlk genel başkanlığına şehit M. Rauf AKBAY seçildi.

Feyka-Kurdistan, Almanya'da bulunan Kürdistanlı emekçilerin, ulusal bağımsızlık mücadelesine kazandırılması; bu temelde eğitilmesi ve örgütlenmesi çalışmalarını yürütüyor.

**Federasyonunuz, Almanya'da faaliyet yürütüyor. Buradaki Kürdistanlı kitlelerin eğitim ve örgütlenme sorunlarını nasıl çözümlüyorsunuz? Bu konuda var olan sorunlarınız nelerdir?**

Sorunuza direkt cevap vermeden önce şunu belirtmek isteriz: Kürdistan halkı ufku karartılan, kendisi için düşünmekten, toplumsal sorunlar üzerinde yoğunlaşmaktan sömürgecilik tarafından alıkonulan, atomlarına kadar parçalanmış, kişilikle kendi öz kimliğine epeyce yabancılaştırılan bir halktır. Kürdistan halkı savaşı, fedakar ve gerçekten kendisine doğru yol gösterildiğinde başkaldırmasını bilen bir halktır. Böylece bir halkı eyleme kaldırmak sadece teori ile mümkün değildir. Halkımız duyduğuna değil, gördüğüne inanan bir halktır. Halkımızın gerçekliği böyleyken, bir de Avrupa'da bulunan halkımızın bu alanlardan kaynaklanan yoğun sorunları vardır. İnsanlarımızın bir de, bu alandan kaynaklanan sorunlarına emperyalist kültürün tahrip edici etkileri eklenince, önünde somut ve net bir hedefi olmayanlar kaybolmayla yüzyüze kalabiliyorlar.

Bilindiği gibi, örgütlenme ve eğitim içiçe birbirine bağlıdır. Kitleler örgütlendikçe, eyleme kaldırıldıkça eğitilirler. Kürdistan'da özellikle 15 Ağustos'tan bu yana gelişen gerilla savaşı, bu alanda bulunan yurtsever kitleleri bilinçlendirdiği gibi örgütlenmektedir de. Bu savaş gerçekliği olmadan burada kitleler ne örgütlenirilebilir, ne de eğitilebilir. Eğitim sadece teori ile olmaz. Hayatın her alanı, her pratik kendi içinde bir eğitimi de taşır. Burada özellikle kişilik sorunu önemlidir. Kitlelere ulusal benliği yeniden kazandırmak yoğun ve uzun süreli bir mücadeleyi gerektirir. Eğitim ve örgütlenme sorun-

ları bir anlamda mücadele boyunca kendisini dayatan sorunlardır. Federasyonumuz, 1984'ten beri yürüttüğü eğitim ve eylemsel faaliyetlerinde bu gerçeklikle hareket etmiştir. Şimdiye kadar tüm derneklerimizde aylık düzenlenen seminerler, anma toplantıları ve yapılan tüm eylemler aynı zamanda kitlelerin eğitimine yönelik çalışmalarlardır da. Federasyon bir yandan kitlelere yurtsever bilinci taşırken, diğer yandan dünya halklarının deney ve tecrübelerini de kitlelere götürmektedir.

Özellikle Federasyonumuzun kendi örgütlenmesinden kaynaklanan sorunları bu alana da yansımaktadır.

Açık ki, her şeyi yeniden yaratmakla karşı karşıya bulunan bir halkın ve onun bağrından çıkan insanların bu yönlü sorunları olacaktır. Ancak, bunlar aşılmayacak cinsten sorunlar değildir. İnsan kendini tümüyle bir davaya adarsa ve zafere olan inancı tamasa aşılmayacak sorunları yoktur. Yeterki azim, istem ve çaba olsun.

**Size bağlı ne kadar şube var? Şubelerin faaliyetlerini nasıl düzenliyorsunuz?**

Mevcut durumda onüç alanda derneklerimiz ve üç alanda da komitelerimiz vardır. Faaliyetler, iki ayda bir Federasyon merkezinin gönderdiği çalışma planı temelinde yürütülmektedir.

**Kürdistan halkının sorun ve mücadelesini Avrupa kamuoyuna tanıtmak için ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?**

Halkımızın sorun ve mücadelesini çeşitli eylemler, basın toplantıları, bildiriler, enformasyon toplantıları ve çeşitli ilerici-demokratik örgüt ve kuruluşlarla geliştirdiğimiz ilişkilerle kamuoyuna duyurmaktayız. Yine yayınsal alanda özel ve güncel konulara ilişkin toplu dökümanterleri yayınlıyoruz. Feyka-Info adındaki bir diğer yayınimiz de çıktı. Feyka-Kurdistan, anti-faşist platform çalışmalarında da aktif olarak yer almaktadır. Bu da, aynı zamanda kamuoyuna yönelik bir çalışmadır.

**Almanya'da Feyka-Kurdistan dışında Kürt küçük-burjuva reformist örgütlenmeler de çeşitli dernek ve federasyon çalışmalarını yürütmektedirler. Kurumunuzla, bunlar arasındaki temel farklıklar bize izah eder misiniz?**

Feyka-Kurdistan, Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin desteklenmesini kendisine temel alır, bu temel ilkedan hareketle emekçilerimizin örgütlenmesi çalışmalarını yürütür. Diğerleri ise; burada ortaya çıkan sorunların çözümünü teoride kendilerine temel alırken, pratikte daha çok yurtdışına çıkmış, ya da kaçmış olan bazı aydın entelektüellerin kendi yaşamlarını örgütlemenin bir aracıdır. Düşünce olarak da, Kürdistan bağımsızlığından yana değiller ve bunun için çalışmaya da karşıdırlar.

**Son bir yıllık süreç içerisinde Kürdistanlı yurtseverlere ve Feyka-Kurdistan'a yönelik yoğun saldırılar var. Bu saldırıların asıl amacı nedir?**

1985 yılında Türkiye'de Özel Harp Dairesi bünyesinde "terörizmle mücadele kolu" kuruldu. O dönemde Türk gazeteleri, bu kol'un yurtdışında ve dışında terörizmle mücadele, yani ulusal kurtuluş mücadelesine ve bunu destekleyen kurum ve kişilere karşı mücadele yürüteceğini açıkça ilan

ediyorlardı. Ulusal kurtuluş mücadelesine karşı mücadele, faşist Türk devletinin varlık sorunudur. Bunun için tüm dış ilişkilerinde bunu esas alır, diplomasisi bunun için çalışır.

Kürdistan'da gelişen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi geliştiğe daha düne kadar Kürdistan politikası olmayan emperyalist ve sosyalist devletleri politika belirlemeye zorladı. İlk başlarda tüm bu devletler, 15 Ağustos'tan sonraki gelişmelerin böylesi bir düzeye çıkacağına inanmak istemediler. 15 Ağustos'tan sonraki gelişmeler ve özellikle ERNK'nin ilanı, ardından PKK III. Kongresi'nin de gerçekleşmesi, bunları tümünden bir ürküntüye ve politika belirlemeye zorladı. Özellikle 1988 Ocak ayı sonlarında gerçekleşen NATO toplantısında, bu yönlü politikanın emperyalist sistemce belirlendiğini pratik gelişmeler ortaya koymaktadır. Bu toplantıda, tekrar sömürge pazarlarının paylaşımı üzerinde durulmuştur. NATO bünyesinde Türkiye sorumlusu olan F. Almanya'ya, Türkiye ve Kürdistan pazarları verilmiştir. Dikkat edilirse, bugün Türkiye ve Kürdistan pazarında daha çok Alman firmalarının ürettikleri mallar piyasadadır. Açık ki Alman devleti, böylesi bir pazarı, hammadde kaynağı ve ucuz işgücü deposunu elinden bırakmak istemez. Gelişen bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi, bunların hayatı çökürlerine darbe vuruyor. Yine Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi bağımsız, birleşik ve demokratik bir Kürdistan'ı hedeflemektedir. Emperyalist sistemin son belirlediği politika ise bazı kültürel hakların tanınmasını, bunu aşmamasını içermektedir. İşte çatışma ve saldırıların özü burada yatmaktadır. Bu nedenle de saldırılarında bu gerçekliği örtbas edebilmek için bilinen o sahte ve yersiz gerekçeler ileri sürülmektedir. Anlaşılması gereken temel nokta, özünde sıkışan faşist TC yönetimini kurtarma çaba ve çareleridir.

**Saldırıların asıl nedeni anlaşılıyor. Peki bu saldırıların uygulamaya biçimlerini okuyucularımıza izah eder misiniz?**

Kürdistan'da önemli gelişmelerin yaşandığı dönemlerde, burada terörizm hikayeleri ortaya atılıyor. Örneğin 15 Ağustos 1986'da faşist Türk devleti, Güney Kürdistan'ı bombalar, iki gün sonra, yani 17 Ağustos'ta ise Hamburg'da Faruk Bozkurt adındaki Kürt yurtseveri, "Türk konsoloslusuna yönelik suikast düzenlemek" gerekçesiyle tutuklanır. Yine 9 Şubat 1988'de Diyarbakır zindanlarında 2000'in üzerinde tutuklu aç-

lık grevine başlar, aynı dönemde buradaki son saldırı ve tutuklanmalar da başlatılır. Bu örnekler bile şunu gösteriyor ki, bu saldırılar Kürdistan'daki mücadelenin paralelinde geliştiriliyorlar. Saldırılarından önce ve hemen sonrasında basın ve yayın kurumları vasıtasıyla yoğun bir teşhir yapılıyor. Ardından dut yemiş bülbül gibisusuyorlar. Böylece saldırıların meşru olduğunu kamuoyuna şırınga ediyorlar. Yurtseverlere yönelik mektuplarla tehditler yapılmaktadır. Bununla, yurtseverlerde panik ve tedirginlik yaratarak onları mücadeleden alıkoymaya çalışıyorlar. Tabii direkt demiyorlar "gel bizimle çalış", ama uygulamalarında onları bu duruma düşürmek istiyorlar. Diğer bir nokta, kamuoyuna yönelik çeşitli enformasyon toplantılarını engelliyorlar. Örneğin son olarak 5 Mayıs'ta Münih'te yapılmak istenen "Kürtlere yönelik saldırılar, Kürdistan devrimci kurtuluş mücadelesine yönelik saldırılardır" toplantısı engellendi. Tabii bunun için Bayern Eyalet Hükümeti ve Şehir İdaresi birbirini mahkemeye verdiler. Bu olay Bayern tarihinde ilk defa oluyor. Yine Nürnberg'de Kürdistanlı Yurtseverler Birliği derneği önünde polis sürekli keyfi kimlik kontrolleri yapmaktadır. Bununla, yurtseverlerin derneğe gitmesini engellemeyi hedefliyorlar.

Son tutuklanma çok daha ilginçtir. Erol Kedik adlı yurtsever, oturum sorunu var gerekçesiyle yabancılar dairesine çağrılır. Aslında oturum sorunu yoktur. Yabancılar dairesinin kapısı önünde hazır bekleyen sivil polisler yurtseveri tutuklarlar. Bu taktik Alman polisinin yıllardan beri uyguladığı bir metoddur. Uygulamaları daha da çoğaltabiliriz.

**Geliştirilen saldırılar karşısında Feyka-Kurdistan olarak ne tür girişimlerde bulundunuz?**

Saldırıların esas yönü bizleri tecrit etme ve kamuoyunda "terörist bir güç" olarak göstermektir. Bunun için burada kamuoyu çalışması, kamuoyunun bilgilendirilmesi ve doğru bilgilerin aktarılması önemlidir. Bu nedenle, çeşitli bildiriler çıkartıldı, basın konferansları yapıldı, tüm saldırıları içeren Feyka-Info dökümanteri çıkarıldı. Saldırıları protesto eden ve binlerce yurtseverin katıldığı yürüyüş ve mitingler yapıldı. Kamuoyuna yönelik enformasyon toplantıları düzenlendi. Bonn'da 20 Şubat'ta başlayıp 5 Nisan'da sonuçlanan bir açlık grevi yapıldı. Ayrıca Karlsruhe'den Bonn'a kadar 380 km'lik bir uzun yürüyüş 6 Nisan-25 Nisan tarihleri arasında

gerçekleştirildi. Bu son iki eylemde onbinlerce insan bilgilendirildiği gibi, tüm ilerici kurum ve kuruluşlara da bilgiler aktarıldı. Bu yönlü anti-faşist platformun çalışmaları da oldu.

**Son olarak bir kongre gerçekleştirdiniz. Yetersizliklerin aşılması ve geleceğe yönelik aldığınız kararlar nelerdir?**

14-15 Mayıs tarihleri arasında gerçekleştirilen 5. Kongre siyasal gelişmeleri ve çalışmalarını değerlendirerek özellikle yönetim sorunları üzerinde derinleşmiş ve bunları büyük oranda çözüme kavuşturmuştur. Kongrede aldığımız kararların içeriğini şöyle aktarabiliriz:

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncü güçlerine sahip çıkmak, daha güçlü bir Federasyon için çalışmalarını yoğunlaştırmak; Federasyon ve üye derneklerine yönelik saldırılara karşı mücadele etmek, Federasyonun örgütlenmesini güçlendirmek, Almanya'daki Kürdistanlı yurtsever emekçilerin sorunlarıyla ilgilenmek, dış ilişkiler, kültürel faaliyetler, eylemsel çalışmalar, mali sorun vb.'ne ilişkin kararlar alındı.

Böylesi bir dönemde 5. Kongre'nin gerçekleşmesi bizce çok önemlidir. Bir yandan Kürdistan'da bağımsızlık mücadelesinin geliştiği, yine diğer yandan Almanya'da saldırıların yoğunlaştığı bir dönemde Federasyonumuzun eksiklik ve yetersizliklerini tartışıp çözüme bağlaması ve çalışma rotamızın belirlenmesi Federasyonumuzun hayati bir sorunuydu. İşte gerçekleşen budur.

**Sorularımızı burada noktalar, son olarak gazetemiz aracılığıyla halkımıza ileteceğiniz bir mesajınız var mı?**

Bize böylesi bir olanağı tanıdığı için Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin sesi Berxwedan'a teşekkür ederiz.

Kürdistanlı yurtsever emekçiler; Federasyonumuz Feyka-Kurdistan 5. Kongresi'nde yurtseverlere düşen görevleri net bir biçimde ortaya koymuştur. Görev, ulusal kurtuluş mücadelesinin öncü güçlerine ve ulusal kurtuluşçu çalışmalara daha fazla katılımı sağlamak, daha fazla çalışmaktır. Ulusal birliğimizi daha da güçlendirmek ve buna yönelen saldırılara göğüs germektir. O halde, gün daha fazla mücadele etme günüdür. Demokratik kitle örgütü olan Federasyonu daha güçlendirmek günüdür. Daha güçlü bir Feyka-Kurdistan için üye dernek yönetimlerini, üyelerimizi ve tüm yurtseverleri görev başına çağırıyoruz.

## Feyka-Kurdistan 5. Olağan Kongresi'ni Gerçekleştirdi

*Baştarafı 1. sayfada*

tışmalarla geleceğe yönelik güçlü kararlara ulaşmayı sağladılar.

Kongre'de, Kürdistan halkının öncü gücüne yönelik saldırıların nedenlerini, amaçlarını değerlendiren Feyka-Kurdistan, tüm anti-demokratik saldırı ve uygulamaları protesto ettiğini açıkladı. Almanya'da tutuklu bulunan Kürdistan siyasi tutukluların serbest bırakılmasını Federal yönetimden talep etti.

Feyka-Kurdistan 5. Olağan Kongresi, faşist Saddam rejiminin Halepçe katliamını pro-

testo ederek, Kürdistan halkının varlığının kabulü için Birleşmiş Milletler'e çağrıda bulundu. Bu temel görüşlerini kapsayan bir yazılı mesaj sundu.

Feyka-Kurdistan 5. Kongresi, halkların kardeşliği ve enternasyonalist ilkelere temelinde eylem, güçbirliklerine ve ilerici-demokratik örgüt, kurum ve kuruluşlarla ilişkiye her zaman hazır olduğunu bir kez daha belirtti.

Feyka-Kurdistan 5. Kongresi, "Kürdistan doruklarında savaşan kahraman gerillaya" başlığıyla yazılı bir mesaj sundu.

Feyka-Kurdistan 5. Kongre-

si, aldığı kapsamlı kararlar ardından, Kongre'de hazır bulunan örgüt ve kuruluşlar sözlü mesajlarını sundular. Yönetim seçimi ardından son söz ve kapanış konuşması yapıldı. Kongre, kültür programıyla başarılı bir tarzda sonuçlandı.

Feyka-Kurdistan 5. Kongresi'nde şu örgütler temsilen hazır bulundular:

**AKSA, DEK, Kürt Halkının Dostları-Hamburg, BWK, Volksfront, FAU/R, SVP, TKP-B, YWRK, Avrupa'daki Kürdistanlı Doktorlar Derneği, Kürt Enstitüsü-Bonn, Kurdistan-Komite ve HUNERKOM.**





## Doğru Tutum

Geçen ayın sonlarında gerici Irak yönetimi, halkımıza karşı uluslararası yasalarca yasaklanmış kimyasal silahları kullanarak binlerce insanımızı katletti, binlercesini de yaraladı.

Irak hükümetinin bu barbarca hareketine karşı tüm Batı dünyası ve demokratik cephesi ses çıkarmadı. Bu barbarca katliamlarda binlerce insanımız katledilirken dünyanın sessiz ve seyirci kalması elbette düşündürücüdür.

Bilindiği gibi 1987 yılında da askeri-faşist Türk cuntası "PKK gerilla yuvalarını vurmak" için sınır ötesi operasyonda yine yüzlerce sivil halktan insanımızı öldürmüştü. Bu olayda feryatlar faşist Türk devletine karşı yükselmedi, -ne yazıkki- bazılarınca sorumlu PKK görüldü. Türk devletinin borazanlığını yapan TKSP önderliği ve sosyal-şovenler, Irak rejiminin yaptığı bu son katliamda bu kez acaba kimi sorumlu görecekler? Biliyor, TC'nin yardımına koşarak devrimci mücadelenin önünde engel olan ihanetçiler cezalandırıldığında, bunların tümü feryat koparıyor: "PKK düşman saldırılarına zemin hazırlıyor, PKK suçsuz insanları öldürüyor, çoluk-çocuğu öldürüyor" vb. Böylelikle TC'nin uşak basınıyla ortak feryatlar başlatıyorlar. Korkarım ki, insanlık vicdan ve sorumluluğunu taşımayan bu güçler, faşist Saddam rejiminin bu katliamından da PKK'yi sorumlu görsünler... Hiç belli olmaz.

Bakıyoruz, baylarımızın bu son vahşete karşı sesleri yükselmiyor. Halkımız artık bunları her yönüyle tanıyor.

Yine Halepçe katliamına dönerek **Serxwebûn** gazetesinde yayınlanan bir yazıya değinmek istiyorum. **Serxwebûn**'un 75. sayısının 3'üncü sayfasında konuya ilişkin şöyle yazılmış:

"Faşist Saddam, Halepçe'de 5 bin Kürdü katletti" başlığı altındaki değerlendirmede, dünya insanlığının bu katliama sessiz kalınmaması ve bu canavara karşı durulması isteniyordu. Yazıyı defalarca okudum, baştan sona kadar faşist Saddam rejimi suçlanıyor. Bunun dışında hiçbir partiye yönelik suçlamayla karşılaşmadım. Bir daha gördüm ki, PKK, halkımıza gerçek düşmanı gösteren tek partidir. Siyaseti, doğru mücadele biçimiyle ispatlamıştır ki, PKK halkımıza önderlik edecek tek güvence kaynağıdır. Halbuki bu yazıda otonomist güçler rahatlıkla suçlanabilirdi. Fakat PKK, düşmanı hep düşman olarak görmüş, düşmanı her olayda sorumlu güç olarak görüp halkımıza ve dünya insanlığına teşhir etmiştir.

**Avustralya'dan Rohat**

**Bir Kürt imamın (Salah İbrahim) Bochum'da bayram dolayısıyla düzenlenen hutbede yaptığı konuşma:**

## “Allah’tan, Kürtleri muzzafer kılmasını diliyorum”

Ey mümin kardeşler... Irak Kürdistan'ında neler olduğunu hepimiz gördük ve duyduk. Savaş uçakları, 5000 insanı öldürdüler, bir o kadarını da yaraladılar. Bu insanlar kimyevi silahlarla öldürüldüler. Bu silahlar ki uluslararası antlaşmalara göre yasak edilmiştir.

(...)

Irak, silahları İran askerlerine karşı kullandığını söylüyor. Bu büyük bir yalandır. Tek İranlı ölmedi. Bir Kürt savaşçısı da ölmedi. Ölenler hep masum sivillerdi. Bombalanan şehir ve köyler hayalet yerlere dönüşmüş, insansız ve viraneler.

(...)

Bunlar sadece Kürt halkına zulüm etmiyorlar, onu ortadan

kaldırmak istiyorlar. 1910'dan beri bu zulüm doruğa ulaştı. İngiliz ve Araplar, Şeyh Mahmut'u yenemiyorlardı. İran ve Türkiye ile antlaştılar. Ardından İngiliz uçakları Kürt köylerini bombaladılar. Sonradan da Barzan ayaklanması oldu.

Fakat bugünkü kadar vahşet olmadı. Her gün köyler bombalanıyor. Cezaevleri dolu. İdam edilenlerin cesetleri torbalara doldurulup çukurlara atılıyor.

(...)

Biraz tarihe bakalım... Mustafa Kemal en az 2 milyon Kürt öldürdü. Acaba ne zaman 2 milyon müslüman öldürüldü? Hiç bu kadar Türk müslüman öldürüldü mü? Hiç Türk kızlarının namusları kirletildi mi? Hiç Türk köyleri Kürt askerle-

## Kürdistan'ın Yabancıları Kime Hizmet Ediyor?

si'ne yönelik yaptıkları çirkeflikleri teşhir etmek ve onların bu durumlarıyla kimlere hizmet ettiklerini aktarabilmek, dile getirmek önemlidir.

Bazı lider musveteleri Kürdistan'dan tam 5000 km uzaktalar. Kürdistan ve Kürdistan'daki gelişmelerden oldukça uzun seneler uzak kaldıkları için tam demoralize olmuşlardır. İsveç'te ruhen ve moralmen tam bir sefalet içinde yaşamaktadırlar.

Bunlardan biri 1981'de İsveç'e geldiğinde, bizlere şöyle diyordu: "Vallahi biz örgüt filan değildik. Biz sadece yayınevliydik. Sizin bildiğiniz gibi bugün bu görevimiz de sona erdirdi." Aynı dönemde bu lider musvetesi hiç utanmadan bir PKK sempatisine dönerek, "Umudumuz sizlersiniz, ancak TC ile siz savaşılabirsiniz" diyordu. Belki bu bay, bu sözleri sarfettiği yeri hatırlamaz, onun için yerini de hatırlatmak gerekir: Kürdistan kitapevi.

Evet bu bayların çıkardığı yayınlara bir göz atılırsa aklı

rinin saldırısına uğradı mı? Kürtler süngülerle hamile Türk kadınlarının karnını hiç yardırlar mı? Hayır...

Tam aksine, Türk askerleri bunları yaptı. Hem de Kürtlere.

Bu 2 milyon Kürdü bir an için unutayım. Ama bir Kürt kızının kirletilen namusuğu unutamam ve unutmamalıyız.

Kendi kendime soruyorum: Türk askerleri kendilerine halifenin askerleriyiz diyorlar. Nasıl askerlermiş ki, bu sorunun cevabını bulamıyorum.

O Kürt kızlarını unutamıyorum. İdam edilen... gözlerine zift çekilen...

Bazı müslümanlar, "Kürtler islam dünyasını bölmek ve devlet kurmak istiyorlar" diyorlar.

Eğer sen ona "Irak ve Türk devletleri, Kürtlere şöyle zulmediyorlar" dersin, o "bunlar kafirdir" diyor.

Allah'tan diliyorum ki "Al-

başında olan her insan hemen anlar: Bu yayınlardan bir kısmı MI-5 (İngiliz Milli İstihbarat Teşkilatı)'den sorumluların onsekizinci yüzyılın sonlarına doğru, Kürdistan ve Ortadoğu'ya giden şeflerinin başkanlığında kendi hükümetlerine yazdıkları raporlardır. Bu raporlar bugün dahi Londra'daki Ortadoğulu insanlara dağıtılmaktadır. İşte metropollerde doğup büyüyen bu baylarımız, masa başında bu kitapları okuyarak Kürdistan'ı tanımaya çalıştılar. Bu kitaplardan gıdasını alıyorlardı. Onun için bu baylarımız Kürdistan'ın yabancılarıdır.

Bir de bu bayların o çarpık sınıfsal konumu ve istemleriyle de sentezi yapılırca çok acayip bir tip olarak ortaya çıkıyorlar. İşte böylesi bir ortamın ürünü olan bu lider musveteleri İsveç birahanelerinde sefalet içinde yaptıkları politika ile kime taraf olduklarını hiç de saklama ihtiyacını duymamaktadırlar.

Bu bayların bitip tükenmeyen bir propagandaları var-

lah Kürtleri azad etsin." Çünkü artık Kürtler durumlarına çare olmadığı için müslümanlığı bırakıyorlar.

(...)

Almanya'da 100.000 Kürt var. Tarihte Kürtler hep kıymetsiz midir? Ben her insanın ırkı ne olursa olsun, Kürt halkına el uzatmasını istiyorum. Maddi ve manevi açıdan. İster bir fesih olsun.

Bir Kürt arkadaşım, "Bakalım müslümanlar Halepçe sorusunda ne yapacaklar" dedi. Bence katledilen bir halka yardımı edin, fark gözetilmemeli.

Irak'a gaz veren Almanlara bir-iki sözüm var: Hastanelerini Kürt yaralılarına kapadılar.

Allah'tan Kürtlere merhamet getirmesini, Kürtleri muzzafer kılmasını ve düşmanlarına bela yağdırmasını, bütün ezilen halkları özgürleştirmesini diliyorum.

dır: "MİT'in Kürdistan'da yaptığı eylemlere PKK'liler sahip çıkıyorlar; PKK karanlık bir örgüttür; arkadaşlar mümkün olduğu kadar PKK taraftarlarından uzak durun, çünkü sizin de bildiğiniz gibi SÄPO, PKK'yi terörist görmektedir, 9 Kürde yapılanlar sizin de başınıza gelebilir; PKK Türkiye'de oluşacak demokrasiyi sabote etmek istemektedir; Türk ordu-suyla başa çıkılmaz, bu ordu NATO'nun ikinci büyük ordusudur, bu orduya karşı çıkmak ya maceracılık, ya da provokasyondur" vs. vs. Evet, burada bu baylara şunu sormak lazımdır: Yer, zaman ve mekan içinde kim kazanıyor, kim kaybediyor? Ve kim büyüktür? Sizin ürettiğiniz bu sefil politika ile kime hizmet ettiğinizi söyleyebilme cesaretini kendinizde görüyor musunuz?

**Uppsula-İsveç'ten bir Berxwedan okuyucusu**

## GERÇEK, ADI ÜZERİNDE GERÇEKTİR

çeklere olan düşmanlığını kanıtıyor.

Sır böyle olsa, ne PKK ve dolayısıyla ne de militanları olacaktı. Bu direnişçilik, gerçekleri kabullenmeyenler için bir sırdır. Çünkü burada var olan sır değil, bir gerçektir. İnsan faktörünün, azim ve kararlılığının tarihin gidişatına hükmüdür.

PKK ya da militanları bağımsız ve özgür bir Kürdistan için savaşıyorlar. Bu, teslimiyete, kölece yaşama karşı bir başkaldırı demektir. PKK'li militanların lugatında teslimiyet yerine direniş yazılmasının temelinde bu gerçek yatar.

Ölmek veya öldürülmekten korkan kişiyi kelle koltukta savaşımaya iten bir neden bulabilmek mümkün değil. Tabii bir idealist için durum değişir. Çünkü bilime karşı, gerçeğe düşmandır. Sömürgeci Türk rejimi, büyük vaatlerle dolu "pişmanlık yasası"nı çıkardı. Bu yasayla gerçek militan devrimcileri teslim almak istedi. Fakat devrimciler insanlık onurunu çiğnetmeyerek direniş yolunu seçtiler. Zaten önceden teslim olan sahte devrimciler de bu yasanın reklamı olarak kullanıldılar. Her

şeye rağmen yasa iflas etti. Çünkü militan devrimci, teslimiyetin ihanete, direnişin ise zafere götüreceğini bilir.

Cezaevlerinde ölüm, savaş esirlerine her gün bir silah olarak dayatılmaktadır. Devrimciler, teslim olmak ile öldürülmek tercihinin dayatıldığı koşullarda en şerefli ölümlerden ölümsüzlüğü seçtiler. Çünkü devrimciler için devrim mücadelesinde ölmek ve yaşamak iki ayrı olgu değildir. Tek amaçları vardır: Devrimde zaferi yaratmak. Devrimcinin ölümü yeni yaşam yaratır, anısı yaşayanlara yol gösterir. Devrimcinin yaşamı ise, tümdevrimin zaferi indirdir.

Diyarbakır zindanlarında 1982'nin 21 Mart'ında Mazlum DOĞAN'ın ölümü Kürdistan ve Türkiye genelindeki cezaevlerinde direnişin başlangıcı olur. Yine teslim alınamayan Hayri-ler, Kemallere ölüm silahı dayatıldı. Bu büyük önderler, düşmanın ölüm silahını boşa çıkarmak için ölüm orucuna yattılar. Sadist cellatların, ölüm orucunun başlangıcında, "Ölün de sizden kurtulalım" sözlerine, Kemal PİR, "**Benim ölümüm sizi sağ kalışımдан daha çok korku-**

**tacaktır**" şeklinde karşılık verir. Cellatlar daha sonra da, bu sözlerin gerçek olduğunu bildikleri için, ölümün eşğine varan Kemal PİR'e tıbbi müdahale girişiminde bulunurlar. Fakat devrimci kararlılığın sembolü K. PİR, cellatların müdahalesini reddederek, "**Beni yaşatamazsınız**" sözleriyle ölümsüzleşir. Bu büyük eylem de, Mazlumların ölümüyle başlayan direniş ateşini alevlendirir.

Devrimciler devrim için yaşar, devrim için ölürler.

Şu noktayı da belirtmek gerekir: Türk ordusunun "mehmetçigi" gerçekten insancılıktan yoksun bir insan avcısıdır. Bırakalım devrimcileri ve devrimcilere destek verenleri; devrimcilerle ilişkisi olabileceğinden şüphelendiği sıradan birçok insanı en acımasızca kurşunlamıştır. Çatışmada savunmasız ve yaralı halde yakaladığı devrimciyi hemen öldürmüyorsa, onu teslim almak ve kendi cephesinden devrimci-direniş cephesine karşı savaştırmak istediği içindir. Hatta Türk ordusu yöneticilerinin direktifiyle, yaralı olarak ele geçen birçok devrimci hastaneye kaldırılıp

*Devamı 17. sayfa*



*Dağların hakimiyetini kurduğu bir beldemiz*

# ÇOLAMERG

(Hakkari)

—II—

## SÖMÜRGEÇİLİĞİN İZLERİ

Sosyal yapının en çarpık biçimi şehir merkezinde görülür. Sömürgecilik burayı temel alarak yöre üzerinde egemenliğini sürdürür. Bugün kırsal kesimdeki okulların %95'i karakol durumuna getirilmiştir. Şehir merkezinin büyük bir bölümünde, askeri garnizonlar, lojmanlar ve diğer devlet kurumları mevcuttur. Geri kalan bölümde de işçilerin çalıştığı kurumlar, esnaf dükkanları ve şehir merkezinde çalışanların evleri bulunmaktadır. Merkezdeki en yüksek ve büyük bina Hakkari cezaevidir. 3 katlı ve 280 metre uzunluğundaki bu cezaevi binası 3500-4000 kişilik kapasitededir.

Alanda, sömürgeciliğin tüm çabalarına rağmen, yöre halkı sadece devlet kurumlarında, o da sınırlı düzeyde Türkçe konuşur. Bunun dışında Türkçe konuşmaz. Burada, zor ve uşak kesimin aracılığı, sömürgeci devlet memurlarının tek dayanağı durumundadır. Bu uşak kesim daha çok aşiret ve kabile reislerinden oluşmaktadır. Ulusal kurtuluş mücadelesinin, bu kesimi teşhir etmesiyle birlikte, halk üzerindeki etkinlikleri önemli oranda zayıflamıştır. Fakat sömürgecilik, zayıflayan etkinliklerini güçlendirmek için bu kesimi belli oranda palazlandırmaya çalışmaktadır.

Alanda yabancı, başka ulustan birisi bu yapıya baktığında, sömürgeciliğin suni kurumlarını, askerini ve kolluk kuvvetlerini yöre halkının nüfusundan daha fazla olduğunu sanabilir. Şehir merkezinin dörtbir yanı yüksek dağlarla çevrilidir. Hakkari bu dağların ortasında kurulmuş bir yerleşim merkezidir. Uzak bir noktadan şehir merkezine bakıldığında, ilk göze çarpan noktalar projektörlerle aydınlatılmış askeri garnizonlar ve devlet kurumlarıdır. Bu geniş aydınlatmanın yanı sıra evlerin cıhız ışıkları, sabaha kadar dinmeyen düdük sesleri ve ortalıkta dolaşan askeri devriyeler, şehre adeta açık bir cezaevi görünümü verirler. Merkeze gelen her iki yol ağzında, kurulmuş kontrol noktaları vardır. Ve burada gün boyu kimlik kontrolü yapılır.

## SİLAH SEVGİSİ

Daha önce Hakkari insanını dağdan ayırmanın, ayrı ele almanın mümkün olmadığını belirttik. Aynı şekilde yöre insanını silahsız düşünmek de mümkün değil. Alanda hemen herkes istisnasız silah sahibidir. Bu durum Kürt insanının genelinde de olduğu gibi, bu alanda da silaha olan sevgi tarihidir. Yöre diğer parçalara sınır olduğundan dolayı, halkta her çeşit modern silahlar bulunmaktadır.

## YÖRE GİYSİLERİ

Yörenin giyim kuşamı hemen hemen aynı benzerliktedir. Erkekler şal şapıksız gezmezler. Kadınlar ise rengarenk milli giysilere bürünürler. Evli olanlar başlarında kofileri, genç kızlar da geniş eşarplar bağlarlar.

Erkekler paçalar dar, ağız kısmı bol şalvar giyerler. Bu şalvarları çeşit çeşit renkli iplerle dokunmuş bir deginle (uçkur) bağlarlar. Askeri gömleği andı-



ran, omuz üstlerinde apolet, göğüste düğmeli iki cep ve şalvarla aynı kumaştan bir üstlük de giyerek, tam bir asker görünümüne bürünürler. Oturup kalkmakta kolaylık sağladığı için şalvarlar geniş yapılıdır. Bu giysilere ek olarak bele dolandırılarak bağlanan bir de sutuk vardır. Sutukun uzunluğu 8-12 metre arası değişir. Bu sutuk bele bağlandıktan sonra, üstü açık, altı düğmeli kolsuz yelek giyilir. Bu yeleğin çok sayıda cebi vardır. Başa bağlanan çefiye de bu kıyafeti tamamlar. Bu giyime bakıldığında, sadece bir Kürdün milli giysileriyle görünüşü değil, aynı zamanda o asi doğayı tamamlayan ve ona hükmeden faktör de görülür. Kürt insanı bu kıyafetiyle o güzel doğayla bütünleşen, kaynaşan bir görünüm sunar.

Kadınların giysileri ise rengarenktir. Alandaki aşiret ve kültürel gelişmeye bağlı bir biçimdedir. Kadın giysileri genel yönleriyle birbirine benzerler. Fakat belli bazı farklılıkları da vardır.

## HAKKARI'DE İKLİM

Alanda iklim karasaldır. Hakkari'nin bu iklimi mevcut doğaya hastır. Kış yaman geçer, kar kalınlığı yer yer 4-5 metreye kadar yükselir. Yoğun kar yüzünden yerleşim merkezleri ile yerleşim birimlerinin dış dünyayla bağları kopar. Hatta bu durum, bazı yerleşim birimlerinde baharın gelişine kadar sürer. Yoğun kar yağışı sonucu dağların dorukları beyaza

bürünerek kapanır. Böylece yaban keçisi, koyun, domuz vb. hayvanlar dağlardan ormanlık alanlara inmek zorunda kalırlar. Yöre halkı durumu bildiği için yabancı hayvan avına çıkar, bu hayvanları rahatlıkla avlar.

Yöre halkı yaman geçen kışın zorluklarını bildiği için, daima kışa hazırlıklı olur. Ne yönlü hazırlıklar yapması gerektiğini, deney ve tecrübelerinden bilir.

Bu mevsimde yöre halkına konuk olmak, onun kış yaşamını yakından görmek gerekir. Yoksul olmasına rağmen misafirperverdir; varını-yoğunu zevkle, gururla misafirine sunar. Bu yaşamı, mevsimin özgünlüğüne hastır. Hemen her gece ayrı bir evde toplanılır: Bol bol sohbetler yapılır, masallar anlatılır, türküler, ağıtlar söylenir. Küçük çocuklar bu uzun masallara dayanamayıp uyuttuktan sonra onlar da yatarlar. Ve sabahın tan vaktinde horozların ötüşüyle de uyanıp gündüz işlerine koyulurlar.

Bu kış gecelerinde, özellikle de dolunay olunca dışarı çıkıp bakıldığında, insan kendisini bembeyaz bir okyanusun içinde hisseder. Göz gördüğünce her yer lekesiz, tertemiz ve bembeyazdır.

Kış mevsiminin uzun gecelerinde, genç kızlar cehizlerini hazırlamakla uğraşırlar. Bir araya



## ADIM ADIM KÜRDİSTAN



geliptibarelik (imece) ederler. Bu bir araya gelişlerde koro halinde veya tek tek türküler de söyleyerek eğlenirler. Evlilik çağına gelmiş delikanlı gençler ise, kışın uzun gecelerinde bir araya gelerek birbirlerine silahlarını gösterirler. Zaman zaman da atışa çıkıp keskin nişancıyı aralarında seçerler. Atışta birinci geleni kutlayıp saygı gösterdikleri gibi, tüm yöre sakini de saygı gösterir. Askerlik çağına gelen gençler, Türk ordusuna asker olmamak için çareler ararlar. En çok da bahar ve güz aylarında ya Doğu, ya da Güney Kürdistan'a giderler. Kış mevsiminde tekrar köylerine dönerler. Çünkü bu mevsimde her güç kolay kolay köylere gidemez.

Hakkari'de baharın gelişi bir isyan gibidir. Bu mevsimde doğa adeta ayaklanmayı yaşar. Güneş sıcaklığının, yağın yağmurun etkisiyle 4-5 metrelik kar erimeye başlar. Pınarlar, akarsular dolu dolu akararak Zaplar'a karışırlar. Böylelikle Zap büyük su kütlesiyle azgınlaşır, zaptedilemez bir duruma gelerek geçit vermez olur. Gürleşen akış sesi ortalığı adeta inletir. Baharın isyanına yöre halkının asi ruhu da katılır. Yeşilliklere sahnen koyun, kuzu ve oğlakların meleşmeleri ve bu seslere eşlik eden kuşların çeşit çeşit ötüşleri adeta kendini zorla dinleten bir müzik gibidir.

Artık burada Kürt insanı da yenilmezdir. Bağ bostanı olanlar hemen toprağın ekimine koyulurlar. Her geçen gün yemyeşile örtünen doğayla iç içe yaşam daha net görünümleşir. Fakat bahar yüksek dağların zirvelerindeki kara etkiye bulunamaz. Zirvelerdeki karlar erimez, mevsimden mevsime öylece kalır.

Doğanın bahara girişine en çok seven kuş kekliktir. Yörede keklik avı yaygındır. Aynı zamanda keklikten nefret de edilir. Kekliğin kendi nesline ihanetinden ötürü, sürekli ihanet örneği olarak gösterilir. Onun ihaneti şöyle yorumlanır: Avcı, kekliğin kafese koyarak dağa götürür. Burada kafesi bir noktada indirerek pusuya yatar. Kafesteki keklik ötmeye başlayınca yakın civardaki keklikler başında toplanırlar. Böylelikle pusuya yatmış avcı kafesteki kekliğin başına toplanan keklikleri kolaylıkla avlar. Bu benzetmeyi küçükten büyüğe kadar hemen tüm yöre insanı bilir. Bu iç ihanete olan nefreti de gösterir. Çünkü yüzyıllardan beri dökülen bunca kana rağmen, iç ihanet sonucu yenilgi alınmıştır. Bu nedenle yörede hain olana "Neslê kewan ê (Keklik soyu)" denilir.

Yöre halkı zorunlu olmadıkça şehir merkezine inmez. Baharın elverişli koşullarından yararlanarak ihtiyaçlarını karşılamak için Doğu veya Güney Kürdistan'a

gider. Birçoğu da gidip pêşmergelik yapar. I-KDP'nin en iyi savaş gücü buradandır. Yöre aşiretlerinden biri olan Gerdi aşiretinin 700'ün üstünde mensubu I-KDP saflarında pêşmergelik yapıyor. Fakat mücadelemizin alanda yarattığı etki sonucu durum hemen tümüyle tersine dönmüş. Mücadelemizin saflarına katılım sürekli artmaktadır.

Baharın son aylarına doğru hemen herkes yaylalara çıkmaya başlar. Her aşiretin ayrı yaylaları vardır. Yaylalar genellikle dağların eteklerinde kurulmuşlar. Bu yaylalarda rengarenk çiçekler, sayısız bitki ve kuş çeşitleri vardır. Bazı bitki ve çiçek çeşidi hastalıkları iyileştirmek için kullanılır. Bu aylarda açan bazı çiçeklerin isimleri şöyledir: Gülerez, Gûlbîhar, Gûlêxwin, Gûlêşîr, Sosin, Binevş, Beybûn, Gûlêrûn, Nêrgiz, Gûlênewroz vb. Bu çiçek çeşitlerinin yanısıra yenilen bitkilerden bazılarının isimleri de şöyle: Giwarik, Soryas, Sirîk, Pîvaz, Curîn, Hindîrş, Stîrk, Luşe, Rewas, Gasos, Alo, Gerenk, Mendik, Perjok, Siyabo, Beza, Tîrşok, Pung, Rîhan vb. Kuş çeşitleri de şunlardır: Kew, Kewderî, Qaz, Kewsîsik, Gapil, Qumrî, Gotir, Gîrqak, Werdek, Qulink, Şakil, Bîlbil, Zerdelû, Gezayî, Bedkure vb.

Bu yaylalar baharla birlikte yeryüzünün gerçek cennetidirler. Yaban keçileri, geyik, ceylan vb. hayvanlar yaylaları daha da güzelleştirir. Pınarların hemen kıyılarında çiçekler ortasında göçer çadırları kurulmuş. Burada güneşin doğuşunu ve batışını seyretmek büyük haz verir insana. Şafağın sökün etmesiyle ortalığı gürültüye boğan keklik ve diğer kuşların sesi gün boyu devam ederek sürer. Öğleye doğru genç kızlar ile kadınlar (berivanlar) koyun sağmaya giderler. Dönüşte süt dolu kova ve bakraçlarla gelirler. Boş kovayla dönen olmaz. Çünkü bu yöre halkı arasında uğursuzluğa yorumlanır. Onun için kova veya bakraça hiç olmazsa biraz süt doldurulur.

Bu yalçın dağların yamaçlarında milli kültür özgünlüğüyle görülür. Bu kültürün şekillendirdiği yigittik, mertlik, konukseverlik çok nettir.

Bahar yavaş yavaş sona erip sonbahara doğru düğünler yapılmaya başlanır. Düğünlerdeki coşku, doğanın muhteşemliğiyle birleşerek uyumlu bir görünüm sunar. Dağları inleyen davul-zurna sesi, müzikteki canlılığın yanı sıra onun ritmiyle uyum içinde çekilen halaylar, söylenen türküler, yenilen yemekler, içilen soğuk ayranlar ve sıkılan kurşunlar adeta doğayı isyana davet eder.

Evet, Hakkari gerçek bir cennettir. Bu şirin belde çok daha güzelleşmeye layıktır.



# Kürdistan’da Ailecilik ve Faşist Türk Sömürgeciliğinin Oyunları

Neden bu konuya değiyoruz? Faşist Türk sömürgeciliği, Kürdistan halkına karşı özel bir yıkım savaşı yürütüyor. Sömürgeciliğin bu vahşi savaşı halkımızın varlığı ve örgütlü mücadelesini hedefliyor. Emperyalist sömürgeciliğin, ulusal kurtuluş hareketlerine karşı geliştirdiği özel savaşın anlamı biliniyor. Sömürgeci özel savaş, ezilen bir halkın sosyal, ekonomik, kültürel vb. bütün zorluklarının o halka ve mücadelesine karşı kullanılmasını da içermektedir. Gayri nizami olan özel harbin bu öğeleri çoğu kez askeri yöntemlerden daha etkili olmaktadır.

Faşist Türk sömürgeciliği, özel harbin bu genel ilkelerini tarihsel özellik ve deneyleri ile bütünleştirerek halkımıza uygulamaktadır. Bu öğelerin neler olduklarını biliyoruz. Düzenli ordu ve kontra birliklerin yanı sıra, halkımızın geri toplumsal yapısı kullanılarak milislik örgütlendirilmiştir. Denebilir ki Türk sömürgeciliğinin ulusal kurtuluş örgütlenmemiz ve savaşımıza karşı en çok kullandığı ve tahribat yapabildiği ajanlık, milislik ve komploculuk tümüyle ailecilik, kavramı içinde izah edilebilecek mezhepçilik, aşiretçilik ve geri aile bağları vb. sömürgeciliğin neden olduğu geri toplumsal yapımıza dayanmaktadır.

Konuyu tarihsel ve güncel öneminden dolayı seçtik. Çünkü, savaşta karşı tarafın zayıflıklarını kullanma ve derinleştirme, sonuca gitmek için zorunlu bir kural olmaktadır. İşte, Türk sömürgeciliği büyük ordu gücüne rağmen, başedemediği ulusal kurtuluş savaşımıza karşı sarıldığı bu özel savaş ögesi ve dayandığı ailecilik kurumunu izah etmek, sömürgeciliğin bu kurumu nasıl kullandığını ortaya sermek, bu özel savaş ögesiyle mücadelenin başarısı açısından zorunlu olmaktadır.

## Aileciliğin Tanımı ve Tarihsel Dönüşümü

Aile, kabile ve aşiret, üretme bağlı olarak toplumun gelişiminin ürünü olarak doğan tarihsel olgulardır. İnsanlar hayvanlardan farklılaşır farklılaşmaz, toplumsal birimler halinde gruplaşırlar. Bu, toplu halde bulunuş, insanların yaşamı için zorunlu ve temel koşul olmaktadır. İnsanın tanıdığı ilk toplumsal örgütlenme aşiret ve kabilelerdir.

Aşiret ve kabilenin bu ilk oluşumu doğal eşitliğe dayanır. Topluluk arasında geri üretime denk düşecek ideolojik inanış vardır. Aşiret, boy veya klanların bu ilk dinlerine fetiş denir. Din, topluluğun da bağımsızlığının göstergesi olmaktadır.

Süreç içinde üretimin ilerlemesi ve aşiret ya da boy içinde kandaş ailelerin sayısının artması, aşiret içinde üretimin düzenlenmesi ve aşiretin dış saldırılara karşı korunması için işbölümü gelişir ve yönetim organı ortaya çıkar. Başta aşiretin eşitlikçi ve doğal yaşam ve örgütlenmesinin bir parçası olan bu idari yöneticilik süreç içinde, aşiret üstünde ayrıcalıklı bir konuma, baskı ve sömürü aygıtına dönüşür. **Aşiret aristokrasisi ve aşiret reisliği** böyle ortaya çıkar. Aşiret ege-

menleri süreç içinde kazandıkları manevi otorite ve ayrıcalığı maddi otorite ve ayrıcalıkla tamamlarlar.

Aşiret bireyi için düşündüğü müzde, bireyin yaşamı aşiretiyle vardır. Bireyin edindiği, sosyal kurallar ve gelenekler aşiretin alanıyla sınırlıdır. Bu nedenle birey, kendini aşiretin dışında düşünemez. Birey için ülke aşiretin yaşadığı alandır. Aşiret reisi de kazandıkları ayrıcalıkları yitirmemek için var güçleriyle aşiretsel yapıyı korumaya çalışırlar. Bu durum, aşiret egemenlerinin, aşiretin bağımsızlığını korumak için direnmeye ittiği gibi, sınıf çıkarları için aşiretin bağımsızlığını düşmana satmaya kadar da götürür.

Kölecilik, çeşitli soy ve aşiretlerden insanları biraraya getirerek, halklaşma da önemli bir mesafe katettirir. Ama binlerce yıllık üretim tarihinin ve kan bağının birliği olan aşiretsel yapı, kölecilik döneminde de etkinliğini sürdürür.

Bazı aşiret topluluklarının aralarında birlikler gerçekleştirerek bağımsızlıklarını korumaları, ülke ve devlet sınırlarının biçimlenmesine yol açar. Bu gelişme, aşiret bireyi açısından, aşiret çitlerinin zorlanması, bireyde ülke bilincinin yer etmesine yol açar. Böylece aşiret sınırları yerine ülke sınırları, aşiret uyrukluğuna yerinde devlet uyrukluğuna geçer.

Feodalizm, aşiret yapısını daha da zorlar. Ülkesel ve evrensel dinler, büyük imparatorluklar, insan birimlerini birbirine daha yakınlaştırır. Bu gelişme insan topluluklarında milliyetleşmeye, yani ulus öncesi döneme denk düşer. Yine de aşiretçilik ve kabilecilik feodal dönemde temel toplumsal örgütlenme olarak kalır. Ama artık, toplumu ilerletici özellikleri kalmaz, tam aksine toplumsal gelişme önünde köstek olmaya başlar.

Birer feodale dönüşmüş aşiret aristokratları, asil sömürüyü aşiret içinde gerçekleştirdikleri için, aşiretçi yapının aşılmasını istemezler. Parçalı aşiretsel yapı güçsüzlüğü doğurur. Güçsüzlük dış güçlerin baskısını başarılı kılar. Bağımsızlığına tutkun aşiret bireyi, dış baskıya tepki duyar. Baş edemeyince boyun eğer. Bu durum içe kapanıklığı doğurur. Sonuç olarak, merkezi dış otoritesinin yenilmez olduğu inancı bireyin kafasında yer eder. Bu durum, toplumsal yapının, üretimin ve düşüncenin daha da geri kalmasına yol açar. Aşiret egemenlerinin, baş edemedikleri dış güçlerle uzlaşması, bireyi iç ve dış gücün sömürü ve baskısı altında bırakır. Bu da bireyi daha tutucu, daha içe kapalı, aşiret ve aile çıkarlarını öne alıcı bir duruma getirir.

Maddi tatminsizlik, gerilik ve çaresizlik bireyi manevi tatmine yöneltir. Birey, çözümlenemediği sorunlarını dinsel-ideolojik çarelerle gidermeye çalışır. Mezhepler ve tarikatlar bu aşamada imdada yetişirler. Tarikatlar, çaresizliğin yuvası olarak bireyin önüne bu dünyada baş edemedikleri dış güçlerle öbür dünya hesaplaşmayı koyar. Birey, ulus ve ülke çıkarından hatta gittikçe aşiret çıkarından soyutlandığı için gittikçe aile çıkarlarını öne alır. Aile onun için korunak ve kale olur.

Düşünce, üretim ve gelenekler tümüyle bu çıkara göre biçimlenir. Atomlarına kadar bölünmüş, geri bir üretim; bilinç, düşünce ve gelenek yumağı içinde olan böyle bir toplumun dış baskıya karşı başarı şansı olamaz. Bu nedenle tarihte bütün dış güçlerin ilk hedefi, toplumdaki bu gerilik ve bölünmüşlüğü muhafaza etmek ile yerli toplum egemenlerini işbirlikçi hale getirmek olmuştur.

Aşiretçilik ve mezhepçilik, toplumsal gelişme önündeki engelleyiciliğini burjuva toplumda daha belirgin oynar. Feodal toplum, aşiret çitlerini aşarak köylülüğe sınıf karakteri kazandırır. Ama asıl gelişme burjuva toplumda olur. Burjuvazi pazar birliği yaratır. Aşiret bağlarının yerine kişilerin vatandaşlık, yurttaşlık bağları ile bağlı olduğu ulusal devlet ve sınırları belli ülke bağına geçirir. Bu, düşünce ve geleneklerin de aşılması demektir. Aşiret düşüncesi ve gelenekleri, yerini ulus düşüncesi ve devlet tarafından düzenlenen ülke çapında geçerli kurallara alır. Burjuvazi, toprak köleliğinden kopmuş, bu anlamda özgür, emek gücünü satmaktan başka geçim aracı olmayan proletarya olmadan varlığını sürdüremez.

Böylece, sınıflı toplum boyunca ezilenlerin özlediği sınıfsız ve sömürsüz toplum anlamına gelen cennetin, proletaryanın siyasal kavgasıyla gerçekleşmesinin maddi koşulları doğar.

Artık bu aşamada, aşiretçilik, ailecilik ve mezhepçilik tarihi ömrünü doldurmuş, ulusal oluşumların ve proletaryanın siyasal kurtuluş kavgasının önünde objektif ve subjektif alanda engel olan kurumlara dönüşürler. Çünkü, birey ne üretimi, ne düşüncesi ne de örgütlenmesiyle siyasal bir güç olamamaktadır. Düşünce de ülke ve ulus çıkarını, sınıf çıkarını göremez, güçsüzdür. Güçsüzlüğü klasik, geri aşiret örgütlenmesi ve geleneklerine sarılmaya yol açar. Aşiretçilik ve ailecilik olgusundan kayanlanan düşünce ve eylem, haklı olmasına rağmen, tepkiciliği aşamamakta, kısa sürede başarılı olamadığından bu defa içe kapanma ve boyun eğicilik gelişmektedir. Bütün yerine parçayı alıcı, ulus ve ülke çıkarlarına karşı ilgisiz, bu aşiret tepkiciliği politika da uzlaşıcılık ve reformculuğa denk düşer.

İşte burjuva sömürgeciliği gelişirken, sömürgeci yayılmada en çok yararlandığı şey, yerli toplumların bu geri toplumsal yapısı ve ondan kaynaklanan düşünce ve politikadır. Denebilir ki kapitalist sömürgecilik gelişmeye başladığı XVII yy. 'dan itibaren kullandığı klasik yöntemlerden günümüzde emperyalist sömürgeciliğin ulusal kurtuluş hareketlerine karşı geliştirdiği özel savaşlar da en yaygın kullanılan araçlar, yerli halkların bu geri toplumsal yapısından kaynaklanan özellikleri olmuştur.

## Kürdistan’da Aşiretçiliğin Tarihsel ve Güncel Rolü

Halkımız, toprağa yerleşimi sağlayan ilk halklar arasındadır. Bu, özellikle ülke kavramının çok erken biçimlenmesine yol açmıştır. İlk halk aşiretlerimiz,

birleşerek Med siyasal organizasyonunu gerçekleştirmelerine rağmen, bunu sürekli kılamamışlardır. Bilindiği gibi, toplumun özgür örgütlenmesinin ürünü olan bu tür örgütlenmeler, içe karşı köleliği reddeder. Pers egemenliği altında da Kürt aşiretleri, toprağa yerleşmeyi derinleştirir, üretim ve gelenek gelişimlerini sürdürürler.

Kürdistan'ın verimli toprakları ve ticaret yolları üzerinde olması, daha kölecilik çağıda ülkemize stratejik bir konum kazandırır. Bu özellik, ülkemizi önce Roma ve Pers, ardından Bizans, Arap ve Sasani imparatorluklarının savaş alanı haline getirir. Dış saldırı ve hakimiyet savaşları, onlarla başa çıkmayan Kürt halk aşiretlerini kapalı duruma getirir. Aşiret kitlesi, özgürlüğü aşiretin bağımsızlığında arar. Bu nedenle aşiret çıkarları ve bağlarına daha fazla sarılır. Böylece aşiretçilik, Kürdistan toplumunda tarihsel olarak halk varlığımızı korumanın bir korunağı görevini görür. Ancak bu durum gericiiliği de doğurur. Coğrafik olarak dağınık aşiretler, her bir aşiretin geleneklerle birbirinden ayrılması ve aşiretçilikten kaynaklanan iç kavgalar, ayrılığı daha da körükleyerek birlikleri imkansız duruma getirir. Bu durum, ulus ve ülke bilincinin gelişmesini önler ve bu çıkarların aşiret çıkarlarında bütünleşmesini doğurur. Kürt aşiretlerinin, merkezi bir örgütlenmeye gidememeleri tarihsel olarak aşiret ayrılığını körüklemiş, haliyle bu, dış işgallerde kolaylık sağlamıştır. Bu durum, toplumsal yapıyı durağanlaştırmış, ayrılık, insanların düşünce ve sosyal ilişkilerine kadar yansımıştır. Neticede merkezi otoriteye tepki, disipline tepki ve aşiret kapalılığına sarılma, belirttiğimiz nedenlerden kaynaklanan tarihsel ve üretime bağlı nedenlere dayanan ve halk olarak Kürt aşiretlerini dış güçlere karşı sürekli güçsüz bırakan özelliklerimiz olmuştur.

Parçalanma ve bölünme aşiret özerkliğine denk düşmüştür. Aşiret özerkliği, aşiret egemenlerinin sınıf çıkarlarına denk düşer. Gerçekte aşiret aristokrasisi, geleneksel ayrıcalıklarını korumak için başedemedikleri dış otoritelere ilk boyun eğen kesim olmuştur. Böylece aşiret bünyesine teslimiyet aşiret egemenleri tarafından taşınır. Aşiret özerkliğinin ortadan kalkması, aşiret egemenlerinin ölümü demektir. Dış güçlerle başedemeyen aşiret, egemeni boyun eğer. Tarihte Kürt aşiret egemenlerinin bu tutumu ve konumu toplumculuk ve özerk politikacılığa denk düşer. Gerçekte günümüzde de temsil edilen otonomicilik ve özerklik politikası tarihsel olarak böyle bir boyun eğmeciliğe denk düşer. Buna karşın, Kürt aşiret köylülüğü, dış otoriteye hep tepki duymuş, hep direnmiş, onun bu özellikleri onu devlet uyrukluğuna, gümrüğe, vergiye ve mecburi askerliğe düşman kılmıştır. Diğer yandan aşiret bireyi aşiret sınırları içinde hapsedilmiş, bu durum onun düşüncesinin, üretiminin geri kalmasına yol açmış, nitecede bu özellik kuralızsızlık, kıt üretime, kıyafetine ve türküsündeki ritimsizliğe, sosyal yaşamındaki ku-

ralsızlıklara dahi yansımıştır. Bu aşamada aşiret kitlesinin çıkarları, aşiret egemenlerinin çıkarlarından ayrılmıştır.

Kürt halk aşiretleri, VII. yy. 'dan itibaren gelişen ve yayılan İslami Arap sömürgeciliğine karşı direnmişlerdir. Kürt aşiret egemenlerinin uzlaşıcı karakteri, örgütlü ve üstün Arap sömürgecileri, Kürdistan'a egemen olmasını kolaylaştırmıştır. İslam gibi evrensel-feodal bir ideolojiyi rehber alan Arap kabile şeflerinin öncülüğündeki askeri Arap kabileleri, İslami ümmet ideolojisini ırk çıkarlarıyla bütünleştirir, diğer halkların çıkarlarının önüne alırlar. Ümmet ideolojisi, halk uyrukluğuna yerine din uyrukluğuna getirdiğinden Kürdistan'da ideolojik asimilasyon etkisi yapar. Şeyhlik kurumu ve gelişen Arap dili ve kültürü aşiretçiliği ve aşiretler arasındaki ayrımları daha da derinleştirmiştir. İslami Arap egemenliği altında Kürt beylerinin uç beyliği derinleşmiştir. Buna yabancı çıkarlar için milislik yapmak demek en doğru tanım olacaktır. **Gerçekte yabancı çıkarlar için milislik, Kürt aşiret egemenlerinin öncülüğünde, İslami Arap egemenliği döneminde biçimlenmiştir.**

X. ve XI yy. 'lar arasında kurulan Mervani Kürt Devleti, siyasal örgütlenmede önemli bir aşama olup, bu gelişme kültürel ve üretim gelişmelerine yansımışsa da, bu, örgütlenmede Arap egemenlerine hem vasallığı (bağımlılığı) aşmamış, hem de bu örgütlenme geliştirilip sürdürülmemiştir.

Halkımız asıl tahribatı X. yy. 'da başlayan İslam Türk barbar akınları ile görmüştür. Önce Büyük Selçuklu Türkleri, ile Anadolu Rum Selçuklu Türkleri ve ardından XX. yy. 'a kadar egemenliği süren askeri-feodal Osmanlı Türkleri, ülkemiz Kürdistan ve insanını süreki bir savaş ve talan alanı olarak görmüşlerdir. Kürtlerden toplumsal olarak geri olan Türkler, tümüyle askeri ve siyasal örgütlenme güçlerine dayanarak Kürdistan'a egemen olmuşlardır. Türklerin ulusal oluşum ve yayılması da bu şiddet dayalı gerici sömürgeci yayılmanın otoriteye ve onlarda temsil edilen 'ortak' çıkarlara bağlılığı doğururken, Kürtler de bu otoriteye tepki ve onu tanımak istememe gelişmiştir.

Osmanlı egemenliği altında Kürdistan'da da aşiretçi-feodal yapı durgunlaşmış, aşiret egemenlerinin yabancı çıkarlara uşaklıkları kurumlaştırılmıştır. Osmanlı-Türkleri, egemen olma yöntemi olarak aşiretçiliği çok usta bir şekilde kullanmışlardır. Osmanlı Türk egemenleri bu özellikleri Çin'den, Araplardan, Farslardan ve Bizanslardan almış, kendi barbar karakterleriyle bütünleştirmişlerdir. Yöntem olarak Osmanlı Türkleri Kürt beylerinin iç özerkliklerini tanımışlar, buna karşılık Kürt beyleri, Osmanlı egemenliğini tanımış, ona vergi vermiş, savaşlarda asker sunmuş ve imparatorluk sınırlarını koruyarak uç beyliği yapmışlardır. Böylece dış egemenlere bağıllık ve onlar olmadan varlığını sürdürememe, Kürt beylerinin özelliği olmuştur.



*Aydın Cezaevinden PKK'li Savaş Esirleri Değerlendiriyor:*

## Faşist Rejimin Siyasal İstikrarsızlığının Derinleştiğinin Bir Göstergesi “Ara Rejim” Tartışmaları Üzerine Birkaç Söz

Son günlerde, rejim hakkın-da iktidar ve burjuva muhalefet çevrelerinde yoğun tartışmalar gözlemlendi. “Ara rejim”, “askeri darbe” vb. noktalara her çevre farklı yönlerden yaklaştı. Tartışmanın bizzat faşist rejimin başbakanı tarafından başlatılması ilginçtir. Aynı tartışmaya 12 Eylül askeri-faşist darbesinin lideri Evren de katıldı. Ve bilinen tehditlerini tekrarladi. Her darbenin “sivillerin iste-miyle olduğunu”, yine benzer istemlerin görüldüğünü anımsata-rak, “12 Mart, 27 Mayıs’a göre ağırdı ve sertti; 12 Eylül ise 12 Mart’a göre daha ağır ve daha sert oldu. Bundan sonra olabile-cek darbe, hepsinden daha sert ve şiddetli olacak, belkide süre-kıleştirecektir” vb. biçiminde sözler sarfedip, tüm çevrelere faşist çerçeve içinde ve onun bir uy-dusu olarak hareket etmeleri konusunda tehditlerde bulundu. Turgut Özal’ın “bazıları ara re-jim istiyor” sözleriyle, Evren’in tehditlerinin çakışan bütünlüğü ilginçtir; ama şaşırtıcı değildir. 12 Eylül faşist askeri darbesi, faşist rejimi yaşamın en önemli alanlarında -denilebilir ki tüm alanlarda- kurumlaştırdı. Bu ku-rumlaşma, ideolojik, politik, hukuksal, kültürel, eğitim vb. alanlarda derinleşerek sürüyor. “Demokrasiye geçiş”, “sivilleş-me” yaftası altında geliştirilen ve gün geçtikçe ağırlaştırılan, faşist rejimin kendisidir. Nesnel gerçeklik bu. O halde faşist dik-tatörlük anayasasıyla, seçim ve siyasal partiler yasalarıyla, sen-dikalar, dernekler, polis, YÖK, TRT, basın vb. temel yasalarıyla kurumlaştığına göre, gün-de getirilen “ara rejim”, “as-keri darbe” tartışmalarının an-lamı nedir? Rejimde eksik, ola-rak işleyen nedir? “İstikrar” olarak tanımladıkları siyasal yö-netim de rahatlıkla bir şeyler mi tekliliyor? İstikrarsızlığın, rejim-deki krizin temel nedenleri ne-dir? Belirleyici ve etkileyici et-menleri nelerdir? İrdelemekte yarar var; gerekiyor da.

Genelde ordu darbeleri, yö-netim olamayan burjuvazinin bu-nalım tepkileridir. Siyasal istik-rarsızlık; eski yöntemlerle, yö-netim biçimleriyle yönetme o-layının olanaksızlaştığı ortam-larda, ordu darbeleri bir “çare” olarak gündeme gelir. Bu genel doğru, Türkiye gibi sürekli bir bunalım altında yaşayan yeni-sömürge ülkelerde daha bir ge-çerlidir. Tüm yeni-sömürge or-duları yerli ve yabancı tekelle-rin çıkarlarının güvencesidir; eski yöntemlerin işe yaramadı-ğı, sivil yöneticilerin sıfırı tüket-tiği noktada devreye girerler ve yönetim erkini üstüne alırlar. Kan, şiddet, işkence, zulüm ve katliamlarla yönetimlerini icra ederler. Türk ordusu için de du-rum budur. Darbecilik, Türk ordusu için bir tercih değil, bir zorunluluktur. Bunun çok te-melli nedenleri var.

Türkiye’de “ara rejim”, “as-keri darbe” tartışmaları ciddi ciddi yapıyorsa ortada çok cid-di sorunlar var demektir. Rejim siyasal bir krizin içindedir de-mektir; hep çözümsüzlük üretip krizi derinleştiriyor demektir. Bunu biraz açalım: 12 Eylül fa-shist darbesinden bu yana, dar-benin gerekçesi olan olgular ve

etmenlere çözüm üretebildi mi, rejim siyasal istikrara kavuşa-bildi mi? Cevabımız olumsuzsa, neden? Faşist rejim olası yö-ne-limleri neler olabilir? vb. soru-lara cevap bulmamız gerekiyor.

Emperyalizm tarafından tez-gahlanan ve uşak faşist general-lere icra ettirilen 12 Eylül faşist askeri darbesi, öncelikle kan, işkence, katliam ve azgın bir sömürü üzerine kuruldu ve he-deflerini, politikalarını bu araç-larla yürüttü. Faşizmin kurum-laştırılması ile Kürdistan Ba-ğimsızlık Hareketini ve Türkiye Devrimci-Demokratik Hareke-tini ezme, imha etme politikala-rı ve uygulamaları atbaşı yürü-dü. Türkiye Devrimci-Demok-ratik Hareketi -deyim yerindey-se- bozguna uğradı, bozgun bi-çiminde bir yenilgi aldı. Yenilgi salt örgütsel ve politik alanla sı-nırlı kalmadı, ideolojik, felsefi ve beyinsel yenilgi ve çürüme de en uç noktaya vardı. Bu, tasfiye-cilik ve “12 Eylül solu” olarak somutlandı. Pratikte gerçekten tasfiyeciliğin ideolojisi üretildi, örgütsel-politik yapısı geliştiril-meye çalışılıyor. Yani 12 Eylül, Türk solu’nun ezici çoğunluğun beyinlerini de fethetti; çe-şitli tonda ve biçimde tövbe et-tirdi. Neyse, konumuz bu değil. Ancak şu kadarını belirtelim: Bukonuda 12 Eylül başarı kazan-mıştır; bu başarı geçici de olsa kaydedilmelidir. Ciddi bir en-gelle karşılaşmadan; hatta deni-lebilir ki, hiçbir engelle karşı-laşmadan faşist diktatörlüğün kurumlaştırılması ve faşist ideo-lojinin, kültürün topluma ege-men kılınmasında da 12 Eylül başarı kazanmıştır.

Ve 12 Eylül üniforma değişt-i-rirken, faşizm sahte bir demok-rasiye geçişle maskelenmeye çalışırken, genel kanı, 12 Eylül faşist darbesinin “başarılı” ol-duğu, var olan sorunlara “çare” olduğu doğrultusundaydı. Ba-şarısız olduğu alanlar da vardı; kurumlaşmadığı, politikasını hayata geçiremediği alanlar da vardı; tek alan da diyebiliriz: Cezaevleri... Cezaevleri, faşist po-litika ve yaptırımlara karşı hep direniş odakları olmuştur. Politik olarak devrimci direnişçiliğin yaşatılmasında, topluma taşı-rılmasında, gelecek ile kurulan bir halka olmasına karşın, fa-shizmin kimliğini, işkence ve kan emici yüzünü teşhirinde bir rol oynamasına karşın, yukarıda sözünü ettiğimiz kanıyı -12 Ey-lül’ün başarılı olduğu kanısını- değiştirmeye yetmemiştir. Kı-sacası, faşist rejim, 1980-84 dö-neminde en rahat günlerini ya-sadı.

Ne var ki, bu rahatlık fazla sürmedi; “başarı” olarak gös-terilenin, özünde koca bir başa-rısızlık; “huzur ve istikar” ola-rak kabul ettirilme istenenin çözümsüzlük ve çaresizlik, istik-rarsızlık; MİT’leştirilen ordu-nun iskambilden bir şato olduğu kısa sürede anlaşılacaktı. Re-jimin çözümsüzlüğü, alterna-tifsizliği, çürüyen yapısı, koflu-ğu gözler önüne serilecekti. “De-mokrasiye geçiş” maskesini a-çıkça desifre eden, onun başa-rısızlığını, çözümsüzlüğünü tüm gözlerin önüne seren, tabu deni-len kavram ve kurumları ame-liyat masasına yatan, 15 Ağus-tos Atılımıyla yeni bir döneme

sıçrayan Kürdistan Ulusal Kur-tuluş Savaşından başkası de-ğildir.

Evet, faşist cuntanın ve onla-rın uzantılarının “ezdik, bitir-dik, belini doğrultamaz” terane-lerinin boş ve temelsiz olduğu hemen ortaya çıktı. 15 Ağustos Atılımımız, 12 Eylül faşizminin tüm çözümsüzlüğünü, çürümüşlü-ğünü gösterdi. Geliştirilen tüm karşı devrim önlemleri ve özel imha savaşı taktiklerini bir bir boşa çıkarılarak, Türk ordusu-nun kofluğu tüm çıplaklığı ile gözler önüne serildi. Ve o tabu gözüyle bakılan “dev şato”, tar-tışma konusu oldu. “Zinde kuv-vet” prestij kaybına uğradı. Ge-rilla karşısındaki acizliği açıkça söylenir oldu. Sonunda görüntü-de de olsa, savaş meydanların-dan alelacele kaçıldılar. Özel imha savaşını ve sömürge yö-ne-timini yeni biçimlerde örgüt-le-diler.

Ve tüm çevreler bu kez, 12 Eylül’ün de “çözüm” olmadığı-nı yüksek sesle tartışmaya baş-ladılar. Sorunlara “demokrasi çerçevesinde, demokratik yö-ne-tim altında” çözüm getiril-mesini dile getirdiler. Faşist re-jim kurumlaşmasını sürdürdü, kendisini tüm burjuva partile-rine kabul ettirerek, o çerçe-vede siyaset yapabileceklerini vurguladı. Ama bunlara karşın, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Sa-vaşı, rejimi sarsmayı sürdürdü, çelişkilerinin derinleşti, çözü-m-süzlüğünü, yenilgisinin mutlak olduğunu sürekli vurguladı. Si-yasal istikrarsızlık çok daha belirginleşti. Referandum, se-çim vb. çabalar ve uygulamalar bile siyasal istikrarsızlığını ona-ramadı, burjuva partiler ve fa-shist klikler arasındaki çelişkiler derinleşerek sürdü. 1987’deki Ge-nelkurmay bunalımı bunun en somut örneğidir. Kısacası, re-jim zor günler yaşıyor, istikrar-sızlığı uç noktada yaşıyor; kof-luğu, güçsüzlüğü hemen hemen herkes için anlaşılır hale geliyor.

Dört yıla varan ulusal kurtu-luş savaşımız, ordu-MİT efsa-nesini yıktı; içi boş bir korkuluk olduğunu gösterdi; prestij kaybı had safhadadır; saygınlığı tar-tışma konusu olmuştur. Son “MİT raporu” tartışmaları hem fa-shist rejim içindeki çelişkilerin boyutunu gösterdi, hem rejimin ve bunun en güçlü dayanağı olan ordunun çürümüşlüğünü ve te-kellerle iç içeliğini vurguladı; hem de siyasal istikrarsızlığının kapsamını sergiledi. Evet rejim içten içe çürüyor.

Bugün geline nokta da, Türk devletinin gündemindeki sorun-lar, 1980’de var olan sorunlar-dan daha ağır ve daha kapsamlıdır. Dört yıldır her gün büyüyen bir gerilla savaşıyla boğuşmakta-dır; denemediği yol kalmadı. Sö-mürge valiliği, özel kolordu, özel tim, özel yasalar, kontr-gerilla, köy koruculuğu, ödül ve piş-manlık yasaları, stratejik köy, sürgün vb. daha birçok özel im-ha savaş yöntem, araç ve kuru-mu geliştirildi ve denendi. An-cak her önlem çözüm olmadı; gerillanın darbeleri altında e-zildi. Gerilla savaşımız geliştik-çe, Türk siyasal egemenliğin-deki çatlak büyüdü, çözüm-süzlük derinleşti; çözümsüzlük de ayak direnmelerinden, dene-neni yeniden devreye sokmak-

tan başka yolları yoktu. Sava-şımızın sonuçları kapsamlıdır; muazzamdır. Türkiye’de sınıf kavgasının gelişmesinde, dev-rimci-demokratik muhalefetin kıpırdamasında, tabuların yok olmasında muazzam bir rol oy-nadı, oynuyor. Türkiye’de anti-faşist mücadelenin gelişmesin-de bir esin kaynağı, siyasal-moraletki merkezidir. Bütün bu gelişmeleri, sonuçlarını, etkile-rini yan yana, getirdiğimizde, 12 Eylül faşizminin şatafatı altın-da koca bir başarısızlık, çözüm-süzlük olduğunu görürüz. Rejim açıkça dökülüyor. Bu, gerilla sa-vaşının bir sonucudur. Ve re-jimin çözülüş süreci hızlı bir şekilde artarak devam edecektir. Çözümsüzlük, istikrarsızlı-ğı geliştiriyor, siyasal istikrar-sızlık krizi derinleştiriliyor; ya-ni tekелci burjuvazinin iktidar-sızlığı, yönetim olamama olgu-su gerçeklik haline geliyor. Şu anda Türkiye’de yaşanan budur. Yönetim olamayan faşist Özal’ın bu durumu tartışılıyor, alterna-tif “çözümler” düşünülüyor, ha-zırlanıyor. İşbirlikçi-tekелci bur-juvazi yönetim olamamanın san-cısını, hem de faşist rejimin ku-rumlaştırıldığı bir dönemde ya-şıyor. Buna neden olan olay, si-yasal olgu nedir? Hiç kuşkusuz, PKK önderliğinde yükselen halk savaşımız, 12 Eylül faşizmini ve tüm karşı-devrimci önlemlerini, bizzat rejimin kendisini iflas et-tirdi. Rejim tartışmalarının hiç dinmemesinin altında yatan be-lirleyici olgu budur; yani ulusal kurtuluş savaşımız ve onun yol-açtığı siyasal gelişmeler. Faşist rejimi meşrulaştırma ve her-kese onaylatıp kabul ettirme ma-nevrası olan referandum ve er-ken seçimlere karşın, siyasal kriz büyüyerek sürüyor. O ka-dar özledikleri, büyük bir pro-paganda ve beyin yıkama kam-panyalarıyla egemen kılmaya çalıştıkları “barış ve huzur” or-tamı dinamitlendi, toplumsal çe-lişkiler ve tepkiler büyüyor. Di-ğer bir deyişle, depolitizasyon, tepkisiz, suskun toplumu yarat-ma çabaları boşa çıkarıldı. Bu sonucun altında yine ulusal kurtuluş kavgamızın etkilerini görmek olasıdır.

Görüldüğü gibi, iç ve dış ko-şullar ve gelişmeler faşist re-jimin aleyhine işliyor. Çelişki-lerinin derinleşmesini belirliyor ve etkiliyor. Bütün bu geliş-me-lar karşısında faşist rejimin cid-di bir kriz içinde çözümsüz oldu-ğu, bunun her olayda açığa çık-tığını görüyoruz. Yeni bir 12 Ey-lül’ün iç ve dış koşulları, nesnel temelleri ve zorunlulukları var-dır. Ancak, askeri faşist dar-benin “kurtarıcılığı” imajı yer-le bir edilmiştir. Ordunun kof-luğu ve çürümüşlüğü açığa çık-mıştır; tartışılmazlığı sona er-miştir. Ve en önemlisi, siyasal ve hukuksal kurumlaşma ba-kımından faşizm oturtulmuştur. Türkiye’ye, bunun zamanının koşullarına göre geliştirilmesi ve yerleştirilmesi kalıyor. Diğer bir deyişle, işbirlikçi tekелci Türk burjuvazisinin gündeminde, de-ğişik devlet biçimlerinde faşiz-me geçiş diye bir sorun yoktur. Gündemdeki sorun, faşizmin yetkinleştirilmesi, gelişen olay-lara ve sorunlara cevap verir hale getirilmesidir. O halde bir devlet biçiminden başka bir bi-

çime geçiş diye bir sorun yok-tur; var olan, devlet biçiminin yetkinleştirilmesi, istikrara ka-vuşturulması sorunudur. Faşist rejim çerçevesinde burjuva par-tiler veya faşist klikler arasın-daki “iktidar kavgası”, anılan gündem maddesinin çözümüne yöneliktir; başka nedenler de var. Egemen tekeller arası re-kabet ve çıkar çatışmaları da eklenmelidir buna. Eğer bir as-keri darbe gerçekleşecekse, bu, değişik faşist kliklerin “çözüm” diye birbirine alternatif olarak geliştirilmesi olayından başka bir şey olmayacak. Yıpranan, hükümet olma olanağını ve ye-tenegini yitiren bir kligin yeri-ne, aynı rejimi işletecek başka bir faşist kligin tercih edilmesi olacaktır bu. Bu durum ise, si-yasal krizi, yönetim olamama olayını derinleştirmekten başka bir şeye yaramayacaktır.

Türkiye, nesnel olarak dev-rim durumunu yaşıyor; Kürdis-tan’da ise, devrim silahlı mü-cadele biçiminde somutlaşıyor. TC’nin siyasal egemenlik sis-temi çatırıyor. Ekonomik bu-nalım ise en uç noktada yaşan-ıyor. Bu ortamda bir çözüm ola-rak askeri darbe gündeme gele-bilir mi? Bu soruya şimdilik pek ihtimal vermiyoruz. Çünkü, 12 Eylül deneyi ve bunun doğur-duğu teşhir ve tecrit, itibar yi-tirme çok canlı olarak duruyor-ken, TC’nin yeni bir askeri dar-beye sahne olması, krizini bü-yütmekten, tecritini yoğunlaştı-rmaktan başka bir sonuç doğur-mayacaktır. Çeşitli burjuva çev-reler de bu durumu kavradıkla-rından, “askeri darbe”, “ara rejim”e karşı tutumlarını açık-tan açığa ortaya koyuyorlar. İşbirlikçi-tekелci burjuvazi, as-lında “sivilleşme”, “demokra-siye geçiş” cilasını geliştirmeye çalışıyor. Faşist diktatörlüğü, “demokrasi” olarak yutturma-ya çalışıyor. Öte yandan ordu-nun eski itibarını ve “korkuluk” konumunu geliştirmeye ve pe-kıştirmeye çalışıyor. Sıkıyöne-timin kaldırılması, askeri ceza-evlerinin sivil devri, Kürdis-tan’da sömürge valiliğinin çıp-lak bir biçimde yeniden örgüt-lendirilmesi vb. olayların önem-li bir nedeni de, orduyu savaş meydanından kaçırıp, yıpranan imajını onarma ve geleceğe da-ha “zinde bir güç” olarak hazırla-ma çabasıdır. Henüz onarıl-mamış bir ordunun siyasal are-naya her yönüyle ve tüm gücü-yle sürülmesi pek olanaklı göröl-müyor, ya da çok zayıf bir olası-lıktır bu. Kaldı ki, TC’nin iç ve dış politikasını belirleyen, Milli Güvenlik Kuruludur. Bukurum-da Genelkurmayın ağırlığı or-tadadır. Bu da açık.

Bir askeri darbe olasılığı pek görülmediğine göre, neden “ara rejim” tartışmaları sürekli gün-demde tutuluyor; “12 Eylül ön-cesi” edebiyatı sakızlaştırılı-yor? Bu tartışmaları gündemde canlı tutanlar şu anda faşist re-jimin şefleridir. Evren ve Özal bunun baş mimarı ve yürütücü-südürler. Bu olgu, “ara rejim” tartışmalarının amacı ve özünü de ortaya çıkıyor: Diğer burjuva partilerini tehdit ederek daha “sorumlu muhalefet” yapma-larını, rejimi zayıflatacak ya da zayıf gösterecek girişimlerden

*Devamı 17. sayfada*



GEÇEN SAYIDAN DEVAM

## Şeyh Sait İsyanından Sonra Dersim

1926 yılında Diyarbakır Valisi Ali Cemal, Seyit Rıza ile görüşmek üzere Dersim'e gelir. Etrafına birtakım seyit ve dede de alarak Hozat'ın Karaca köyünde Seyit Rıza ile buluşur. Ali Cemal, Seyit Rıza'yı büyük bir saygı ile karşılar. Kendisinin de alevi olduğunu, Dersimliler'e sevgi ve saygısının olduğunu, Elazığ ve Erzincan'da sahipsiz bulunan Ermeniler'den kalma arazinin Dersimliler'e dağıtılacağını, Dersim'de yol yapılacağını, okul açılacağını, alevi ananelerine uygun eğitim yapılacağını, Koçgirililer hakkında umumi bir af çıkarılacağını söyler. Ali Cemal'den bir gün sonra umumi müfettiş İzzettin Paşa, Elazığ Valisi, Rıza ile birlikte Hozat merkezine gelir. Ali Cemal, Seyit Rıza'yı İzzettin Paşa ile görüştürmek ister. Seyit Rıza, İzzettin Paşanın ani Hozat'a gelişinden şüphelenir. Bu nedenle görüşme taraftarı değildir. Durumu farkedene Ali Cemal, Seyit Rıza'yı iknaya çalışır. Hatta tabancasını Seyit Rıza'ya uzatarak, "Bu tabancamı alınız, arkamdan geliniz, size karşı bir durum olursa bu tabanca ile beni vurunuz" der. Bu ısrar üzerine Seyit Rıza, Hozat'a gider. Hükümet konağında askeri törenle karşılanır. Seyit Rıza, Ali Cemal ile birlikte İzzettin Paşanın odasına girer. İzzettin Paşa, Seyit Rızayı paltosu omuzunda milli giysiler içinde görünce, "Seyit Rıza siz misiniz?" der. Seyit Rıza cevaben, "Ben Dersimli Rızoğum. Dersim'de her ağacın altında, her dağın başında birçok Rıza vardır. Siz hangi Rızayı soruyorsunuz?" der.

İzzettin paşa, "Ağdat köyünde oturduğunuza göre, Seyit Rıza da sizsiniz" der. Ali Cemal'in Elazığ'a vali olarak geleceğini, Dersimliler'in her türlü isteklerinin yerine getirileceğini, Mustafa Kemal adına Dersim aşiretlerini selamlamaya geldiğini söyler. İzzettin Paşa da bol vadlerle Seyit Rıza'yı iknaya çalışır.

Bu görüşmeden üç gün sonra Diyarbakır Valisi Ali Cemal, Elazığ valiliğine, Elazığ valisi Rıza da Diyarbakır valiliğine tayin edilmişlerdir. Mıran aşiretinden işbirlikçi İbiş Zeki, Ali Cemal ile sıkı ilişkiler içine girer. Doğu Dersim aşiret reislerinden bazılarını Ali Cemal ile görüştürür. Bu uşak, Şeyh Sait ayaklanmasında Dersimliler'i tahrik ederek Şeyh Şerif kuvvetlerine vurmalarına neden olmuştur. Uşaklığına karşılık Elazığ İl Genel Meclis üyeliği verilmiş, daha sonra Elazığ-Malatya yolunda kendi aşiretine mensup kişilerce öldürülmüştür. İbiş Zeki'nin sömürgeciler hesabına Doğu Dersim aşiretlerine yönelik çalışmalarını, bu aşiretlerin silahlarını teslim etmesi, direnmemesi ve sonuçta katliama uğramalarına neden olur.

Ali Cemal, ilk planda İbiş Zeki ile beraber Doğu Dersim aşiret reislerinden bazılarını Elazığ İl Genel Meclis üyeliğine tayin etti. Elazığ ovasında Dersimli seçme ailelere toprak dağıttı. Gizli ödenekten Dersim'in ileri gelenlerine bol bol para dağıttı. Doğu Dersim aşiretleri, Vali Cemal'in gerçekten alevi ve Dersim'in dostu olduğuna inan-

# Tarihten Günümüze Dersim



mışlardı.

Ali Cemal'in amacı, ayaklanmaları önlemek ve zaman kazanmaktı. Başta Seyit Rıza olmak üzere bazı aşiret reislerini ikna edip Elazığ'a getirmek ve sonra Batı Türkiye'ye sürmek istiyordu. Ali Cemal icraatları ile övünüyor, az masrafla, Dersim aşiretlerini ikna ettiğini, devleti zahmet ve büyük masraflardan, çok sevdiği Dersimliler'i de katliamdan kurtardığını söylüyordu. Alevi olduğunu iddia eden Ali Cemal'in elindeki en büyük silah, Dersimliler'in inançlarını okşayarak etkili oluyordu.

Elazığ Valisi Ali Cemal, başta Seyit Rıza olmak üzere etkili Dersim aşiret reislerini Mustafa Kemal ile görüştürmeyi tasarlar. Bu maksatla Hozat'a gider. Dr. Nuri Dersimi'yi Seyit Rıza'ya gönderir. Seyit Rıza, Vali Ali Cemal'in davetini reddeder.

Ancak hain Rayber bu fırsatı kaçırmaz. Hozat'ta bulunan Ali Cemal'in yanına koşar. Rayber Güney hududundan Kürt, Fransız ve Ermeni casusları ile Cemil Paşa Zade Ekrem'in tedbili kıyafetle gelip Seyit Rıza ile görüştükleri yolunda Ali Cemal'e asılsız ihbarlarda bulunur. İşbirlikçi İbiş Zeki, yine devreye girerek Baytiyar aşiret reisi Yusuf ağa, Aslanan ve Maksudan aşireti ileri gelenlerini de Hozat'ta Vali Cemal ile görüştürür.

Vali Ali Cemal yanındaki aşiret reis ve ileri gelenleri ile Elazığ'a gider. İbiş Zeki'yi de Doğu Dersim aşiretlerine gönderir. Hain İbiş Zeki, çoğu aşiret reislerini ikna ederek Elazığ'a götürmeyi başarır. Hain İbiş Zeki', bu görevine sonraki yıllarda da devam eder. 1931 yılında kalabalık bir grupla bizim aileyi ziyarete gelir. Ailemizi de işbirlikçiliğe zorluyor. Babam büyük bir tepki gösteriyor. Hakaret amacıyla "İbiş sen hangi ailedensin? Ailen ne zamandan beri böyle büyük işlerle uğraşıyor. Sen bu güçlü nereden alıyorsun" der. İbiş Zeki fena halde bozulur. Babam ve amcalarımı ikna edemeyeceğini anlar. Ayağa kalkarak babama hitaben "Unutmaki gübre yığını üzerinde zaman zaman gül de biter" der ve evden ayrılır. Bu hainin Dersim'de bilinen adı İbiş'tir. Zeki soyadıdır. Bu soyad Mustafa Kemal tarafından kendisine verilmiştir.

Doğu Dersim aşiret reisleri de Elazığ'a varınca, Vali Ali

Cemal içkili ziyafetler çekiyor, cem ayinlerini düzenliyor. Aşiret reislerini Mustafa Kemal'in de alevi olduğuna inandırıyor. Başta Mustafa Kemal'in dostu Diyar ağa olmak üzere, aşiret reisleri pervane gibi sema dönerek seviniyorlar. Bu fırsatı iyi değerlendiren Vali Ali Cemal, aşiret reislerini Mustafa Kemal ile görüşmeye ikna ediyor ve yola çıkıyor.

Karabal aşiret reisi Kango oğlu Mehmet Ali, aynı aşiretten Koç Mustafa, Hozat yöresindeki Abasan aşiret reisi Mıçe Zeyn Oğlu Hüseyin, Kardeşi Bako, Ferhadan aşiret reislerinden Cemşit, Diyar ağanın oğlu Veli, Pilvenken aşireti reisleri Süleyman ve Hıdır ağa, Kırğan aşiret reisi Ağa, Bahtiyar aşiret reisi Yusuf ağa, Seyit Rıza'nın yeğeni hain Raybero Kop, Aslan-Maksudan aşiret reisi Keko ağa, Yusufan aşiret reisi Kamer ağa, Alan aşireti ileri gelenlerinden Ali, Hıran aşiret reisi Mustafa ağa, Sadan aşiret reisi Veli Hâki, Kığı ileri gelenlerinden Mehmet ve Süleyman, Vali Ali Cemal ve işbirlikçisi İbiş Zeki'den oluşan heyet...bir askeri birlik refakatinde Diyarbakır, Urfa, Antep, Maraş ve Konya üzerinden Ankara'ya gider. Vali Ali Cemal, her konakladığı ilde içkili ziyafetlere, cem ayinlerine devam ederek aşiret reislerinin gönlünü hoş tutmaya çalışır.

Heyet Ankara'ya varınca, Mustafa Kemal'in Nutukunu yazmakla meşgul olduğu söylenir. Heyet, Mustafa Kemal'e vekâleten Meclis Başkanı Kazım Paşa ile görüştürülür. Kazım Paşa da Vali Ali Cemal'in vadelerini teyit ederek Dersim'in yakında imar edileceğini, yolların yapılacağını, okulların açılacağını, Malatya, Elazığ ve Erzincan ovalarında bulunan hazineye ait arazilerin Dersimli ailelere dağıtılacağını, Batıya sürgün edilen Kürtlerin tekrar yerlerine döneceklerini, bu hususta meclise bir af kanunu tasarısının sevkedileceğini ve bu vadeleri Mustafa Kemal adına yaptığını, Seyit Rıza ve diğer aşiret reislerinin gelmemesinden büyük üzüntü duyduğunu ifade eder. Heyet İsmet İnönü'yü de ziyaret eder. İsmet Paşa da aynı vadeleri tekrar eder. Heyetle beraber olan Dr. Nuri Dersimi, bazı aşiret reisleri ile İstanbul'a geçer, diğerleri Dersim'e geri dönerler.

Av. Hüseyin YILDIRIM

## 1927 Koçan (Kozu) Aşireti Savaşları

Vali Cemal ve Diyarbakır ordu komutanı İzzettin Paşanın Seyit Rıza'yı ikna çabaları sonuç vermez. Türk devleti Seyit Rıza'nın niyetlerini anlamakta gecikmez. Seyit Rıza'nın, Ankara davetini reddetmesi, Türk devletinin yöntem değiştirmesine neden olur. Artık ikna yöntemlerinden vazgeçer. Bu kez Dersim Halkı içinde Seyit Rıza'yı gözden düşürmeyi, itibarını kırmayı ve sonuçta imha etmeyi hedefler. Bu amaçla ilk planda Seyit Rıza'ya destek veren, büyük bir direnişçi güce sahip olan Koçan aşiretinin imhasına karar verilir.

Hain İbiş Zeki'nin yoğun çabası sonucu Doğu Dersim aşiret reislerinden bazıları, Batı Dersim aşiret reislerinden birkaçı Hozat'ta Vali Ali Cemal'le bir toplantı yaparlar. Toplantıda, hükümete karşı olan tüm isyan ve ayaklanmaların sorumlusu Koçan aşireti olduğu sonucuna varılır ve bu aşiretin imhasına karar verilir.

Bu kararın mahiyetinden anlaşılacağı üzere aşiret reislerinin Ankara'yı ziyaret etmeleri Türk devleti hesabına sonuç vermiş, Dersim karakter değiştirmiş, parçalanmıştır. Bu kararın alınmasında İbiş Zeki'nin çabaları, Doğu ve Batı Dersim çekişmesi, aşiretler arası husumetler yanında, Seyit Rıza'nın Türk devletine karşı sık sık ileri sürdüğü Kürt milli hakları konusunun Türk devletinin gizli tutması, Dersim halkının, hatta çoğu aşiret reislerinin Seyit Rıza'nın talepleri hakkında bilgi sahibi olmamalarının da etkisi olmuştur.

Karara katılan aşiretler çok geçmeden tehlikenin büyüklüğünü farketmiş ve elaltından Koçan aşiretini bu karardan haberdar etmişlerdi. Kalan aşireti, Koçan aşireti ile olan husumetlerine rağmen, Türk ordusu yanında yer almayacağını resmen ilan etmiş, Reşik ve Şemkan aşiretleri de Koçan aşireti ile birlik ve dost olduklarını belirterek Türk ordusuna karşı savaşacaklarını bildirmişlerdir.

Vali Ali Cemal, Dr. Nuri Dersimi'yi de yanına alarak Ovacık'ta Munzur gözelerine gitmiş, Ovacık aşiretlerini toplantıya çağırılmıştır. Aslanan, Beytan, Pezgevrân ve Maksudan aşiret reisleri ileri gelenleri, çağrıya uyarak Munzur gözelerine gelmişlerdir. Vali Ali Cemal, önce alınacak kararlara sadık kalınacağına dair reisler dışında gelen aşiretler efradına yemin ettirmiş, ardından kendisi de Munzur gözesinden bir bardak su içerek:

"Ağalarım, Gazi Paşanın size selamlarını getirdim. Beni size Gazi gönderdi. İçtiğim su ile yemin ederim ki, Gazi alevidir. Ben de aleviyim. Gazi dünyadaki bütün alevileri ihya edecek. Size söz veriyorum. Yollarınız yapılacak, okullarımız açılacak, toprağı olmayana Erzincan ve Elazığ'da toprak verilecek. Ancak sizden bir hizmet bekliyorum. Yakında hükümet kuvvetleri gelecek, öteden beri Dersim'in adını lekeleyen Koçuşağı aşiretini biraz ıslah edecek. Siz dahi bütün aşiretiniz efradıyla bu harekate katılacağı-

mza dair şimdi bana söz vereceksiniz. Koçan aşiretini ıslah ettikten sonra Dersim'de her şey yoluna girmiş olacak, hükümet Dersim'den emin olacak ve her türlü isteklerinizi yerine getirecektir" der.

Aşiret reislerinden Kasım oğlu Munzur Ağa, Vali Ali Cemal'e, kendi aralarında bu konuyu tartışacaklarını, yirmi dört saat sonra kararlarını bildireceklerini belirterek yanından ayrılırlar.

Aşiret reisleri, Vali Ali Cemal'in yanından ayrıldıktan sonra Koçan aşiretini durumdan haberdar ederler. Koçan aşireti cephane ihtiyacı olduğunu, cephaneleri olursa bütün Türk orduları gelse dahi kendi bölgelerine giremeyeceğini bildirir. Bunun üzerine Ovacık aşiretleri görünürde Türk ordusundan yana görünmeyi, ancak amaçlarının Koçan aşiretine cephane temin etmek ve destek olmak olduğunu kendi aralarında kararlaştırırlar. Yirmi dört saat sonra Vali Ali Cemal'e isteklerinin kabul edildiğini bildirirler. Bunun için de kendilerine külliyetli miktarda cephane verilmesini, aşiret kuvvetlerinin ayrı bir cephe oluşturacağını, Türk subay ve komutanlarının buna müdahale etmemesini bildirirler. Vali Ali Cemal, şartları kabul ederek Elazığ'a döner.

Vali Ali Cemal, Elazığ'a döner dönmez ilk planda 150 yük cephaneyi Ovacık aşiretlerine gönderir. Ovacık aşiretleri gelen cephanenin büyük bir bölümünü Koçan aşiretine aktarırlar. Muazzam bir askeri birlik, Haydar Paşa komutasında Elazığ'dan hareket ederek Çemişgezek ve Hozat aşiret kuvvetleri ile birleşerek Koçan aşiretini ablukaya alır. Kahraman Koçanlılar bir gece baskını ile Amutka mevkiindeki Türk askeri birliğini imha ederek cephanesine el koymuştur. Koçan aşiret kuvvetleri baskınlarla Türk ordusuna büyük kayıplar verdirmiş, havadan saldıran bir Türk uçağı düşürülmüştür. Aşiret kuvvetleri arkadan gelen erzak ve cephane konvoylarına saldırarak el koymuş, erzaksız ve cephanesiz kalan Türk ordusu, perişan ve çaresiz kalmıştır. Komando Haydar Paşa ile Vali Ali Cemal'in arası açılmış, hükümete birbirlerini suçlayan raporlar vermişlerdir. Haydar Paşa, Türk ordusu yanında yer alan aşiret kuvvetlerine güvenmediğini belirterek, aşiret kuvvetlerinin savaş alanında çekilmesini istemiştir. Savaş alanından çekilen aşiret kuvvetleri gece baskınları ile Türk ordusuna büyük kayıplar verdirmiştir. Türk ordusunun büyük bir bölümü imha olmuş, geri kalanı da aç, susuz, perişan bir duruma düşmüştür. Komando Haydar Paşa, Hozat aşiret reisleri huzurunda Koçan aşiretinin kahramanlığı karşısında hayretini gizleyememiş, "Bu aşiretten bir fırka askerim olsa dünyaya hakim olurum" diyebilmiştir. Haydar Paşa, kalan askeri gücü ile kendisini zor bela Elazığ'a atabilmiştir.

Koçan savaşlarının, Dersim Kürtleri'nin kesin zaferiyle sonuçlanmasıyla Haydar Paşa ve Diyarbakır ordu komutanı İzzettin Paşa görevinden alınmışlardır. Bu savaştan sonra Vali Ali Cemal'in durumu sarsılmaya başlamış. Seyit Rıza'nın itibarı Dersim halkı içinde artmıştır. Böylece Türk devletinin Dersim politikası geri tepmiştir.

DEVAM EDECEK





SSCB / ABD:

## Gorbaçov ve Reagan 4. Defa Buluştular

29 Mayıs - 1 Haziran tarihleri arasında SSCB'nin başkenti Moskova, dünyanın tüm dikkatlerini üzerinde topladı. ABD Başkanı Ronald Reagan ve SSCB Komünist Partisi Genel Sekreteri Mikail Gorbaçov, 4 gün süreyle silahsızlanma konuları başta olmak üzere, birçok konuyu içeren görüşmeler yaptılar.

Beklenildiği gibi, herhangi önemli bir adımın atılmadığı bu görüşmelerde, Aralık 1987'de Washington'da imzalanan ve 2.631 orta ve kısa menzilli atom başlıklı roketin yok edilmesini içeren INF antlaşması parafe edildi.

Her ne kadar balıkçılık, yeraltı atom denemelerinin karşılıklı kontrolü gibi 9 küçük çaplı antlaşma daha imzalanmış ise de, SSCB'nin arzuladığı START (Strategic Arms Reduction Talks - Stratejik Silahları Azaltma Görüşmeleri) şimdilik ileri bir tarihe ertelendi. 12.000 atom başlıklı roketin yok edilmesini, -yani her iki gücün elinde bulunan tüm atom başlıklı roketlerin yarısının yok edilmesini- içeren START görüşmelerine devam edileceği belirtilmekle beraber, bu yılın sonuna doğru görev süresi bitecek olan Reagan'ın ve Gorbaçov'un beşinci bir görüşme yapabilecekleri haber verilmektedir.

Böyle bir görüşmenin de, ancak START antlaşmasının kesinleşmesi ile mümkün olabileceğini vurgulayan Gorbaçov, "Görüşmelerde daha fazlasına da ulaşılabilirdi" diye bir açıklama yaptı.

G  
O  
R  
B  
A  
Ç  
O  
VR  
E  
A  
G  
A  
N

Görüşmelerden sonra gerek Reagan ve gerekse Gorbaçov ayrı ayrı yaptıkları basın toplantılarında, görüşmelerin başarılı ve büyük bir olay olduğunu belirttiler. Gorbaçov, INF antlaşmasına atfen, "akıl ve gerçekliğin zaferi" derken, Reagan da bunun, "tarihi bir an" olduğunu belirtti.

## Zirvenin Sonuçları

Dünyanın iki büyük gücü olan ABD emperyalizmi ve SSCB liderleri arasında yapılan Moskova Zirvesi'nin birçok yönden önemli anlamı var. Bu anlam sadece iki gücün dünyanın en büyük ekonomik, siyasal ve askeri güç olmalarından ileri gelmiyor. Farklı siyasal sistemlerin temsilcilerinin bu farklılıktan kaynaklanan anlayışlarının zirvede uyumları ve bunun dünya halklarına yansıması, zirvenin asıl anlamını oluşturmaktadır.

Zirvenin bir konusu da nükleer silahsızlanma üzerinedir. 8 Aralık 1987 tarihinde Washington Zirvesi'nde biraraya gelen Reagan ve Gorbaçov, orta menzilli füzelerin sınırlandırılmasında antlaşma imzalamışlardı. Bu antlaşmaya uygun olarak iki taraf da Avrupa'dan bir kısım orta menzilli füzelerini sökmüşlerdi. Daha sonra iki ülke heyetleri ve iki ülke dışişleri bakanları -Eduard Şevardnadze ve George Shultz- biraraya gelerek, orta menzilli füzeler konusunda Moskova Zirvesi'nde nihai antlaşmanın koşullarını ve taslağını hazırlamışlardı. 27 ve 28 Mayıs tarihlerinde de ABD Temsilciler Meclisi ve Yüksek Sovyet Meclisi antlaşma metnini onayladılar. Böylece nihai antlaşma, iki liderin Moskova'daki görüşmelerinde atacakları imzaya kaldı.

Aktardıklarımız, sorunun sadece bir yönü. Soruna sistemlerin karakteri ve bu ilişkinin

dünya ezilen halklarına ve ulusal kurtuluş hareketlerine yansıması açısından baktığımızda, farklı bir durum ve buna yol açan anlayış ortaya çıkar.

Gerek savaşlar ve gerekse nükleer tehdit, doğrudan emperyalizmin sistem olarak varlığından kaynaklanan olgulardır. Kuşkusuz, dünya barışı ve nükleer tehlikeye karşı önlem konuları en başta sosyalist sistemin, özellikle de SSCB'nin temel sorunlarından. Ama sorunu salt SSCB'yi yutabilecek bir tehlike olarak görmek ve yine SSCB'nin varlığını bu bakış içinde temel alarak yaklaşmak oldukça sakinçalıdır. Çünkü SSCB'de, kurumlaşmış bir sosyalizm, güçlü bir teknoloji ve nükleer teknoloji söz konusudur. Ayrıca Sovyet insanının belli bir maddi ve manevi doyumu söz konusudur. Bu nedenle, nükleer tehdit, SSCB için bir potansiyel tehliktir. Bir nükleer savaş, emperyalist sistemin de sonunu getirir.

Nükleer savaş tehlikesi, bütün insanlık için söz konusudur. Ona karşı mücadele de, bütün insanlığın görevidir. Bu mücadele, bir bütündür. Sosyalist ülkelerden, ulusal kurtuluş hareketlerine ve emperyalist ülkelerdeki demokrasi hareketlerine kadar geniş bir cepheyi kapsar.

Ama, diğer mücadele öğelerini gözardı edip, tümüyle nükleer silahlara karşı savaş, SSCB'nin emperyalizmle olan görüşmelerine dayandırmak, emper-

Yunanistan ile Türkiye arasında, her iki ülkenin başbakanlarının İsviçre'nin Davos kentinde yaptıkları ikili görüşmelerle başlayan yumuşama ve diplomasi trafiği yoğun olarak sürüyor. "Davos ruhu" olarak nitelendirilen yumuşama ve görüşmelerin devam ettirilmesi, her iki tarafın karşılıklı çabaları ile bazı pürüzlere rağmen devam ettiriliyor.

Yoğunlaşan trafiğe kısaca bir göz atarsak, çok hızlı olduğu görülecektir. Türk Başbakanı Özal ile Yunanistan Başbakanı Papandreu, Davos'tan sonra NATO toplantısında görüştüler; bunun ardından her iki ülkenin çeşitli bakanları, devlet temsilcileri ve kültür elçileri, sanatçılar birbiri ardına ülkelerini ziyaret ettiler. Son olarak, İstanbul Belediye Başkanı Bedrettin Dalan ile Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz Atina'yı ziyaret ettiler. Bu ziyaretlerin daha da süreceği açıklandı. Yine, Başbakan Turgut Özal da Atina'yı ziyaret etmeye hazırlanıyor.

Yunanistan ile Türkiye arasında Davos'ta başlayan ve halen devam eden, bu karşılıklı görüşmeleri ortaya çıkaran nedenler nelerdir? Türkiye ile Yunanistan, sadece güncel sorunlar nedeniyle değil, tarihten de gelen birçok anlaşmazlık nedeni

ile de sürekli çelişki içinde bulunan iki komşu ülke. Ege kıtası sahanlığı meselesi, Kıbrıs'ın bölünmesi, KKTC'nin kurulması, her iki devlet arasında çözülmemeyen sorunlar. Bu, her iki ana sorunun kısa bir dönemde çözüm bulması beklenmiyor.

Türkiye, AET ortaklık konseyine tam üyelik için başvuruda bulundu, ama Yunanistan engeli ile karşılaştı. Yunanistan, Türkiye'nin üyeliğini veto etti. Bunun yanı sıra, AET parlamentosu aldığı bir kararla, Türkiye'nin Kıbrıs'ta bulunduğu sürece, Türkiye'nin topluluğa üye olamayacağını da kararda dile getirdi.

Bir yandan böyleleri gelişmeler olurken, diğer yandan ise Türk ve Yunan temsilcileri arasında karşılıklı görüşmeler devam etmektedir. Bu görüşmelerde yeni bazı ortak kararlara varıldığı da açıklandı. Mesut Yılmaz ile Yunanistan Dışişleri Bakanı, Ege'de bayram günleri karşılıklı olarak manevra yapmalarını üzerine bir antlaşma imzaladılar. Bu antlaşma birçok çevre tarafından yumuşamanın belirtisi olarak değerlendirildi.

Türkiye'nin dış politikada önemli oranda tıkandığı ve ancak tavizler vererek bir dış politika sürdürdüğü açıkça ortaya çıkmış durumda. Geçmişte yürüt-

tükleri dış politika tamamen çıkmaz içerisine girmiştir. Bugün eskisi gibi dışa yönelememektedir. Bu bakımdan Yunanistan'la içine girdiği son ilişkiler de aynı nedenlerin bir sonucudur. Yunanistan'a tavizler vererek, daha çok da içte kamuoyunun dikkatini temel meselelerden çekmek için böyleleri bir diplomasi trafiğine yöneldi.

Her iki devlet de NATO üyesi ve NATO'nun güney kanadında yer alıyorlar. NATO, her iki devlet arasındaki çelişkileri uzlaşmaya dönüştürmek için öteden beri yoğun bir çaba içerisinde bulunuyor. NATO generali B. Rogers'in Türkiye ve Yunanistan'a bir uzlaşma planı sunduğu da bilinmektedir.

Yunanistan hükümetinin de Türkiye ile ilişkilerde belli bir yumuşamaya gitmesinde belli çıkarları var. Bu vasıta ile Türkiye'yle olan birçok problemini çözmek ve elinde var olan kozlarını iyi kullanmak istiyor. Bu konuda ne kadar başarılı olacağı ya da Türkiye'nin tavizleri yanı sıra, eksik olmayan tehditlerine ne kadar boyun eğip eğmeyeceği önümüzdeki günlerde açığa çıkacaktır. Zaman bize bu konuda nelerin olacağını somut bir şekilde ortaya koyacaktır.



yalizmin özünden kaynaklanan silahlanma, saldırganlık ve ulusal kurtuluş hareketlerinin devrimci işlevini yadsımak anlamına gelir.

Görüşmelerin ardından daha bir yıl bile geçmemişken ABD, NATO bünyesinde nükleer yetkinleşmeye gitmekte ve global bir nükleer politika geliştirmektedir. Emperyalizm, SSCB'nin görüşme yönteminden cesaret almış, daha tehlikeli dayatmalarda bulunmaktadır. Reagan, daha son olarak verdiği demeçlerinden birinde, "SSCB'deki açılımın yeterli olmadığını" söyledi. Bu sözler ve dayatılan politikaların anlamı açıktır. Demokrasi ve insan hakları olarak emperyalizmin ileri sürdüğü, sonuna kadar kapitalizme açılmazdır. Emperyalizm, yine SSCB'nin görüşmeler anlayışından cesaret alarak, Ortadoğu sorununa karışmamasını, Latin Amerika devrimlerini desteklememesini, Vietnam'a verilen desteğin çekilmesini ve Afganistan'dan Sovyet birliklerinin çekilmesini istiyor.

Emperyalizmle ilişki ve nükleer silahlar olsa bile, çeşitli alanlardaki antlaşmaların stra-

tejik düzeyde değerlendirilmesi çok önemli bir sosyalist ilkenin yetersiz ve yanlış uygulanması anlamına gelir ki, bunun dünya devrimine yansıması da çok olumsuz olmaktadır.

Gerek Lenin, gerekse Stalin, çeşitli dönemlerde koşulların ürünü olarak emperyalizmle ilişki kurmuş ve antlaşmalar imzalamışlardı. Ama ne Lenin ne de Stalin, bu ilişkiyi stratejik ilişki olarak değerlendirmişti. İkisi de bu ilişkiyi taktik bir ilişki olarak görmüş, ve bundan sosyalizm kazançlı çıkmıştır. Kruşçev ve Brejnev ise, bu ilkeyi yozlaştırmış, görüşmeler yöntemini temel almış, buna çeşitli politik ve ideolojik yorumlar getirmiş, bu yorumlar enternasyonalist ilkelerin tahribatına yol açmış, özellikle dünya devrimleri de bu görüşmelere tabi kıldıklarından, zararlı çıkan dünya ezilen halkları olmuştur.

Her halk, devrim yaparak barışı sağlayabilir. Emperyalist tahakkümü uzatan hiçbir görüşme -hele ilkesel düzeyde olursa- sosyalizme ve dünya devrimine yarar getirmez. Halkların devrimci potansiyellerini ko-

merkezleşmiş kapitalizmle sadece nükleer silahları değil, tüm dünya sorunlarını da görüşerek çözümüyle ilişkisine tabi kılma, halkların devrimci potansiyelinin yadsınmasına yol açar.

Biliyoruz ki, görüşülen sadece nükleer silahların azaltılması değil, Latin Amerika, Güneydoğu Asya, Afganistan, Ortadoğu vb. sorunlardır da. Bu sorunlarda emperyalizmin dayatmalarını ve pratiğini biliyoruz. SSCB'nin dünya halklarının devrim sorunlarının çözümünde de görüşmeleri temel alması doğru değildir. Leninist ilke de değildir. Dünya devrimlerini geriletme ve sosyalizmin sorunlarını ağırlaştırmaktadır.

Soruna bu bakımdan yaklaşıldığında, mevcut "kapitalist olmayan yol" tezinin yol açtığı tahribatları önlemek açısından, Leninizme sıkı sıkıya sarılmalıdır. Leninizmi, barış anlayışı ve görüşmelere getirdiği yaklaşım uygulanmalıdır. Bugün yapılanlar, bu ilkenin revize edilmesidir. Bundan SSCB halkı ve bütün dünya halkları zarar görmektedir. Bu açıdan doğru yaklaşıma ulaşılmalıdır.



# 2000'e Doğru Dergisinin Kürdistan İlgisi, Jirkiler ve Çetecilik

## Jirkiler Kimdir?

Jirkiler, Van ve Hakkari'ye yayılmış Ertuşî aşiretlerinden biridir. Ertuşîlerin diğer aşiretleri Mamxuranlar, Gewdanlar, Xelilanlar, Yezdinanlar, Alanlar, Zevkacılar, Şerefanlar, Sıdanlar, Pinyanişler'dir. Kürdistan'da en kapalı topumsal yapı, dolayısıyla kan bağının en güçlü muhafaza edildiği aşiret, Ertuşî aşireti olmuştur.

Jirkiler, Ertuşîlerin önder ve en büyük aşireti değildir. Ama süreç içinden en etkili aşiret olmuştur. Bu özellikleri şundan ileri gelmiştir. Aşiret vurucudur. Üretimle en az uğraşır. Güney Kürdistan'la ticaret yapar, gelirinin önemli bir kesimini de Ertuşî olmayan diğer aşiretlerden sağlar. Aşiretin diğer bir özelliği, TC'ye askerlik yapmamalarıdır. 12 Eylül'den sonra da silahlarını teslim etmezler. Bu özellikler aşirete nam kazandırır. 1983'te konuştuğumuz bir Jirkili, TC askerliğine yaklaşımını şöyle anlatıyordu: “Üç oğlum var. Komutan benden ikisini istedi. Ben Türkçe bilmediğim için parmakla hayır iki bana, biri sana” dedim. Böylece TC askerliği, aşiret tarafından bir uzlaşma olarak algılanıyor.

Aşiretin, Hakkari merkezine bağlı ve Çukurca'daki birkaç köyleri hariç tutulursa, 30 civarındaki köylerinin tümü Beytüşşebap'ta Kato dağının eteklerinde. Habur suyunun kolları boyunca uzanan dar vadilere yerleşmiş

Aşiret hayvancılıkla uğraştığı kadar üretimle uğraşmaz; alan tarıma elverişli de değildir.

## Ağalar ve Roller

Sosyal kapalılık, geri üretim, kanun kaçaklığı, talan duygusu ağaların rolünü artırır. Aşiret iç bölünme geçirir. Birbiriyle iç çelişkileri olan ve her yıl birbirinin köylerini yakan üç parçaya bölünür. Jirkiler de düşmanın evini yakmak, arılar dahil hayvanlarını öldürmek gelenek halini almıştır. Bir kanadın başı **Ahmet Kerevan (Ahmet Adıyaman)**, bir diğerinin **Hacı Dırbas**, üçüncüsü de **Kokel Adıyaman**. Hacı Dırbas'a bağlı Ko-kele Emer vb. daha küçük ağalar da var.

Hakkari'deki her ağa gibi, Jirki ağaları da kendilerini doğal KDP'li kabul ederler. Gerçekte de KDP'yle ilişkileri vardır. Ama baştan beri bu ağalar KDP'den çok Türk karakollarına bağlıdır.

## Çarpıtılan Bir Olay

Ahmet Kerevan, Beytüşşebap'taki Türk bölük komutanı ve aslen Kürt olan, aynı zamanda etkili bir MİT elemanı olan ilçe savcısıyla da ilişki içindedir. Ahmet Kerevan, Kuzey Kürdistan sınırları içinde, Jirki-Kaşuri aşiretleri sınırında Habur kenarında karargah kuran **Geçici Komite (I-KDP)** sorumlusu **Sami Abdurrahman**'la da ilişki içindedir.

1978'de YNK'nin 700 civarında peşmergesi Hakkari'den Kuzey Kürdistan'a giriş yapar. Türk MİT'i ve Sami Abdurrahman, Jirki ağalarını onlara saldırtırlar. Neticede diğer aşiret reislerinin de katılımıyla YNK'nin savaşıçılarının tümüne yakını im-

ha edilir.

Jirki ağaları, bu 'başarıları' ve devletle ilişkilerinden cesaret alarak iyice azarlar. MİT, onların bu otoritelerine tahammül edemez. Ahmet Kerevan hakkında tutuklama kararı çıkartır. Ahmet Kerevan karara karşı direnir. Çıkan çatışmada ağa ve 7 asker ölür. Ahmet Kerevan'ın yerine kardeşi Şêxmus Kerevan geçer.

Olaya savcı ve Diyarbakırlı olan bir Hürriyet muhabiri (aynı zamanda MİT muhabiri) şahit olurlar. Çok geçmeden bu ikisi Batman-Silvan yolunda MİT'in bir komplosuyla araba kazası süsü verilerek öldürülürler.

Aşiretin diğer ağası Hacı Dırbas (Hacı Öter) ise baştan beri karakollarla işbirliği içinde olur. 1980'de Güney Kürdistan'ın İslami grubuna mensup 20 kişiyi bir komployla yakalayıp Türk askerlerine teslim etti. Silahlarına da el koydu. Buna rağmen ararın duruma düştü. Üçüncü ağa **Miho Reşo** ise tutuklu bulunduğu Siirt cezaevinde 1983 yılında öldü.

Böylece korkunç bir ihanet içinde bulunmalarına rağmen Jirki ağaları I-KDP'nin verdiği paye ile yurtsever geçiniyordu. Türk ordu komutanları da fazla tehlikeli görmediklerinden üzerlerine gitmiyorlardı.

Bu ağaların konumunu açığa çıkarmak açısından şahit olduğumuz bir olayı açıklayalım. 1983'te Şırnak ağalarından **Temerxan**, I-KDP'ye silah yardımından dolayı aranmış, Şêxmus'a sığınmıştı. Biz, **Temerxan**'ı teslim olmamaya iknaya çalıştık. Şêxmus ağa ise TC komutanları ile aracı olarak Te-

merxan'ı teslim etme ikna etti.

15 Ağustos Atılımı ile birlikte aşiret tabanında önemli gelişmeler ortaya çıktı. Adeta ayaklanma noktasına geldi.

1984 yılının sonlarında aşiret ağası Şexmus ölünce, yerine kardeşi Tahir geçti.

## Çetecilik

Türk ordusu, önce top atışlarıyla aşireti korkuttu. Ablukaya aldı. Önce ağalar hakkında vur emri çıkardı. Ardından I-KDP'yi, Ferit Melen'i, Zeydanları devreye soktu. Asker kaçağı ve ölüm emriyle aranan Jirki ağaları, birden devletin gözde adamları oldular. Silahlar verildi. Emirlerine helikopterler tahsis edildi. Ağalar aşiret bireylelerinin kanun kaçağı ve yoksul durumunu kullanarak aşiretçiliği dayattılar. Silah almayan 100'ün üstünde aile de alandan göçtü.

Bizler ise aşiret tabanını etkilememize rağmen, tümüyle savaştırmayı becerememiştik. Aşiret o kadar içe kapalı bir duruma gelmişti ki, bu durum bireyi güçsüzleştirmiş, dışarıya vermiyordu.

Jirki ağaları çeteleşmekle kalmadılar, çevredeki eşkiyaların da korunağı oldular...

## 2000'e Doğru Dergisinin Konuya İlgisi ve Çarpıtmaları

Derginin şoven beyleri, TC'nin ağalar ve eşkiyalarla işbirliğini ANAP'a yükleyerek, dev-

## R. Boti

leti aklama çabasındadır. Bu konuyu çok yazdığımızdan ve kitleler bildiğinden bir daha yazmayı gereksiz görüyoruz. Yine de şunu belirtmenin yararı var. Hem Osmanlı egemenleri hem Mustafa Kemal hem de şimdiki rejim, Kürdistan ağaları ve eşkiyaları ile işbirliği yaparak Kürdistan'a egemen olmuşlardır. Eşkiyalarla işbirliği, TC egemenliğinin karakterinden kaynaklanmaktadır. Çetecilik, ANAP'ın ya da SHP'nin ve de Perinçek'in sosyalist partisinin tercihi değildir. Çetecilik, TC sömürgeciliği ile Kürdistan hakim sınıflarının Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı suç birliğidir.

Tıpkı, 12 Eylül rejimine tutum alarak, onun Kemalizmin bir dönüşümü olduğunu gizlemeye ve Kemalizmi aklamaya çalışan 2000'e Doğru dergisi, bu defa da TC'nin suç duyurusu ve değirmen taşı olan çeteciliğinin günahını birtakım uşak mebuslara ve ANAP'a yükleyerek, Türk egemenlik sistemini aklamak peşindedir.

Aynı 2000'e Doğru dergisi, Kürdistan tutkusunu(!) Güney Kürdistan'a kadar uzatmakta, I-KDP sorumlularının PKK aleyhine söylenen ve söylenip söylenmediği bilinmeyen röportaj ve aksak Timur'a mektuplarını yayınlamaktadır.

Bu sosyalist maskeli, burjuva demokratların MİT icazetli oldukları defalarca ortaya çıktı. 2000'e Doğru, anlaşılan çetelere ve TC'nin bu günahına kendi tarzlarında sosyalistlik kılıfı geçirmek istiyor.

## BAZI GAZETE BAŞLIKLARI

“Türk şovenizmi mutlaka kırılmalı”,  
“Turistik yörelerde PKK önlemi”,  
“Hem ihbar hem tehdit ediyorlar. Olağanüstü bölgede korucu korkusu”,  
“ABD'den Kürt araştırması”.

Aktardıklarımız bazı gazete başlıklarıdır. Şimdi bunların içeriğine bakalım.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, haklılığını ve gerçekliğini dünyaya olduğu gibi, halk gerçekliğimizi bir türlü hazmedemeyen faşist TC yönetimine de kabul ettirmeyi sağladı. Türk devletini her konuda uğraştıran Kürdistan sorunu, Türk meclisinde, temel güncel politikalarında ve hayatın her alanında tartışılmaktadır. Bu sorun karşısında politikacılar da çözüm arayışlarını bir o kadar da yoğunlaştırmış durumdadırlar. M. Ali Eren, Kürdistan sorunu üzerine yeni açıklama yaptı: Türkiye'de Doğu meselesinin ekonomik değil, sosyolojik bir mesele olduğunu öne süren Mehmet Ali Eren, şovenizme karşı olduklarını söyledi. Eren şöyle konuştu:

“Türkiye'de her zaman bir Türk şovenizmi vardır. Bunun kırılması gerekir. En somut örneği, en küçük bir olayı gündeme getirdiğimizde ortaya çıktı. Kıyamet koptu. Bu aslında, Türk şovenizminin olduğunu gösteriyor. Bunun mutlaka kırılması gerekiyor. Bu kırılmadıkça, toplumda insanların birbir-

lerine saygıyla, dostlukla bakmaları mümkün değildir. Şovenist silah bırakılmalıdır artık. Baskının kalkması gerekir. Ezilen toplulukların ise şovenizmi olmaz” 14 Mayıs tarihli Tercüman gazetesinde yayınlanan bu haber, “Türk şovenizmi mutlaka kırılmalı” başlığıyla verildi.

Türk devleti, kendisinin güven duyduğu insanlar da dahil, kendi deyimleriyle “Doğulu” olan herkesten şüphe etmekte ve endişe duymaktadır. Bir örnek: “Gizli genelge gönderildi. Turistik yörelerde PKK önlemi” başlığıyla verilen bir haberde; “Emniyet Genel Müdürlüğü, turistik yörelerin emniyet amirliklerine yolladığı gizli genelgede, PKK militanlarının turistik kesimlerde eylem yapabileceklerini belirterek, dikkatli olunmalarını istedi.

“Tatil yörelerinde görev alan Güneydoğu ve Anadolu'dan gelen kişilere de dikkat edilmesi gerektiğine işaret edilen genelgede, ‘Bu bölgelerde yapımı süren inşaatlarda çalışan ‘Doğulu’ personelin de gözetim altında tutulması gerektiği” belirtildi.

“PKK'nin dikkati çekmek amacıyla yurt dışında bulunan üyelerini turist pasaportu ile Tür-

kiye'ye sokacağı ve eylemler gerçekleştireceği yolunda çeşitli belirmeler yapan emniyet yetkilileri, bu yoldaki tedbirlerini de arttırdılar.” (Milliyet, 16 Mayıs 1988)

## Zorla Yaşatılan Koruculukta Vahim Durum

Koruculuğu halkımızın başına musallat etmeye çalışan faşist Türk sömürgeciliğinin, koruculukla başı dertte.

“Hem ihbar, hem tehdit ediyorlar. Olağanüstü bölgede korucu korkusu” başlığıyla yayınlanan haberde, konuya ilişkin şu görüşlere yer veriliyor.

“PKK'li avında koruculara ödül veriliyordu. Canlı PKK'lıya dört, ölüsüne iki milyon. Bir PKK'li öldürdüğünü söyleyen korucu, ‘hak ettiği’ iki milyonu almak için yetkili makama başvurmuştu. Güvenlik güçleri cesedi almaya gittiklerinde donakalmışlardı. Korucuya göre, öldürülen PKK'lının başını arkadaşları kimliği saptanmasın diye götürmüş olmalıydı. İki milyonluk ödül korucuya verildi.” Verilen bu haberde, daha sonra öldürülenin PKK'li olmadığı, cinayeti işleyen korucunun ‘hasımı’ olduğu anlaşıyor. Aynı başlık altında devam edilen yazıda, benzer örnekler çoğaltılıyor. Birkaç örnek daha:

“Güneydoğu'nun ‘hassas’ bölgelerindeki köylerde gece sokağa çıkma yasağı uygulanıyordu. Korucuların, ‘dur’ uyarısına uymayanlara ateş etme yetkileri vardı. Eruh'un Dönedöver köyünde bir gece, korucular, ‘dur’

uyarısına uymayan birini öldürmüşlerdi. Sabah, öldürülen kişinin üstteğmen Metin Acar olduğu anlaşılmıştı.

“Eruh'un bir köyünde görev verilen bir korucunun hakkında ‘gıyabi tutuklama kararı’ olduğu, çok sonra öğrenilmişti. Yakalanarak tutuklanan korucunun, görev yaptığı dönemlerde, hasımlarının koyunlarını gaspettiği ortaya çıktı.

“Yurdun diğer kesimlerine göre, daha duyarlı olan olağanüstü hal bölgesinde ruhsatlı silah uygulamasından sonra kişisel kin ve husumetlere yönelik ‘güç dengesi’nin sağlandığı bildiriliyor. Son karamameyle, daha önce korucu olmadıkları için silah alamayanların da silah aldıklarına işaret edilerek, bundan sonra çıkması olası olaylara dikkat çekiliyor.

“... Korucu, arası açık olan ya da iyi ilişkileri olmayan, hali vakti iyi kişilere giderek, ‘Bana şu kadar para verin. Vermezseniz siz bilirsiniz’ diye tehdit ediyor. Tehdit edilen kişi parayı vermezse, en basitinden, ‘PKK’ya yataklık yaptığı’ iddiasıyla ihbar edileceğini biliyor. Çaresiz, koyununu, keçisini satıp istenilen parayı veriyor.” (17 Mayıs 1988, Cumhuriyet)

## ABD'nin Kürdistan'a Yönelik Politikasının Sonu Hüsrandır

Ortadoğu dengesini değiştirecek olan Kürdistan sorunu ciddi boyutlara ulaşırken, ABD emperyalizmi Kürdistan politikasını “yerli yerine” oturtmak

için kolları sıvadı. Sorunun hassasiyetini bilen ABD emperyalizmi, arayışlar ve çözüm yolları peşindedir.

15 Mayıs tarihli Hürriyet gazetesi, “ABD'den Kürt araştırması” başlığıyla yayınladığı haberde; “Suriye, İran ve Irak'tan sonra, şimdi de Doğu ve Güneydoğu Anadolu'yu tarıyorlar” diyor ve devamla, konuya ilişkin şu görüşlere yer veriyor:

“Amerika Birleşik Devletleri'nin Adana 2. Konsolusu ile birlikte yaklaşık 15 günden bu yana Doğu ve Güneydoğu illerini dolaşarak siyasi incelemelerde bulunuyor. ABD siyasi danışmanının Ortadoğu'daki ‘Kürt sorunu’ ile ilgili bir rapor hazırlayarak ABD Başkanı Reagan'a sunacağı öğrenildi.

“ABD siyasi danışmanı Austrian'ın daha önce Suriye, İran ve Irak'ı da dolaştığı belirtil-di.”

Kürdistan sorunu, yine Avrupa Parlamentosu gündeminde. 15 Mayıs tarihli Hürriyet gazetesinin konuya ilişkin verdiği haberde; “Avrupa Parlamentosunun İngiliz üyesi Stan Newens tarafından hazırlanan bir deklarasyonda, Kürt nüfusa sahip ülkelerden, bu grubun haklarına saygı göstermeleri istendi. Aralarında sosyalist parlamenter Richard Balfe'nin de bulunduğu 33 parlamenter tarafından imzalanan deklarasyonda, özellikle İran, Irak ve Türkiye'de Kürtlerin ağır baskı altında bulundukları belirtilerek, bu ülkelerin, okullarında Kürtçe öğretilmesine izin vermeleri ve Kürt kültürünün korunması çağrısında bulundu.”



## İtirafçılar Kimlerdir?...

*Baştarafı 7. sayfada*

den günümüze önemli gelişmeler olmuştur. Bugün yurtsever düşünceler onbinlerce Kürdistanlı arasında yayılmıştır ve PKK-ERNK hareketi Avrupa'da onbinlerce insanın olanağını mücadeleye akıtabilmektedir. Bugün Avrupa'daki yabancılar içindeen dinamik hareket budur. Böyle olmasına rağmen, Kürt yurtseverlerinin hareketi tamamen demokratik çerçevede olmakta, devletlerin hukukunu zedeleyici olaylar hemen hemen olmamaktadır. Bu kadar gücüne rağmen, yurt dışı alanlarında şiddet eylemlerine başvurmayan tek güç PKK'dir. PKK, yıllardan beri buna büyük dikkat göstermekte, kendi içişlerine karışmayan devletlerin yasal hükümlerini asla ihlal etmemektedir. Bununladır ki, sürekli siyasal gelişme sağlamaktadır. Ve Kürt yurtseverlerinin hareketi ise, Avrupa ülkelerinin toplumsal ve siyasal yaşamına yeni bir renk ve canlılık katmaktadır.

Gerçeğin böyle olmasına rağmen, başta Almanya olmak üzere Avrupa devletlerinin Kürt yurtseverleri üzerinde çok çeşitli baskıları ortaya çıkmaktadır. Sadece Kürt yurtseveri oldukları için baskı gören, evleri ve dernekleri basılan, kapıları kırılan, eşyaları alınan, sınır dışı edilen ve tutuklanan yurtsever sayısı hiç de az değildir. Olay, ben ve benim gibi yurtseverlerin tutuklanmasına kadar getirilmiştir. Elbette bunun bir de Türk, Irak ve İran yönetimlerine verilen bolca sıfah ve bu silahların halkımızın katliamında kullanılması yanı vardır. **Türk rejiminin Kürdistan'da yürüttüğü savaş** bolca Alman silah ve savaş araçlarıyla desteklenmektedir. Daha dün Güney'in Halepçe kasabasında katledilen 5000 Kürt insanının katliam olayında kullanılan kimyasal silahın hammaddesi Almanya ve başka Avrupa devletlerinden verilmiştir. Elbette devletler arasındaki ilişki ve ticarete bir şey denmez. Ama bu katliam aracı olursa, katledilenler de bunun anlamını bilir.

12 Eylül Türk rejiminin, başından beri Avrupa'da rejime muhalefet güçleri yaştırmamak için çok yönlü çabası vardır. Bunda elinin ulaştığı her gücü kullanmaya çalışmış, komplodan teröre kadar her yönleme başvurmuştur. Örneğin, daha 1981'deki Papa'ya suikast olayı bunun ilk girişimidir. Bununla, rejimin muhalefeti olan tüm güçleri "terörist" göstermeyi ve Avrupa ülkelerinde yaşamalarına olanak vermemeyi amaçlamıştır. İkinci bir örnek olarak, 1985-86 yıllarında İsveç'te PKK'yi "terörist" gösterebilmek için yürütülen çaba vardır. Neden yalnız PKK'dir? Çünkü Türk rejimine etkin muhalefet yapan sadece PKK kalmıştır da ondan. Bu faaliyet, en son Başbakan Palme'nin öldürülmesine kadar vardırılmış, bütün güçleriyle olay PKK'ye mal edilmeye çalışılmıştır. Ama bugün sonuç a-

çıktır PKK konusunda. Kesin olmasa da olayın silah ticaretinden doğduğu, Türkiye üzerinden İran'a gizli satılan İsveç ve ABD silah ticaretinin bu olaya yol açtığı gazeteler tarafından yazılmaktadır. Bunlar Türk rejiminin faaliyetleri ve PKK'ye karşı yöneltilen saldırılar açısından epeyce fikir verici olaylardır. Şimdi de basın, Türkiye üzerinden Irak'a nakledilen kimyasal silah hammaddeleri gerçeğini işlemektedir. Bu maddeler Almanya, İsviçre gibi ülkelerden gitmektedir. Ve yine PKK'nin "terörist" olduğu yaygaraları çıkarılmakta, olay bu davaya kadar vardırılmaktadır. Sanırım Almanya'da da PKK'nin "terörist olduğunu" göstermek için yürütülen çabalar az ve yeni değildir. Özellikle 1987 yılında bu yönlü çok çaba harcanmıştır. 1988 başında Paris'te öldürülen bir Alman diplomatı olayından bu tarzda yararlanmak, PKK-ERNK'yi olaya katmak için nasıl çalışıldığı çok canlıdır. Ve bugün ben ve başka Kürt yurtseverleri üzerinde yürütülen tutuklama, bundan "PKK terörizmini" ortaya çıkarma çabaları bu gelişmelerin bir devamı olmaktadır.

Görülmemtedir ki, olay politiktir; bir geçmişi ve bugün önemli bir anlamı vardır. PKK'yi "terörist bir örgüt" olarak gösterme çabalarının bir parçası ve en son oyunudur. Ve yürüten güçleri de bellidir. Bu davadan Kürt yurtseverleri için verilecek karar politik olacak ve bu durumu çözümleyecektir. Bu karar, artık geniş Türkiyeli çevrelerin bile bir politik sorun olarak ele aldıkları bir olgu da Almanya'nın tutumunu belirleyecektir.

### Sonuç

Birbirleriyle mücadele için-

## Faşist Rejimin Siyasal İstikrarsızlığı...

*Baştarafı 13. sayfada*

kaçınmalarını sağlamak. Var olan partilerin faşist rejimin tamamlayıcısı, birer eklentisi oldukları bir olgudur. Tüm çabaları ve faaliyetleri, rejimi güçlendirme, meşrulaştırma ve toplumsal muhalefeti rejim içinde eritme doğrultusunda olduğu bir gerçektir. Böyle olmasına karşın, faşist şefler bu partilerden daha fazla hizaya girmelerini istiyor. Öte yandan "ara rejim", "12 Eylül öncesi" edebiyatının diğer bir amacı da, küçük-burjuvaziyi ve ara tabakaları korkutup, onlara politikanın uysal izleyicileri olma durumunu pekiştirerek sürdürmektir. Küçük-burjuvaziyi rejimin önemli bir dayanağı haline getirme biçimindeki genel politikanın bir parçasıdır bu.

Evet Türkiye'deki siyasal istikrarsızlığın ve krizin bir göstergesi, bir dışa vurumu olan "ara rejim" tartışmalarının altında yatan gerçekler bunlardır. Bu ise, Türkiye'de devrim du-

de olan iki güçten birinin çalışmalarına zarar vermek, doğal olarak diğerini destekler ve hizmet eder. Örneğin, Almanya'da Türk elçilik ve konsolosluklarının faaliyetini durdurmak, ya da burada bulunan Türk işçilerini toptan geri göndermek, hiç ilişkisi olmamasına rağmen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin işine yarar. Çünkü Türk devletini zorlar, zayıf düşürür. Bu nedenle, savcılık ne derse desin, Kürt yurtseverleri üzerinde yürütülen baskı ve tutuklamalar Türk rejimine hizmet etmekte. Kürt halkının mücadelesine zarar vermektedir. Nitekim bu durumu iyi bildiği için, savcılık da sık sık açıklama ve propaganda yapmaya çalışmaktadır. Bu çabalar ne olursa olsun, olay, Türk rejimini koruma ve Kürt halkının mücadelesini zayıflatma çabasıdır.

Baştan beri yaptığım açıklamalar, tutuklanmanın esas amacını ve iddiaların geçersiz olduğunu göstermektedir. Hakıkımda iddia edilen şeylerin kanıtı yoktur ve geçersizdir. FAC yasalarını ihlal eden bir durum olmamıştır ve bu asla bulunamaz. Bu nedenle tutukluluk durumumun yeniden gözden geçirilmesi, adresi ve durumu belli olan bir kişi olarak bu kararın kaldırılıp serbest bırakılmamın sağlanması gerekir.

FAC'nın, çağdışı bir sömürgeciliğe böyle aktif destek verir bir güç durumuna düşürülmesi, onun için acı verici olacaktır. Tarih ve çağımızın uluslararası tüm anlaşma ve sözleşmeleri bu sömürgeciliği mahkum etmiştir. PKK önderliğindeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ise daha şimdiden çağdaş, meşru haklı bir güç olarak uluslararası platformda yerini almıştır. Tarih bu hareketi doğrulamıştır ve zaferini de gösterecektir.

28.4.1988  
Selahattin Erdem

rumunun nesnel olarak olgun olduğunu, bunun üzerinde devrimci kavganın örgütlendirilip hazırlanmasının gerektiğini gösteriyor. Ne var ki, Türk solu bugünkü yapısıyla bu görevi başarmaktan oldukça uzak görüyor. Bazı olumlu çıkışlar yok değil, ancak bu olumlu oluşumların örgütsüzlük, eylemsizlik, politikasızlık ve tasfiyecilik olan bu yapıyı ne zaman kırabileceklerdir? Nesnel koşullar elverişli, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşı güçlü bir dayanak ve esin kaynağı; Türk solu bu etmenleri değerlendirerek güçlü bir çıkış yapabilir. Buna her zamankinden daha fazla olanağa sahip, ancak her zamankinden fazla yoğun ideolojik, politik, örgütsel ve ahlaksal engelle de yüzyüze! Türkiye'deki siyasal ortam, bir devrim ortamıdır, devrimcileri, demokratları göreve davet ediyoruz!...

9.11.1988

## Dinleyin Bu İsyan Çılgınlıklarını...

*Baştarafı 2. sayfada*

*lirdin de. Yol çıkarmak, istikamet keşfetmek başlı başına bir sorun. Topoğrafya bilgisinin oldukça güçlü olması lazım. Ayrıca o dönem Mustafa Çimen, Ali Ozansoy vb. yakalanmış ve davaya ihanet etmişlerdi. Düşman tam bir kudurganlıkla saldırıyordu; operasyonlar oldukça yoğundu, kısacası manevra alanımız hemen hemen yok gibiydi. Bunca zorluklar altında kaç kez donma tehlikesi, yol kaybetme vs. pahasına da olsa tam 20 gün boyunca yol aldık. 4 Şubat günü Siirt'in Şirvan ilçesine bağlı Hürmüz köyüne ulaşmıştık. Akıl almaz bir derecede kar bastı. Kar yerde bir metreyi aşmıştı ve biz yöreyi hiç mi hiç bilmiyorduk. Gittiğimiz ev sahibi çevrede tanınan klasik bir Kürt'tü. Geçmişte bizimle ilişkisi olmuş, pek çok kez tutuklanıp bırakılmış, işkence görmüş vs... Fakat gösterdiği çabalar kendisini ihanetten kurtarmak için yeterli olmamıştı. Kah korku, kah tutuklama, kah 3-5 kuruş uğruna bizleri TC'ye ihbar edecekti. Ve işte Remo ağa yıllardır halkımızın kalbine bir hançer gibi saplanan iç ihanetçilerden biriydi. Hem de en katiksizlarından.*

*7 Şubat sabahı -evin zemin katında gizlenmiştik-, birden helikopter sesleri gelmeye başladı ve hemen ardından 'teslim olun' çağrılarını... O sıra hain ihbarcının hanımı 3-5 koyun ve keçisini 6 halk kahramanından daha değerli görece kadar gözü dönmüş olacak ki, 6 devrimci öldürülse bile, keçileri ölmesin diye ahırdan çıkarmaya başladı. Ve sık sık anons edilen o iğrenç 'teslim olun' çağrılarına 6 savaşıç hep birden devrimci marşlar söyleyerek karşılık verdiler.*

*Saat 07.00'yi gösteriyordu. Ahmet, Ekrem ve Fettah yoldaşlar soylu bir ölümlle kucak kucağa idiler. Korkusuzdular. Çünkü, niçin öleceklerini biliyorlardı. Her biri göğsünü siper ederek sanki bin yılların intikamını alıyor-muşçasına çarpışıyor ve her silah sesiyle birlikte 'Yaşasın PKK', 'Yaşasın bağımsızlık', 'Yaşasın başkan APO' sloganlarını haykırıyorlardı. 5 saatlik bir aradan sonra Fettah yoldaş, kör bir kurşun yemişti. Artık yaşamını yitireceğini biliyordu. Düştüğü bir arkadaşın kucağında, 'Ne yapayım ömrüm yetmedi' diyordu. Ama çok rahat, çok umutlu ve kararlı bir edayla. Diğer arkadaş, Fettah yoldaşın alnından akan kanla kapıya 'Yaşasın PKK' yazıyordu. Ve 'Haykır Fettah yoldaş, yaşasın*

*PKK, yaşasın halkımız, yaşasın mücadelemiz' de diyordu. Fettah yoldaş, işte bu haykırıışların içinde ve davasına yakışır bir biçimde destansı bir direniş sergileyerek şehit oluyordu.*

*Bir taraftan sağa-sola isabet eden serseri kurşunlar, diğer yandan göz yaşartıcı ve sersemletici bombalar on on, yirmi yirmi şeklinde yoğunca atılıyor ve gerilla grubu soğukkanlılığını kaybetmeden, mermilerini itina ile kullanıp gece karanlığına ulaşmayı hedefliyordu. Zaman zaman içeriye atılan el bombalarını daha patlamadan tekrar düşmana atıyorlardı. Mücadele azimleri yüksek ve kararlıca çatışıyorlardı. Ama manevra alanı oldukça dardı. Öyle ki 3-4 metrekar ile sınırlıydı. Bir arkadaş Fettah yoldaşın tütün torbasından sigara sarıp, 'Alın, galiba son sigaralarımızı yakacağız' diyordu. Bu arada çatışma şiddetli bir biçimde devam ediyor ve bu defa helikopter de çatışmaya katılıyordu. Bir arkadaş elindeki Diktiryof'le açtığı ateş helikopteri uzaklaştırıyor ve bir daha dönmeyecekti.*

*Saatler 14.30'u gösteriyordu: Çatışma 7,5 saatir sürüyordu. Öyle sabır, öyle bir direniş gösteriliyordu ki, bir savaşçının elindeki G-1 tüfeğinin namlusu yarılıyor, fakat direnme devam ediyordu. Ekrem yoldaş bilmiyordu, ama tüfeğini doğrultmuş ve o ufaklık pencereden son mermisini kullanacaktı. Gözünden yara aldı o an. Yarım saat ara ile Ahmet yoldaş yaralanıyor ve bir kolunu yitirecekti. Düşman, gerillaların son nefeslerine ve son kurşunlarına kadar inatla direndiklerini biliyordu. Artık tümünden imha etmek istiyordu. Saat 16.00'ya doğru geldiğinde evi ateşe verdiler. Ekrem ve Ahmet yoldaşlar henüz yaşıyorlardı. Fakat onları en çok kahreden, yaşamalarına rağmen, düşmana karşı silah kullanamamalarıydı. Ve artık Ahmet ve Ekrem yoldaşlar da halkımızın bağımsızlık ve özgürlük ateşiyle tutuşan o yüreklerini sımsıkı koruyup ateşler içerisinde, 'Kahrolsun sömürgecilik', 'Yaşasın Partimiz', 'Yaşasın halk savaşı', 'Yaşasın başkan APO' sloganları arasında ölümsüzleşerek, adlarını Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi tarihine altın harflerle yazdıracaklardı."*

**Aydın Cezaevinden  
PKK'li savaş esirleri**

## Gerçek, Adı Üzerinde Gerçektir...

*Baştarafı 10. sayfada*

iyileştirildikten sonra işkenceyle öldürüldü. Üç yaralı devrimci helikopterle yükseklerden Hakkari'nin sarp dağlarına atıldı.

PKK'li militan, aynı zamanda bu barbarlıktan hesap sormanın da kararlılığındadır.

Demekki PKK'nin sırrının, Ergun Göze'nin kendi faşist mantığıyla belirttiği noktalarla uzaktan yakından ilgisi yoktur. PKK'li militanların direnişçiliklerinin, kahramanlıklarının,

düşmanlarına bile parmak ısırtacak kararlılıklarının temelinde, "ölmek veya öldürülmek korkusu" değil, tam tersine teslimiyet ve kölece yaşam için her gün dayatılan ölüm silahını kabul etmemek ve buna karşı direnmek gerçeği yatıyor.

Faşist sömürgeciliği ve sözcülerini çılgınlaştıran, basitliğe ve mantıksızlığa iten bu gerçektir. İster kabul edilsin, ister edilmesin; gerçek, adı üzerinde gerçektir.

**Berxwedan okuyucusu  
Harun**

Impressum:  
M. Atar  
Göttinger Chausse 75  
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:  
Berxwedan  
c/o Feyka-Kurdistan  
Postfach: 15 31  
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:  
BfG.-Bonn  
Konto Nr: 12 05 24 21 00  
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.— \$  
Avusturya 18.— s.  
Belçika 60.— bfr.  
Danimarka 8.— dkr.  
Fransa 6.— ff.

Hollanda 3.— hfl.  
İngiltere 0.80 £  
İsveç 6.— skr.  
İsviçre 2.50 sfr.  
Norveç 10.— nkr.



Metelokên Kurdî

Zêr zanit, zor zanit, devê tifingê mor zanit

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

## BERTOLT BRECHT

## OKUMUŞ BİR İŞÇİ SORUYOR

Yedi kapılı Teb şehrini  
kuran kim?  
Kitaplar yalnız kralların  
adını yazar.  
Yoksa kayaları taşıyan  
krallar mı?  
Bir de Babil varmış  
boyuna yıkılan.  
Kim yapmış Babil'i  
her seferinde?  
Yapı işçileri hangi evinde  
oturmuşlar  
altınlar içinde yüzen Lima'nın?  
Ne oldular dersin duvarcılar  
Çin seddi bitince?  
Yüce Roma'da zafer anıtı  
ne kadar çok!  
Kimlerdir acaba  
bu anıtları dikenler?  
Sezar kimleri yendi de kazandı  
bu zaferleri?  
Yok muydu saraylardan  
başka oturacak yer,  
dillere destan olmuş  
koca Bizans'ta?  
Atlantik'te,  
o masallar ülkesinde bile,  
boğulurken insanlar  
uluyan denizde bir gece yarısı  
bağırıp imdat  
istedilerdi kölelerinden.  
Hindistan'ı nasıl aldıydı  
tüysüz İskender?  
Tek başına mı aldıydı orayı?  
Nasıl yendiydi Galyalıları Sezar?  
Bir ahçı olsun yok muydu  
yanında onun?



İspanyalı Filip ağladı derler  
batınca tekmi filosu.  
Ondan başkası acaba ağlamadı mı?  
Yedi yıl savaşını II. Frederik kazanmış ha?  
Yok muydu ondan başka kazanan?

Kitapların her sayfasında bir zafer yazılı.  
Ama pişiren kimler zafer aşını?  
Her adımda fırt demiş fırlamış bir büyük adam.  
Ama ödeyen kimler harcanan paraları?

İşte bir sürü olay sana  
Ve bir sürü soru.

Rica ederiz olağan demeyin  
Her gün olup bitenlere.  
Kargaşanın hüküm sürdüğü  
Kanın aktığı  
Düzensizliğin at oynattığı  
Keyfiliğin yasalaştığı yerde  
Demeyin sakın:  
Bunlar olağandır.

Olağan denilen şeylerden çekinin  
Kural içindekini çıkarın ortaya  
Ve her görüldüğü yerde kötünün  
arayın bulun çaresini de bulun.

10 Şubat 1899'da Almanya'nın Augsburg kentinde bir işçi mahallesinde dünyaya geldi. Çocukluğu burada geçti. Maddi yaşamı yüksek olmasına rağmen Brecht, hep yoksul çocuklarla arkadaşlık yaptı. Onların yoksulluğunu, acılarını görmesi, onu derinden etkiledi. Çocukluğunda tanık olduğu bu olaylar ilerideki yaşamı üzerinde de etkide bulunacaktı.

İlk, orta ve lise öğreniminden sonra, 18 yaşında iken tıp fakültesine girdi. Aynı yıl savaş başladı. Bu, öğrenimine iki yıl ara vermesine yol açtı. Daha sonra Münih üniversitesine devam etti. 1 yıl okuduktan sonra askere çağrıldı ve cephe gerisinde hababakıcılık yaptı.

Brecht, istememesine rağmen, orduya katıldı. Savaşta karşılaştığı manzaralar, onu derinden etkiledi. İlk şiirlerine de bu dönemde başladı. İlk şiirleri savaş, ölüm ve acılar üzerinedir. Savaşın bitmesi ardından ye-

niden Münih'e döndü. İlk şiir kitabını "Ev Vaazları" adı ile 1927 yılında yayınladı. Yine, ilk piyesini de bu dönemde yazdı ve sahneye koydu. 21 sahnelik olan bu ilk oyununu Leipzig'de sahneledi. Oyun büyük bir ilgi topladı. Bunu ikinci oyunu izledi: "Gecede Davul Sesleri" adlı bu yeni oyunu büyük bir başarı kazandı. İlk ödülünü de bu oyunla aldı. Yeni piyesler peşisıra birbirini izledi.

Hitler'in Almanya'da iktidara gelmesiyle birlikte devrimcilere, ilericilere karşı başlattığı saldırı kampanyası sonucu Brecht de sürgün edildi. Önce Danimarka'ya gitti. Burası Nazilerce işgal edilince Filandiya'ya sığındı. Daha sonra ABD'ye ve ardından İsveç'e gitti.

Savaşın bitimi ardından Almanya'ya dönmek istedi. Fakat kabul edilmedi. Bunun üzerine Doğu Berlin'e geçti. Sanat yaşamına burada devam etti. Burada da birçok oyun ve şiir yazdı.

## ŞIVAN Ê ZERÊ

Diyar

—3—

—Zerê dila min, keçka min te çiye, çi bûye bi te?  
—Dayka min çi niye. Şevê din bayekî gelek sar û cemidî lédida, vê beyanê jî ez çûm serê golê, heye ku min hinek serma girtibe.  
—Ka were keça min, ka were! Niha dê bavê te ji xew rabe. Wê bi te bixeyde. Ka were haziriya taştîya me bike, em xwarina xwe bixwin. Derenge roj hatiye der, avêtiye dan û pezan. Gava dengê billûra Şivanê me bêtin, wê pezi bine ber bêre.  
—Ez xwarinê naxwazim û nikarim bixwim.  
—Başê keça min başe! Heke tu xwarina xwe jî nexwî, serûberê mala xwe bike.  
Zerê bi diya xwe re çû malê. Tava rojê ê şêrin li dinê bilind bibû. Bibû dema dan û pêza. Ji nişkan dengê billûra Şivanî kire qêrîn. Dengê xwe belavkir ser zomê. Li çiyayên derdorên zomê dengê xwe dida. Hedara Zerê di binê reşmalê (konê) de nehat. Ji cihê xwe rabû çû ber derî û guhdariya billûra Şivanî kir. Şivan pezê xwe anî mexel û piştî nivrojê, hate nava zomê, da xwarina xwe bixwe. Lê belê dilê Şivanî her bi was-was bû. Çavên wî tim û tim li wan derdoran bû, ka wê Zerê li ku bibîne. Zerê jî li binê reşmala xwe de her û her mitalan dikir, ka çi şêwe û hacet wê hebe, ku biçe nava pêz û bi Şivan re biaxife. Zerê ji xwe re rêyek dît, ku here nava pez:  
—Diyê ez dixwazim herim nava pezê xwe.  
Bavê zerê guh li gotina Zerê bû:  
—Keça min, çi karê te heye li nava pez?  
—Bavo ez wê herim miha me a kevc (kurmbûyî) der man bikim.  
—Keça min, bila diya te here derman bike.  
—Bavo ez jî dixwazim bêrfvaniyê bikim, xwedaniya pezê xwe bikim.  
Diya Zerê nedixwest ku bédiliya Zerê bêtin kirin, hema rabû û bersiva Zahêr da:  
—Zahêr! Zerê rast dibêje. Ev bêrfvanî herdemê li stuyê min nabe. Bila Zerê jî xwe hînî bêrfvaniyê bike. Wê ew Jî sibê bibe xwedîya mal û pez û dewaran. Wê sewalên wê jî çêbibin.  
—Başê keçka min başe, here! Miha xwe derman bike û li pezê xwe binêre.  
Hema Zerê rabû, derman girt û çû nava pez. Zerê di

dilê xwe de got:

"Ku ez Şivanî nebînim, ez wê çawa nişaneka xwe jê re bihêlim!..."

Zerê, li ser vê yekê pir fikirî, lê belê rêya hinde jî dît. Beranekî Şivanî hebû. Şivan, pir ji berana xwe hesdikir. Êvarî û beyanê, stuyê beranê xwe dişuşt. Ji ber ku, beranê wî bi dengê billûrê serkêşîya pezi dikir. Dema Zerê hat nava pez, gustîlka tiliya xwe li stuyê beranê de girêda. Carekê Şivanî dît ku, Zerê bi serê xwe di nava pez de diçe û tê. Bi lez ji cihê xwe rabû, berê xwe da nava pezê xwe. Lê berivanekê pirs ji Şivan kir:

—Hê... Mala bavê te xirabûyo! Ev ne dema bêrê ye. Çi zu tu diçi nava pez? Hêja kar û barên me mane.

Şivan, bersiva berivanan da, lê bi şeweyeka serveşartî:

—Hun dibînin! Dota axayê min di nava pez de ye. Ez wê herim bizanibim ka ji bona çê hatiye. Ez ne ji bo bêrê diçim.

Şivan bera xwe da Zerê. Zerê dît ku Şivan tê nava pez. Hema miha xwe a kurmî girt, lê belê danên erdê. Miha xwe wiha bir. Dixwest ku Şivan biçe alikariya wê bike. Şivan banga xwe li Zerê kir:

—Zerê, Zerê! Ka biraweste, heyani ez tîm. Xwe nede zehmetê, ez wê mihê derman dikim.

Li ser dengê Şivên, Zerê rawestiya. Şivan çû mih girt û danî erdê. Gote Zerê:

—Zerê ka ji min re dermanî bine! Tu jî were bigire, da ez derman bikim.

Zerê çû kêleka Şivanî. Herdûwan hîm miha xwe derman dikirin, hîm jî li ser dildariya evîna xwe dipeyivîn. Lê dema peyvînê gelek kurt bû. Ji ber ku bêrfvan hatin. Vêca hew dikarîn mijûlbibin an axafa xwe berdewam bikin. Belê biryara xwe jî dan. Bi şev wê hevdu bidftan. Hingê wê bi dirêjahî biaxifin jî. Piştî ku bêrfvan hatin, ê din Zerê biryara xwe bo bi şev dîtina Şivên dabû. Ê din dirêj nekir. Rabû û bera xwe da reşmala xwe. Şivan jî destê xwe avêt billûra xwe. Çû li ser kevirê serbêre. Billûra xwe da ber devên xwe, xiste bin simbêlên xwe. Tiliyên xwe li billûre gerandin. Dest bi kilameka bêrfvaniyê kir. Baranê wî hema kete pêşîya pez û rast çû cem Şivên. Şivan stuyê beranê xwe girt û firikand (perixand). Wê gavê destê wî çû ser gustiliya Zêrê jî ku bi stuyê beranê girêdayî bû. Dema Şivanî zanî ku gustiliya Zerê ye, bi dilekî evîni jî stuyê beran vekir û bi dizî danî berîka xwe de. Ew roj, ji bo Zerê û Şivan bû rojekî gelek dirêj. Çavên herdûwan li benda şevê mabû, daku bigihin hev û dil û evînen xwe ji hev re vekin, ji hev re bêjin. Li ser hisreta dilên xwe biaxifin. Ew roj wusa çû. Êvarî reşî kete erdê. Ji bo Şivan û Zerê ew reşî, bû ronahiya rojê. Şivan,

pezê xwe anî hewêzê (cihê şevê) û hewêz kir. Dilê Şivan, ne weke rojên buhurî bû. Kulava xwe danî erdê û runiştê ser. Billûra xwe anî der û destpêkir li ser evîna xwe û Zerê lêxe. Dengê billûra Şivên, dida hemû reşmal, gellî û nevalan... Dilê mirovan dilerizîn. Di nava zomê de, mirov diaxifîn; dengê jin û mêran dihat:

Gelê zomê digot; "Bavo vê şevê çi xêre bi Şivanê me? Malxirabo mîna bilbilan lawjen û kilaman dixwîne. Bi vî dengê xweş nahêle em razin."

Zahêr:

—Dévan!

—Belê Zahêr!

—Ev Şivanê me çi zaniye vê şevê. Malmîrato çawa pîfdikê billûrê. Nahêle em razin.

Zerê:

—Bavo! Ma heya beyanê li billûrê bixe, kê wê ji billûra Şivan bêhteng û aciz bibe?

Zerê rast digot. Hemû kesên di bin reşmalên xwe de, ji dilûcan, melûl-melûl guhdariya billûra Şivên dikiran. Ji ber ku, tucaran şivanan halo bi evî û hes li billûran nexistibû. Şivan jî dizanî ku, li ber dengê billûrê, zom zûbizû ranazê. Lewma dengê billûra xwe kemkir. Şeniyên zomê hêdf-hêdf di xew de çûn. Zerê û Şivan li ser xiyala evînda giya xwe bûn. Qet xew nekte çavên wan. Heyanî nivê şevê, li benda dîtina hevdu man. Ê din şev, ber bi beyanê ve diçû. Dibû dema şevîna pezi. Şivanî dest bi kilameka şevînê kir. Miqamê şevînê wusa bi tivanc û dilsot bû, ku xewa mirovan zu dianî. Li ber miqama şevînê, tucaran pez ji dor û hêlên Şivanî dûr nakeve. Pez li hawirdora Şivên dizivire û digere. Gava deng giha Zerê, Zerê ji cihlivînen xwe rabû û bi dizî bera xwe da cem Şivan. Çû, herdu gihîştin hev. Runiştin, li ser gili û gazinên xwe peyivîn. Şivan, ji bo xwestin an revandinê soz û peyman da Zerê. Şev xwe nêzikî beyanê dikir. Zerê durketina xwe ji Şivanî xwest. Dema Zerê rabû, da biçe mala xwe, hinek axaftin û şîret li Şivanî kir:

—Şivanê min! Ez dixwazim hinde tiştan ji te re bêjim.

—Bêje Zerê! Çiye daxwaziya te?

—Şivanê min! Ez nizamim haya te jê heye an ne! Dibêjin cerdevan (talanger) peyda bûne. Talanê dikin. Lewma ez naxwazim, ku tu pezi bibî deverên dûr.

—Zerê, ez ji naxwazim pezi ji zomê durbixim. Lê bêne-carim, çêra ji bo pez li derûdorên zomê nema ye.

—Ez nakevim ber xema birina pezi. Ez dikevim ber xema te. Tu bê çekî û debanî, cerdevan wê te bikujin. Tu nikarî li berxwe bîdî.

DÛMAHÎK HEYE



*Destpêk di rûpela dawî de*

birekî Kurdistanê de, pêk dihên. Ev, bi pêşvebirina têkoşîna şoreşgerî ya çekdar, bi xebata bi hev re, bi pîlan danîna bi hev re, bi alîkarî û piştgirtinên di nava eniyên Kurdistanê de û bi birên tevgera me yên rizgariyê di tevayî Kurdistanê de, bi taybetî ji di Kurdistana Başur de, pêk dihên. Herdu alî, xebateka jîr û jêhatî, xebateka dirust li hemberê hemû şopên hilweşandkarî û tarûmar-kirinê, ji xwe re bingeh digirin û bi xurtî hev-girtina têkoşînê digel hêzên ku jidil karvaniya şoreşger û demokrat birêve dibin, dikin.

Ji bona ku hoyên birayetî û hevkarîyê biafirin û bingehê objektîf a lihevhatina gelemperî pêkbê, herdu alî biryara rakirina her babet newekhevî û dubendiyên kêlekî dan û duxuyan kirin, ku girînge ev dubendî û nakokî yên hundurî nebin aloziyên hebûn û nebûna gelê me. Pêwiste ku bi danûstandinên berfireh û hevpeyvinên dirêj, li ser bingehê hevaltiya ji can, disiplin û agahdariyeka bilind û berpirsiyarî, hemû şeweyên dijminahiyê, birakujiyê û şerê pîrsan, ku dijmin jê sudê dibînin, bîr berdan û li alîkî bîr hiştin.

Herdu alî, bang li hemû şaxên tevgera gelê me di tevayî Kurdistanê de ji bo lihevhatinê teavayî dikin. Ji bona ku li dora masê runin, dan û standinê birêve bibin, ji bo hemû pîrs-girekan çareserî û rê peyda bikin; bi disiplin û agahiyeka bilind ji berpirsiyariyê, hemû şalawên pevçûnê berdin û birawestînin; bi gotin û nivîsandinê hemû sî-xêfan û dubendiyên kêlekî ji holê rakin. Ev gîst pêwiste. Li ser

## Belavoka bi hev re li ser civîna di navbera Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) û Yekîtiya Nîştimanî Kurdistan (YNK) de

bingeha baweriya bi têkoşîna şoreşgerî û berxwedana girseyî, ji bo seranser rizgarkirina gelê me pêkbên.

Ji bo bicihanîna armancên tevgera rizgariya gel û hêviyên serxwebûn û yekîtiyê, herdu alî di wê baweriyê de ne, ku şerê gelêrî yê rizgariyê û têkoşîna şoreşgerî ya çekdarî û ya girsên gel-riya rast û dirusttirine. Lewma herdu alî, biryarên xwe dan, ku wê şeweya xebatê bi aktîfî û tundeyî, rastûrast bidomînin û herdemê kar, xebat û lebatê li ser vê riyê bikin; tim pêşde herin, hevkarî û alîkarîyê di nava hemû bêşên Kurdistanê de bilind bikin. Di vir de ji herdu alî, bang li hemû partî, hêz û rêxistinên Kurdistanê dikin, ku ji bo wê riya xebatê bigirin destê xwe û hemû şeweyên xebatê yên din, mîna xebatên girseyî, konevanî, aborî û ramyarî û... hwd. bajon.

Partiya Karkerên Kurdistan û Yekîtiya Nîştimanî Kurdistan, bi baweriyeka xurt, hevalbendî û hev-girtina hêz û rêxistinên tevgera rizgarî û demokrasiya gelê Kurdistan giring dibînin. Avakirina têkiliyên xwerustî di nava wan de, ji bo singvedana li pêşîya êrîşên hêzên nexêrxwaz, dijmin û dagirkar, pêwîst dinasin. Herdu alî, di wê baweriyê de ne, ku ev têkilî û pêwendî bî bingehên xurt, eşkere, ronak û xwedî-rayên kur, zinde û xurt nabin; ev pêknayin, heke her aliyek hirmeta serxwebûna ko-

nevanî, ramyarî û rêxistinî ya aliyê dinê neke û destên xwe dirêjî karên hundurî yên hêzên dinê bikin; heke hoyên her birekî Kurdistanê nedin ber çavên xwe û baweriyê bi têkoşîna çekdarî û berxwedana gelêrî ji bo rizgariya gel û welat neynin.

Bi her cure û babet azîne û rîyan, herdu rejîmên faşîst ên Îraqê û Tirkîyê, şerê tevgera rizgarî û demokrasiya gelê me dikin. Ji bona ku gelê me di bin nîrê zordestî û pîkolyê de bi-hêlin, gelê me tunebikin û ji nêzik ve bizava dîrokî ya ser-hildan û rapirîna gelê me bihil-weşînin û reş xuyabikin, hemû karûbarên xwe di wê riyê de dihênin serhev û çîrewêşên nebaş hene, ji xwe re bî destur dibînin. Geh dixwazin tevgera me hev-rexebatkarê wê hêzê û geh ya wê hêzê bidin nîşankirin û geh dixwazin bi şeweya bizaveka terorîst bidin xuyakirin. Lê belê hertim armancên wan ev e, ku bala awira gelemperîya cîhanê ji me biqulibînin, dilê gelên cîhanê ji me bidin aliyekê û zora mafdariya armancên me bibin. Lewra herdu alî, hemû şalawên duxuyankirinên derewînên rejîmên Îraq û Tirkîyê protesto dikin, ji ber ku hemû dagirkar û kolonyalîst dixwazin tevgera gelê me ya objektîf û girseyî rureş bikin, ji ber ku hemû çîn û birên Kurdistanê alîkariya tevgerê dikin û beşdar dibin. Herdu alî, bang li hemû xebatkarên

Kurdistanê dikin, ku hişyar, bi bal û guhdar bin; hemû derewên dijminan û axafên wan li dijî tevgera gelê me binasin û wan zanîbin, ji ber ku dijmin tim dixwazin tevgera gelê me reş û terorîst bidin xuyakirin. Herdu alî, hemû babetên terorîzmê protesto dikin, ew babetên terorîzmê ku mêtînger li ser axa Kurdistanê birêve dibin, çî terorîzma kesani û yekani, û çî girseyî.

Rejîmên serdest ên Tirkîyê û Îraqê, di hemû demên dîrokê de û bi taybetî piştî hilweşandina Împaratoriya Osmanî ya kaviy û rizî, alîkarî û pêwendiyên di nava xwe de xurtkirine, ji bona ku şerê gelê me bikin û tevgera rizgariya gelê me birawestînin. Hemû peymanên nola Saad-Abad, peymana Bagdad û hev-girtina di nav Îraq û Tirkîyê de, tev nîşanên pêwendiyên ne pîroz in, di navbera hêzên ku welatê me vegirtine. Ev, dixwazin gelê me û tevgera gelê me ya rizgariyê ji holê rakin. Herdu rejîmên faşîst herdemê alîkariyên di navbera xwe de xurtkirine û gihandine koçberên pîr bî rûmet û gêmar, heya ku leşkerên her dewletekê karibe bikeve nava axa dewleta din û bikeve pey şoreşgerên gelê me.

Li ser bingeha wê zanîne û dîtîne rewş û hoyên li pêşberê

gelê me û bizava rizgariya gelê me diyar in. Herdu rejîmên faşîst jî, dixwazin hebûna gelê me rakin û di nav tarî û mîja nezani û koledariyê de durî serxwebûn û azadiyê bihêlin. Ji ber vê, girîngiya dîrokî di rizgariya netewayî de, singvedana li dijî dijminan dixwaze.

Partiya Karkerên Kurdistan û Yekîtiya Nîştimanî Kurdistan, ji hemû hêz û rêxistinên Tevergera Rizgariya Netewiya Kurdistan dixwazin, ku dev ji newekheviyên kêlekî berdin û bi hevaltî û ji dil dest bi danûstandinê bikin û herkesek xwe bigihîne koçberê berpirsiyariyê ya bilind, ji bo pêkanîna pêwendî û hevalbendiyên xurt û damezrandina eniya ku daxwaze, di her birekê ji Kurdistanê de; û di navbera van eniyan de pêşvebirina hevkarîyê, û pîlan bîr danînin ji bo avakirina eniyeka yekbûyî ya tevayî Kurdistanê.

Herdu alî, doza hev-girtina têkoşîneka xurt di navbera gelê Kurdistanê û hêzên şoreşger yên gelên heremê bi taybetî yên Ereb û Tirk li dijî faşîzmê û şerê wan, pêwîst dibînin. Lewma li darxistina xebateka bi hev re li dijî emperyalîzmê û kevneperestîya heremê, di pêşî de li dijî kevneperestîya Ereb û Tirk ji bo mafê gelê me û çarenusa gelê me, ji bo hîlbijartina rengê jiyanê xwe û pêkanîna rizgarî û demokrasiyê.

Herweha herdu alî, peymaneke hevkarîyê digel hev pêkanîne, ku di dema xwe de wê duxuyan bibe.

**PKK**  
(Partiya Karkerên Kurdistan)

**YNK**  
(Yekîtiya Nîştimanî Kurdistan)

*Duxuyaniya birêz Mam Celal Talabanî ji bo rojnameya me Berxwedan re:*

## Ez silavên xwe li pêşmergeên PKK dikim

Berî hertiştî ji ber sedema gava dîrokî, ku bi avakirina tifaqê di navbera Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) û Yekîtiya Nîştimanî Kurdistan (YNK) de hatiye zimên, ez hemû hêzên şoreşger yên Kurdistanê pîroz-bayî dikim. Ev gava ku xwediye pêwistiyeka dîrokiye, herwusa bicihanîna daxwaz û hêviyeka pêşveçûyî ye jî. Ji ber ku hevkarîya şoreşgerî di navbera hêzên şoreşger yên Kurdistana Navîna Bakura Rojava û Kurdistana Başur de, divêtiyeka ber bi serfiraziyê ve çûyina şoreşa Rizgariya Netewiya Kurdistan e. Herweha li kêleka xweragirtina li dijî rejîma Tirk ya faşîst û Turanîst û li dijî rejîma Îraqê ya faşîst û Aflakîst û pîlanên wan, ku dixwazin gelê me û Şoreşa Netewiya Demokratîk ya gelê me tunebikin, ev tifaq, divêtiyeke ji bona tekoşîna ku gelê me ji bo bindestanîna mafên xwe birêvedibe. Heke îroj dijminên me ji bo tunekirina tevgerên şoreşger ên Kurdistana Bakura Rojava û Kurdistana Başur hev-xebatkariyeka dijwar û jidandî di nav xwe de birê dixin, hingê ji me re jî vatîniyeke, ku hêzên me yên şoreşger di nav xwe de hevkarî û tifaqê pêşve bibin. Têkoşîna bi hev re, ku li dijî doliwgeriya hêzên biyanî yên Kurdistan dagirkirine, dihê bilindkirin, vî delametê (wezîfê) datîne pêşîya me. Her bi wê nolê, ji bona binxistina hemû leyistok û pîlanên dijminan, û ji ber vê sedemê, ji bona têkoşîna ku gelê me bo



çarenusa xwe û bindestanîna sernivîsa xwe bi azadî birêvedibe, biserkeve, ev delamet li pêşîya me heye. Ev gava dîrokî, ger li Kurdistana Bakura Rojava û ger ji li Kurdistana Başur, wê tekoşîna şoreşgerî xurttir bike û pêşvetir bibe. Lewma hevkarî, piştgirtin, alîkarî û hev-girtina di navbera hêzên şoreşger ên herdu birên Kurdistanê, hêvî û armanceka pêwîst e. Ji ber vê yekê, em bawer dikin ku ev gav, ji bo hemû kesên ku baweriya xwe bi têkoşîna çekdarî dihênin, ku baweriya wan bi çarenusa gelê me heye, û yekîti û hevkarîya hêzên şoreşger ên herdu birên Kurdistana ku di encama peyman û komployên mêtînger û paşverû de debaşbûye, dixwazin, mizgîniyeka pir mazin e.

Tifaqa ku di nav PKK û YNK

de çêbûye, weke ku li dijî dijmin be, wusa jî ji bo sud û berjewendî gelê me ye. Pêşvebirin û xurtkirina şoreşa netewî jî, ji xwe re armanc digire. Ev tifaq ne li dijî vî an wê hêza Kurdî ye; PKK û YNK, destê xwe dirêjî hemû hêzên şoreşger ên Kurdistanê dikin; ku baweriya wan bi têkoşîna şoreşgeriya çekdarî dihê, ku baweriya wan bi têkoşîna girsên gel a şoreşger heye, ku hevkarî ji bo bidestanîna armancên dadî û mafdar ên gelê me, dixwazin. Ji ber vê sedemê ez silavên xwe li hemû pêşmergeên PKK dikim. Ez silav li giyana (rihê) girtiyan di zindanên rejîma faşîsta Tirk de dikim, silav li giyana berxwedan û lehengiya wan dikim, silav li giyana dilêriya wan ku bi mîrxasî xwe li dijî dijmin xweradigirin dikim. Dîsa, ez silav li giyana berxwedana pêşmergean dikim, ku bêtirs û bi hogirî şerê xweragirtinê bilind dikin. Ez silava xwe li wan û li giyana wan a berxwedanî û lehengî dikim, ku ji bo gelê me û zehmetkeşên gelê me, canên xwe fîda dikin. Ez silavên xwe li şervan, têkoşer û pêşmergeên PKK dikim, ku çiyayên Kurdistanê bi xwîna xwe av didin, ku bi destanên afirandin mezinahiya şoreşê li Kurdistana Bakura Rojava cara yekemîne şanî tevayî cîhanê kirin û bi cîhanê dan gotin ku; "Kurd nemirîn, li berxwe didin", ku xebat û keftû-laftên terorê û asimilasyonê binkeftî kirin.

Li Kurdistana Bakura Roja-

va, law û keçên şoreşger ên gelê me, bi rêtina xwîna xwe ya pak, di dîroka gelê me de destanên bînişe diafirînin. Ev têkoşîna ku li Kurdistana Bakura Rojava bilind dibe û betlahî tînakevê, têkoşîneka çekdariye ku cara yekemîne hevqas dirêj li Kurdistana Bakura Rojava didome; herçuqasî rejîma faşîst a ku bi çekên nûjentirîn ên Emerîka û welatên Ewropa Rojava hatiye tîkûzkirin, sitembariyeka gelek mazin birêvedixe jî. Lehengên şoreşger yên gelê me, ku li dijî sistema doliwgeriya Tirk û hêzên wê yên ku Kurdistan ji nuhve vedigirin, destanên keleşiyê diafirînin û li pêşîya tevayî cîhanê îspat dikin ku gelê Kurd zinde û jiyane, doza vî gelî mafdar e. Herwusa hemû pîlanên qirkirin û asimilasyonê yên Komara Tirk ku di van 70 salên dawiyê de gelek tunde bûnê, li pêşîya tevayî cîhanê binkeftî dikin.

Ez silavên xwe li hemû pêşmergeên Kurdistana Başur û tevayî Kurdistanê dikim. Ê ez mizgîni li wan dikim, ku gavekî pîroz û dîrokî hate avêtin, ku di dîroka gelê me de destpêka rûpeleka nuh e, herçuqasî ev gav, gavekî destpêkê ye jî. Ev gav riya pêwendî û tifaqên stratejîkî ji ronahî dike û vedike, ku ji bo gelê me rûpeleka pîr pêwîste. Ev, ji bo hevkarîya hêzên rizgariya netewî li seranserê Kurdistanê û ji bo serbingehên rast û bihîm avakirina stratejiyeka eniyê ji bo gelemperîya Kurdistanê, gavekî destpêkê ya gelek

bûha ye. Dîsa, ez silavên xwe pêşemîn li sekreterê gelemperîya PKK rêheval Abdullah Ocalan û li hemû rêhevalên PKK dikim, ku bi dil û can ji bo pêkanîna vî tifaqê xwe dan pêş û xebateka jîr û çalak danînin pêşîya xwe. Ez daxwazên serkeftinê pêşkêşî wan dikim, di wan xebatên wan de, ku ji bo hevkarîya hêzên Kurdistana Bakura Rojava birêvedibin, ku dixwazin eniyekê çêbikin û şerê şoreşgerî bêhtir xurt bikin.

Bi navê YNK dihênim ziman, ku em wê bi bendên tifaqa bi PKK re me çekirîye, heya dawiyê girêdayî bimînin û em wê ji bo aşitiya di nav refên Bizava Netewiya Kurdî de, xebatên ji dil û can birêvebibin. Ji ber ku, ger di her birekî Kurdistanê de û ger ji li tevayî Kurdistanê, ji bo pêkanîna aşitiyê, liveka wusa hewceye, daku xebatên damezrandina eniyan hesanîtir bibin. Me baweriyeka xurt û mazin heye, ku gelê me li herdu birên Kurdistanê bi têkoşîna xwe ya şoreşger û mafdar wê xwe bigihîne serfirazî û serbilindiyê. Ji ber vê yekê, ez silavên serkeftinê li hemû tekoşerên şoreşger dikim, ku ji bo pêşvebirina wê têkoşînê xebatên xwe pêşkêş dikin. Serkeftin û pêşveçûna wan, daxwaz û hêviya mezin-tirine.

**Sekreterê Gelemperîya**  
**Yekîtiya Nîştimanî Kurdistan**  
(YNK)  
**Celal TALABANÎ**



*Me vê nivîsa jêr, ya li ser dîtina Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) di warê tifaqê de, ku ji ber tifaqa di navbera PKK û YNK de, di rojnameya “Serxwebûn” de bi zimanê Tirkî hatiye weşandin, wergerand Kurdî û pêşkêşî xwendevanên “Berxwedan”ê dikin.*

## Dîtina me ya li ser tifaqa şoreşgerî li Kurdistanê

*Destpêk di rûpela dawî de*

man, pêşveçûnên ku li tevayî cîhanê derdikevin holê û bilindbûna bîzavên serxwebûn û azadiyê, ji nêzîk ve girêdayiyên rewşeka wusa ne. Ango, posideyên wan li ser vê rewşê mazin e. Rewşa ku niha gelê me tê de ye, ji pêşveçûnên li seranserî cîhanê ne cuda û cihê ne. Mirov nikare ji wan qutbike û wusa li wan binêre. Giringe em pêwendî û têkiliyên di navbera rewşa Kurdistanê û pêşveçûnên li cîhanê bibînin û girêdana wan ya jidayî binasin.

Hinde taybetiyên sedsala em têde hene. Rêça pêşveçûnên sedsala me, bi şoreşa 1917’an li Rusya, hatiye ronahîkirin û ev yek niha jî xwe didomîne. Hinde nêrin û serdîtînen mamhosta Lenîn jî, ên li ser babalîska me hene. Sedsala me ew sedsale, ku empeyalîzm dihilweşe û gelên bindest digihin rizgariya xwe ya netewî û şoreşên proletarya xwe digihînin serfiraziyê. Gava em van taybetiyên serdemî binin pêşiya çavên xwe, gava em taybetiyên tevgerên serxwebûn û azadiya gelan di demên Şerên Cîhanê ên Yekemîn û Duyemîn de binin pêşiya çavên xwe, gava em liv û bîzavê li dijî tevgerên serxwebûn û azadiyê binin pêşiya çavên xwe û gava em lê binêrin ku ji sisiyan yek li tevayî cîhanê ev tevgerên serxwebûn û azadiyê xwe gihandine serfiraziyê, hînge em wê bibînin, ku encamên van pêşveçûnan posideyek li gelê me jî kirine. Ger bi derengî ji be, gelê Kurd jî têkilî ve lehiyê bûye û li ser rêça gelên din, gelê me jî wê bizanibe di wê riyê de here.

Gelê Kurdistan, ji ber hoyên xwe yên taybetî û ji ber rastiya jiyana xwe, bi derengî têkilî van pêşveçûnan bûye. Di serdema şoreşên burjuwazî de, netewên cîhanê hişyar bûn û dewletin netewî damezrandin. Li ser bîngeha Şoreşa Cotmehê jî, gelên cîhanê dest bi têkoşîna serxwebûn û azadiyê li dijî mêtîngeriyê kirin, gelek gel gihan armancên xwe. Lê gelê me ji ber sedemên welatê me yên dirokî û konevanî, ji ber debaşbûna welatê me û ji ber taybetiyên hov û dirinde yên doliwgeriya biyanî, nekarî bikeve domana rizgariya netewî. Hoyên derveyî ji bo welatê me gelek gîhabûn, lê hoyên hundurî nehiştin ku gelê me di wan deman de bikeve di nav pêşveçûnên cîhanî de.

Bi destpêka sedsala 19’an, serhildan û rapirînen li Kurdistanê xwe tunde kirin. Ev serhildan bîngehek ji bo rizgariya netewî danîn holê, weke ku gelên cîhanê di sedsala 20’an de pêşvebirin. Lewma ev serhildan, ji bo gelê me pir pêwist in. Heke ev serhildan biserketibana, wê hoyên damezrandîna dewleteka netewayî li Kurdistanê biafirandibana. Herwusa ji bo pêşveçûna netewbûna Kurdan, wê dinamikên hundurî bilivandibana. Wê delameta dinamoyekê bileyistana. Lê belê ji ber avahiya civakî li Kurdistanê û ji ber rewşa pêşengiya ku piştî xwe dida wê avahiyê, ji ber pîkolyên dewletên mêtînger ku dixwestin van rabûnan vemirînin û ji ber pîlanên mêtîngeran ên digel dewletên kapitalîst, serhildan biserneketin û hatin şikandin. Di

encamê de gelê me nekarî xwe bigihîne gelên cîhanê yên dinê. Ev rewş, diroka Kurdistan biqasî 100 salan rawestand, û gelê me bi derengiya sedsalan kete ser rîya rizgariya netewî.

Sistema kapitalîst û emperyalîst, birîna mazin û pêşemîn di Şerê Cîhanê yê Yekemîn de girt. Li ser axa Rusya çarî, Şoreşa Bolşevîk bilindbû û sistem qelişî. Şoreşa Cotmehê biserket. Li ser bîngehên poside û erkên vê şoreşê, derfetên serxwebûn û azadiya gelan yên pêşketî derketin holê. Hoyên objektîf ji bo rizgariya gelan ji bin nîra doliwgeriya mêtînger birêketin. Li ser bîngeha Şoreşa Cotmehê jî ronahî bû, ka wê hoyên subjektîf çawa bên pêşveexistin û ji bona vê çawa wê pîlan bên danîn. Şoreşa Cotmehê, ger ji aliyê çîneyetî û ger ji ji aliyê netewayî, gelên cîhanê kir bin hikariya xwe.

Gelê Kurdistan jî, van pêşveçûnan ji nêzîk ve jiya û bihîst. Lê posideyên vê pêşveçûnê tenê, nekarin gelê me bitevgirînin. Sedemên vê rewşê yên nemaze û bi taybetî hene. Gelê me, ji ber diroka xwe ya nêzîk û pêşemîn jî, ji ber vegirtin û dagirkariya dîktatoriya kemalist ku di navbera salên 1925 û 1940’an de serhildanên li Kurdistanê bi vî awahî xwînî şikand, nekarî dest bi şerê rizgariya netewî bike. Bi vî awahî li paşiya sedsala me ma. Di van salan de, gelê me rastî pêşveçûneka dinê jî bû. Bi peymanana li bajarê Lusanne (Luzan), Kurdistan kirin çar bir. Kurdistan kirin bin hikmê Îranê, Kurdistan Başur kirin bin hikmê Îngîltre (niha Îraq), Kurdistan Başura Rojava kirin bin hikmê Frense (niha Surî) û Kurdistan Navîna Bakura Rojava kirin bin hikmê Tirkîyê. Ev rewş bû sedemek jê re ku her bireka Kurdistanê pêşveçûneka cuda û bi serê xwe şanî bike.

Doliwgeriya Îngilîzan li Kurdistan Başur, rewşa vê birê, xiste nav pêşveçûneka ji birên din cuda. Sistema mêtîngeriya Îngilîzan li Kurdistan Başur, pîkolî û kedxwariya xwe hebekê nermtir damezrand. Ji ber vê yekê pêşveçûna konevanî û çandîya gelê me, xurttir ma û vê yekê, bîngeh ji bo berdewamkirina serhildanan avakir.

Rapirîna li Kurdistan Başur, bi destpêka Şerê Cîhanê yê Duyemîn, rêkxistinîya xwe hindekî din pêşve bir. Lê paşvetiya avahiya civakî û rewşa pêşengiyê ya eşîrvan û feodal, nehiştin ku Kurdistan Başur serhildanên xwe bigihîne serfiraziyê. Raste ku, li Kurdistan Başur ji bo avakirina pêşengiyeka çalak û jêhatî derfet kêmbûn, lê eşkereye ku pêşveçûn ji destpêkê ve li ser bîngehekî nexweş bûn. Balam dîsa jî ev serhildanên Kurdistan Başur, ku heya çar-yeka dawî ya sedsala 20’an doman, hebûna netewî ya gelê Kurdistan parastin û ji bo pêşvebirina rihê netewî û zanatiya niştîmanî rîstekî gelek pêwist zakirin. Lê hemû serhildanên heya vê demê, digel Komara Kurdî li Mahabadê, tev negihan serfiraziya xwe. Gava niha em li diroka xwe dinêrin, em vê encamê dibînin: Timûtim, gelê me seriyê xwe hildaye, lê tucaran biserneketiye. Diyare ku hinde sede-

mên ve encamê jî hene. Divê em di nava rastiya gelê xwe deli van sedeman bigerin. Ji ber ku gelê me jî dikarî mîna gelên din, sud ji rewşê bigirtana. Rast dîtî û naskirina van sedeman, ji bo veristîna pîrsa rizgariya netewî ya îroyîn, rêceka pêwist e. Ji ber çavan rast derbaskirina rapirînen diroka me, divêtiyeka pir mazine bo me.

Piştî ku serhildanên li Kurdistanê biserneketin, rewşa Kurdistanê bû çê? Hemû serhildan bi hovîti hatin şikandin. Dure ji gelê me bi hemû şêweyan hat qirkirin û kuştin. Kedxwarî û mejokdariya aborî, xebatên konevanî yên ji bo hilweşandina civakê û politîka asimilasyonê di warê çandî de, rewşa netewiya gelê me xistin di nav xetereka pir mazin de. Hêvî û tiqeyên rizgariyê gelek tenik û sist ketin. Wusa ku, gelê me yê li Kurdistan Başur gîhabû enîşka tunebûnê. Taxribatên li ser pêşveçûna civakî, gelek encamên xedar dexistibûn pêşiya me.

Gava pêşveçûnên kevin wusa xwe şanî dikiran, ji hêla din pêşveçûna kapitalîst li Kurdistanê jî birêveket. Di avahiya civakî de, çînen nûjen afirîn. Çarçîva kevin ya kevnare, hat şikandin û derizî. Bireka berfireh ji rewşenbîr û ciwanan peyda bû. Ger kapitalîzma ku li Kurdistanê pêşvedicû, xwediyê taybetiyên biyanî ji be, bû sedema afirandina çînen nûjen li Kurdistanê û vê yekê lezand. Çîn û birên ku derketin holê, çîna proletarya ya ku wê pêşengiya şoreşa netewî û çînî bike, zakirin. Rewş ji bo têkoşîneka wusa gelek giha û derfet peyda bûn. Ji aliyê têkoşîna netewî û çînî bîngeh ji herdemê bêhtir destdayî bû. Di vê demê de ev rewş ji bo Kurdistanê nuh bû. Di vê demê de, ji hêlekê Kurdistan di bin posideyên civaka kevin de bû, û rastî kedxwarî û pîkolya mêtîngeriyeka diwar dibû, ji hêla din jî bîr û baweriyên nuh, hizrên nûjen û rêkxistinên nûjen derdiketin holê. Ji ber ku çîn û birên nûjen derketibûn holê, mirov dikare bêje ku pêşveçûnên baş dihatin jiyandin. Ji ber ku bi derketina çîn û birên nûjen, gelê me jî dest bi têkoşîna rizgariya netewî û civakî kir.

Bi destpêka sala 1970’an, di avahiya civaka Kurdistan de hinde pêşveçûnên objektîf jî afirîn. Piştî bédengiyeka kur û dirêj, li bêşa Kurdistanê ya mazinîtirin, angolî Kurdistan Başura Rojava, xebat û hişyarbûna netewî û çînî destpêkir. Dêrdorên ku posideyên sosyallîzma zanyarî li ser xwe didîtan, kom bi kom tevgera hişyarbûnê birêxistin. Li Kurdistan Başur jî, li kêleka pêşengiya kevnare, hinde komên nûjen jî zabûn. Di serî de ev kom ji hev dûrbûn, lê ji ber hikariyên pêşveçûnan û ji ber divêtiyên domanê, nêzîkî hev bûn û hevkarî di nava xwe de bilindkirin. Mêtîngerîya bi destê gelek dewletan, debaşbûn û pêşveçûnên çewt, hoyên yekîtiyê tenik dikirin, lê pêşveçûnên di avahiya objektîf de jî nêzîkbûnekê di nav rêkxistinan de derdixist holê.

Şerê di navbera Îran û Îraqê de, ku birek jê li ser axa Kurdistanê tê kirin û posideyên gewre li Kurdistanê dike, ji hêlekê kontrola li ser Kurdistanê sist kir, ji

hêla din jî pêwendiyên di navbera dewletên mêtînger jî qulibin nakokî û dubendiyên herîkur, ku heya vê gavê bi lihevhatinan pîrsgirekên hevûdu diveristan-din. Bi vî awahî jî, bîngeheka çêtir ji bo têkoşîneka hevpare û bi hevve avabû. Ji bo rewşeka wusa, şoreşa Îslamî ya li Îranê, rîsteka mazin leyist. Şoreşa Îslamiya Îranê statûkoya êrdimê perçedike, ku bi destê dewletên biyanî hatibû danîn. Bi perçebûna vê statûkoyê, ji hêla objektîfî, gelên êrdimê ber bi serxwebûn û azadiya xwe ve dilezin. Ji hêla din jî, dubendiyên di navbera Ereban û siyonîzmê de jî radikaltir dibin. Têvgerên Rizgariya Netewên Ereban ên pêşveçûyî û şoreşger jî xwe xurttir dikin. Bi vî awahî li herêmê, bîngeha tifaqên dij-emperyalîzmê ji berfirehtir dibe. Ev pêşveçûn ji pir giring û hêja ye. Li Tirkîyê jî, bi destpêka sala 1970’an, di avahiya dewlet û civakê de aloziyên mazin peyda bûn. Hilpişkîneka şoreşgerî bilind bû. Ev pêşveçûn jî encamên ku me derxistin holê, bêhtir xurt û diwartir kirin. Ev pêşveçûnên li Tirkîyê, rewşa rêdayî ya li hundurî û li derve, di diroka Kurdistan de, pêşemîn cara ku dîtî û sernêrîneka serdemî û radikal di pîrsa rizgariya netewî de amade dikiran. Bi vî awahî birên şoreşgerî û rêkxistinîya rast digihan armancên xwe.

Kin bê gotin, PKK û YNK ku bi zanatiya van pêşveçûnên kûr xwe livandin, di nav xwe de wan pêwendiyên objektîf yên bi tixup, gavekî din pêşvebirin. Gi-handina van pêwendîyan ber bi tifaqekê, vatîniyeka dirokî nasîn û vê karê hildan ser şaxên xwe. Daxwazên gelê me jî di rîya pêşveçûneka wusa de bûn. Herdu rêkxistin, ku xwe bi berpirsiyari tevgerandin, pêwendiyên xwe xurtkirin û ji bo pêşveçûna şoreşgerî dest bi xebatê kirin. Dixwazîna vê xebata xwe bigihînin wê gîhanekê, ku bersiva daxwaza yekîtiya gelê me bide. Lewma jî wê ji bo xurtîrkirina hevkarî û pêwendîyan, dixwazîna delamet û karguzariyên xwe biservebixin.

Berpirsiyarên herdû tevgeran, bin serokatîya sekreterên gelemperî, ji bona ku van guhartînen di rojên me de, ber bi berjewendên pêşveçûnên şoreşgerî ve bikişînin, bi agahdariyeka berpirsiyariyê xwe tevgerandin. Dixwazîna li her bira Kurdistanê xebatên yekîtiya rizgariya netewî pêşvebibin, di nava biran de çarçiveka rast ji bo yekîtiyê deynin û heya derfet hebe, hemû hêzên têkoşer têkilî ve xebatê bikin. Xebatên yekîti û tifaqê, heya niha negîhabûn wê gihaneka ku dil dixwaze. Bêguman hinde sedemên objektîf yên vê rewşê hebûn. Lê rastî sedemên subjektîf rîsta bîngehî di vê yekê de dileyistan. Herwusa ji ber tenikiya baweriyê ji bo kote-ka şoreşgerî û têkoşîna çekdarî, nekirina amadekariyan ji bo vê yekê û çênekirina rêkxistinên di vê riyê de, bûn sedemên pêwist ji bo pêknehatina tifaq û hevkarîyan, herçûqasî ev azîna şer ji bo şoreşa Kurdistan taybetiyeka pêwist bû jî. Niha herdû tevger, dipejirînin ku hemû pêşveçûnên civakî û konevanî di şoreşa Kurdistan de, bi bîngeh girtina van azîna û hacetan, wê

pêkbêne. Encamên têkoşîna çekdarî, ku ji destpêka sala 1975’an pêde heya tixubekê hatibû bilindkirin, niha digihînin tevgera rizgariya netewiya nûjen û vê yekê di karvaniya xwe de şanî dikin.

Şerê çekdarî ku îro ger li Kurdistan Başur, ger jî li Kurdistan Başur, pêşemîn li ser bîngeha şerê di navbera Îran û Îraqê de, gavên xurt pêşve avêt. Vê yekê hêzên mêtînger ên Tirk û Ereban gelek tirsand. Lewma di vê dawiyê de gelkuştina li Helepçe, — ku di dirokê de hovitiyên vê nolê gelek kêman —, pêkanîn. Ev hovîti, bi hevkarîya herdu dewletên mêtînger de bîbîngeh bikin û bihilweşînin.

Di van salên dawiyê de, tevgera netewî li Kurdistan Başur, pêşemîn li ser bîngeha şerê di navbera Îran û Îraqê de, gavên xurt pêşve avêt. Vê yekê hêzên mêtînger ên Tirk û Ereban gelek tirsand. Lewma di vê dawiyê de gelkuştina li Helepçe, — ku di dirokê de hovitiyên vê nolê gelek kêman —, pêkanîn. Ev hovîti, bi hevkarîya herdu dewletên mêtînger birêve hate xistin. Herwusa herdu dewlet pir eşkere datînin holê ku, ew wê dev ji petrolên Kurdistanê bernadin destur nadin pêşveçûna bîzava rizgariya Kurdistanê û nahêlin hêzekî polîtîk, dewletek an federasyonêk damezrandin. Heya jî dest wan bê, wê di vê barê de serhişk bimînin. Berî niha jî, ji bo fetisandina têkoşîna rizgariya netewî li Kurdistan Başur û ji aloziyan xelaskirina rejîma Îraqê, li herdu qirexên tixuban êrdimên tampon ên heya 15 kîlometran avakirin û biryara bi hevve xwe tevgerandinê dabûn. Dewletên Tirk û Îraqê, yên faşîst û mêtînger dêrdorên tixuban ji xwe re kîrîne êrdimên tampon û dixwazîna gelê me ve birînin û perçebikin. Têvgerên me dixwazîna destur nedin vê yekê. Dixwazîna van êrdiman ji bo mêtîngeran bikin gorîstan, yekîtiya gelê me bi vî awahî pêkbînin û van erdiman biqulibînin kelatên Têvgera Rizgariya Netewî Kurdistan. Di vê warê de, wê hemû delametên xwe bêtixup bicîh binin. Wê berpirsiyariyên xwe yên dirokî û serdemî, li pêşiya gelê Kurdistan bicîh binin û tu daxwazeka subjektîf an liveka çewt wê nekaribin pêşveçûna tifaq û hevkarîyan birawestînin. Gelê me hewceyê tifaqên vê nolê ye. Têvgerên me vê yekê xweş dibînin. Dixwazîna ji niha û pêde diroka gelê me, bikin diroka azadbûnê. Lewma dest bi rêveçûnekê, meşa azadiyê dikin. Di vir de gelek bi biryar û daxwaz in. Lewma tevgerên me vê tifaqê ji dil û can pîrozdkin û vê piroziyê jî mizgînî gelê Kurdistan dikin.

Ev tifaq, herwusa ji bo hemû kom, partî, rêkxistin û kesan vekirîye. Herkes, her kom û her partiya ku dixwaze têkoşîna rizgariya netewî bilind bike û bersiva daxwazên gelê me di warê hevkarîyê de bide, dikare têkillî vê tifaqê bibe. Ev hêz û dêrdî, giringe bangeka wusa, bîngehek ji bo berpirsiyariya xwe bibînin û rîsta xwe ya dirokî bileyizin. Vê yekê li Kurdistanê bikin armanc û erkê jiyanê.



## Cenga ARGK li Şemzînan



Li êrdima Bênavik navça Şemzînan şerekî berfireh derket. Biqasî 24 seetan doma. Balafirên dijmin jî têkilî cengê bûn. Hêzên taybetî, yekîtiyên çetan û yekîtiyên leşkerî yên nîzamî şer domandin, balafir û helikopteran jî destek didin wan. Ev ceng, di şerê me yê rizgariya netewî de, pelekî nuh e. Di domana rojê de, dijmin mirî û birîndarên xwe kişand û balafirand.

Hêzên ARGK sing ber sing şerê xwe kirin û biserketin. Hinde pêşmerge jî bi narîncokên ku ji balafiran hatin avêtin, şehîd ketin.

Piştî şerên li Nisêbinê, Derikê û Dara Hênê, şerê li Şemzînan jî rastiyeke derdixe pêşiya çavan. Ev rastî konevanî û leşkeriye. ARGK li dijî hêzên dijmin yên çekdar û mazin şer dike. Hîma ARGK di dadî û mafdariya xwe de ye. Hîma xwe ji gel digire. Ji moral û hêza xwe ya cengê distîne. Şerên vê dawiyê gişt mazin û dorfîreh bûn. Di her şerî de bêhtirî 1000 serbazên dijmin hebûn. Gelek ji wan bi taybetî hatine perwendekirin. Di şerên dawiyê de, helikopterên Frensfî û Almanî hatin bikaranîn. Bombên nuh yên bi hîkar reşandin û barandin. Bombên ku li Nisêbinê bikaranîn, nola bombên napalm bûn. Gazên jehrê bikaranîn.

Li hemberê vê rewşa dijmin, hêzên ARGK jî bi çekên mazin-tirîn û bi hejmarên bilintirîn dikevin şer. ARGK ne tenê livbaziyên lêxe û xwe bide paş, birevê dibe. Şerên mazin jî dike,

ji ber ku taybetiyên domanê wusa dixwazin. Şerleşkeriya glemperiya Tirkên ji bo prope-xendê tim dibêje, me êriş pêkanî û avêt ser pêşmergan.

Herwusa di her şerî de dijmin hejmara kuştîyên xwe vedişêre. Gava em weşan, radyo û televizyonên dijmin bînin ber çavên xwe, raste ku di warê prope-xendê de, dijmin serdestire. Lê ev rûdan nikare rastiyan ber-vajî bike. Di vî şerê dawiyê de, bi kêmasî 100 serbazên dijmin hatin kuştin. Bi seetan birîndar û kuştîyên xwe ji navçê dûr xistin. Hîn jî dijmin li kuştîyên xwe digere.

Cenga di meha Gûlanê de, di-be şerê sêwemîn ji yên mazin di vî sala 1988'an de. Di her şerî de hêzên dijmin hatine şikandin.

Di sala 1984'an de 16 hezar serbazên dijmin li dora Şemzînan hebûn. Ango navçeyê tev, navçeyekaleşkeriye. Hatiye qedexa kirin, ku kesên biyan û nexwedî-cih bêne vê navçê. Herwusa gundî jî hertim dihên sehkirin.

Şemzînan, ji bo Kurdistanê Başur û Kurdistanê Rojhilat cîran e. Bi erdnîgarî û civakî girêdayî ye van herdu birên Kurdistanê ye. Pêşveçûnên li Başur û Rojhilat posîdeyên xwe li Şemzînan jî dikin. Lewma pêwendiyên eşîrên Şemzînan digel komara Tirk jî heye û digel PDK-Îraqê jî heye. Ticaret bi Kurdistanê Başur re dihê kirin.

Gundiyên Şemzînan jî tevî vê rewşê bûne. Gel eşîret bi eşîrat, bavik bi bavik, malbat bi malbat hatiye kêrîkirin. Posîde-

yên serekan mazin e. Gelek eşîret têkilî şoreşa Başur jî bûne. Hinek koçberê wir bûne. Heya niha jî bireka pêwist jî eşîra Gerdiyan, li Kurdistanê Başur û li Kurdistanê Rojhilat dimîne û li wir jiyan dike.

Gava ku mêtîngerîya Tirkên faşîst şer li dijî Têkoşîna Rizgariya Netewîya Kurdistanê dike, avahiya eşîran û hîma xwe ya leşkerî ji xwe re bingeş dibîne. Lewma piraniya serekên eşîran ji xwe re kiriye û gundiyan bo xwe dixebitîne.

Daxwaza gundiyan Şîrnexê pir roniye. Ji dagirkariya Tirkên û çetan dixwazin rizgar û azad bibin. Rewşa herêmê û hejmara girsên çekdar, roj bi roj diguhure. Lewma jî artêşa Tirkên roj bi roj hêzên xwe têkûz dike.

Xebatên me yên rizgariya netewî ji 6 salan vir de ye li Şemzînan dihên kirin. Bêhtir xebatên leşkerî hatin kirin. Niha pîrgîreke li Şemzînan, afirandina hêzên gelêrî yên çekdarî û belavkirina çetan û hêzên leşkeriye.

Li Deştê Baraza, li nêzikî Şemzînan, hêzên PDK Îraqê jî hene. Ev pêwendiyên xwe bi karakolên Tirkên re nabirin û berdewam dikin. Giliya pêşmerge me dikin. Heya ji destê wan dihê xebatên rawestandina têkoşîna me birêve dibin. Di sala 1985'an de şervan Hemîd AVCÎ kuştin û cesedê wî dan leşkerên Tirkên. Di sala 1987'an de jî, têkoşerekî ARGK ê birîndar teslimî artêşa dijmin kirin.

tî dikiran.

Di sala 1985'an de li gundê Gundikê Mellê navça Şîrnexê, Ahmet Zeyrek pêwendîya Emêrê Hiznî û Abdurrahmanê Gundikî ku endamên KUK'ê bûn, bi karakola dijmin re çêkir. Ev bêbext di havîna sala 1985'an de li gundê Tolga navça Şîrnexê, welatparêzê bi navê Omer kuştin.

Hêzên HRK gelek caran êriş birin ser van welatfiroşan. Di meha Mijdarê sala 1985'an de, êrişek çû ser mala Ahmet Zeyrek. Sîxur xwe avêt bextê leşkerên dijmin li Şîrnexê. Çetên wî hatin belavkirin. Di sala 1986'an de jî xaniyê wî hat şewitandin. Sîxur bi birînen mazin ji mirinê xilasbû.

Dure revî û barkir Cizîra Botan. Sîxuriya xwe li vir domand. Lê vê carê nekarî xwe rizgar bike. Komekî piçûk ji hêzên ARGK, ceza wî da. Bi vî avahî hêlîneka bêbextan ya mazin hate belavkirin û tunekirin.

## Li Dêrika Çiyayê Mazî şerê giran

Şer dora 24 seetan doma. Di navbera 50 û 60'an de serbazên dijmin hatin kuştin. Helikopterên dijmin ji banî de, bomban li ser pêşmergan reşandin. Lewma 5 şervanên ARGK jî şehîd ketin, ku di nav wan de endamê navendî yê PKK, Mehmet Emîn ASLAN jî heye.

Şer li dora gundê Bayraklı derket. Yekîtiya ARGK li derdorê xebatên ramyarî û konevanî birêve dibir. Li ser giliya sixurekî, leşkerên dijmin dora gund girtin. Şer di nivê şevê de destpêkir. Ji ber ku yekîtiyên dijmin nediwerin xwe nêzikî gund bikin, ji dûr ve roketên xwe reşandin ser gund. Pêşmerge ARGK, ji ber ku nedixwestin tu zîrrar bigihe gundiyan, zaro û jinan, derketin derveyî gund û şerê xwe domandin. Şer heya beyanê doma. Dure pêşmergan çembera dijmin şikandin û ji çemberê derketin. Tirs û xofa dijmin mezintir bû, ji ber ku bi şev gelek jê hatibû kuştin.

Serê beyanê hêzên têkûziyê ji bajarê Mêrdînê anîn. Bi vî awahî dijmin erîşên xwe xurttir kir. Lê di sa tiştek neket destê wan. Encamê de helikopter û tangên xwe rakirin şer.

## Li Şîrnexê komeka kontra hate hêsîr kirin

Şerê me yê rizgariya netewî li Şîrnexê roj bi roj gewretir dibe. Pêşveçûnên giring dihên jiyanîkirin. Şerên mazin di navbera yekîtiyên artêşa dijmin û pêşmergeyê Kurdistanê Rizgariya Gelê Kurdistan derdikevin. Gelek şer bi serketina pêşmergeyê me dawî dibin.

Di Nivê meha Gûlanê de jî, şerekî li dijî hêzên taybetî derket.

## Êrişek çû ser bajarê Şîrnexê

Di nivê meha Gûlanê de, yekîtiyeka ARGK avêt ser Şîrnexê. Propexendekî tunde hate kirin. 15 xort xwe gihandin hêzên ARGK.

Komek ji pêşmergan li çayxanan propexende kir, koma dinê jî xortên welatperwer da hevdû. Gelek belavok hatin belavkirin. Girsên gel şahiya dilê xwe

Şer bê betlahî doma. Pêşmergan xwe kişandin nav kêriyeka pezî. Helikopteran jî bi korî narîncok barandin. Gava dora nivrojê şer dawî bû, hejmara kuştîyên dijmin gihabû 50 kesan. Yekîtiya ARGK bi hogirî heya dawiyê şerê xwe kir, hêzên dijmin tarûmar kir, lê mixabim 5 têkoşer jî ronakrewan bûn.

Xebat û livbaziyên rizgariya netewî li dora bajarê Mêrdînê didomin. Li Cizîra Botan karvanekî leşkerî kete dafa pêşmergan û gelek serbaz hatin kuştin. 3 cemsên leşkerî jî derbên xedar girtin.

Ji navçên Midyad û Nisêbinê, gelek xort xwe digihînin hêzên ARGK. Weke nûçên digihînin me, dihê gotin, ku dijmin hejmara leşkerên xwe li dora Kerboranê, herêma Çelik û dora Çiyayê Maval xurtdike. Operasyonên berfireh dihên çekirin. Heya niha 15 gundiyan welatperwer hatine girtin.

Dijmin operasyonên xwe li Samsûr, Cizîra Botan, Şîrnex, Dih, Girêkamo, Berwarî, Çêl, Şemzînan, Çewlik, Dêrsim, Amed, Misric û Serhedê bi dijarî dimeşîne. Li Samsûrê gelek welatperwer hatine girtin.

Komek ji kontrayan hêsîr kete destê pêşmergan. Weke nûçên digihînin me, hinde endamên hêzên taybetî jî, hatine kuştin an jî birîndar ketine. Rojnameya "Cumhuriyet" nivîst, ku 2 kontra ketine destê pêşmergan. Bi vî awahî jî bûyer pejirandin. Lê mîna her demê hundabûnên xwe di sa veşartin.

anîn zimên û pêşmergeyê me pîroz kirin.

Livbazî 2 seetan doma. Di dema livbaziyê de dijmin nekarî tiştek bike. Piştî ku pêşmerge ji bajêr derketin pêde, dest bi operasyonan kirin. Operasyonên wan jî avê de çûn. Posîdeyên ARGK li ser gelê me li Şîrnexê gelek mazintir bû.

## Li çiyayê ARARAT komek ji turîstan hate vegerandin

4 hezar metre baniyan de, li ser Çiyayê Agrî (Ararat), dora kampa turîstên Frensfî ji hêla pêşmergeyê ARGK hate girtin. Bikaranîn mêtîngerîya Tirk hatin rabirîn û pişangekirin.

Turîstên Frensfî, ji bo derketina serê çiyê kampek vedabûn. Serekê pêşmergan axafek ji bo turîstan çêkir. Dure ji Frensfî ji çiyê daketin xwarê û çûn bajarê Bazîdê.

Piştî ku agaha mêtîngeran bi livbaziyê ket, hêzên taybetî û leşkerên komando dest bi operasyonan kirin. Derketin serê Çiyayê Araratê. Weke agahiyên gihan me, hêzên dijmin heya 2000 metran daketine çiyê. Niha ditirsin ku dakevin deverên bannîr. Lê ji hêla din jî dijmin duxuyan dike, ku operasyon dawî bûye.

MISRIC: Di navbera Sêrt û Misricê de, di êrdima Serê Pirê

de, şerekî di navbera hêzên me yên rizgariyê û hêzên taybetî yên dijmin de, derket. Şer demeka kin doma. Ji hêzên pêşmergan tu kuştî an birîndar nînin, lê ji hêzên dijmin gelek kuştî û birîndar hene.

ARARAT: Bizava ARGK ya leşkerî û konevanî li dora bajarê Agrî didome. Li gundê Dîbelek navça Tûtaxê êrişek çû ser şantiyeka dijmin û hemû hacetên li wir hatin tunekirin. Parezkarêkî gundan bi navê Ramazan Ozdemîr, ku dixwest livbaziya pêşmergan birawestîne, bi mirinê hate cezakirin.

DEP: Li dora navça Depê, di nivê meha Gûlanê de êrişek mazin çû ser karakola Çan. Di livbaziyê de roket hatin bikaranîn. Encamê de avahiya karakolê hat hilweşandin û gelek serbaz hatin kuştin an birîndar ketin.

## Çalakiya tolhildanê li Cizîra Botan

Pêşmergeyê ARGK êrişek birin ser navenda bajarê Cizîra Botan. Serekê sîxurên navça Şemzînan Ahmet Zeyrek, birayê wî Îdrîs, Hadî Zeyrek û Ahmet Gezer, ku tev endamên çetan bûn, bi mirinê hatin cezakirin. Berî niha jî sê caran êriş çûbûn ser van sîxuran. Di êrişekê de birayê Ahmet Zeyrek û gelek meriyên wî yên milîs hatibûn kuştin û xaniyê wî hatibû sohtin. Lewma Ahmet Zeyrek mala xwe biribû Cizîra Botan û gunehên xwe li wir berdewam dikir.

Ahmet Zeyrek ji gundê Biryana navça Şîrnexê ye. Sixurekî mazin bû, ku domana 12'ê Êlûnê de hatibû perwendekirin ji bo sîxuriya li dijî şoreşa Kurdistanê. Ahmet Zeyrek di sîxuriya xwe de posbîrek bû bo mêtîngeran. Gelek gunehên wî li dijî gelê me hebûn. Cahşên xwe gelek caran biribû ser gundên Şîrnex, Cizîra Botan û Girêkamo (Sîlopi). Bi zorê çekên gel dabû hev. Digel serekên karakolan, tore-yeka bartîl û hingavtinê ava-

kiribû. Bi vê jî razî nedibû, heya jinan jî dida girtin û dixist destê serleşkerên dirinde.

Gava di sala 1983'an de, hêzên me yên rizgariya netewî yên pêşemîn hatin dora Şîrnexê, di devê her mirovekî de navê Ahmet Biryana (Zeyrek) hebû. Gundî gelek ji destê wî kişandibûn û jê ditirsîyan. Dixwestin ku ev sîxur bi lez bê cezakirin.

Pêşmergeyê me daxwaza gel bicih anîn. Di havîna sala 1983'an de, refek ji pêşmergan, erîşek bir ser wî. Birayê wî hat kuştin, lê ew wê carê xilasbû.

Di sala 1985'an de, li kêleka Alîxan Tatar û Osman Demîr, Ahmet Zeyrek jî dest bi rêkxistinîkirina parêzkarên gundan kir. Lê Ahmet Zeyrek ji giştan bêhtir xebat dikir. Cahşên wî bi piranî cerdevan û diz bûn. Lewma mîna hovan mirin ji devên xwe diverişandin. Davêtin ser gundan. Xaniyan disohtin. Mirovan dihingivandin. Kemîn vedigirtin. Pîkolî li gel dikiran û xulamtiyeka mazin ji bo hêzên taybe-



## Li Dara Hênê lêdanên mazin li yekîtiyên dij-şoreşgerî ketin

Pozberî li dora gundê Bax qewimî. Dora 10 seetan doma. Helikopterên dijmin û serleşker ji tîkîlî şer bûn. Gelek endamên hêzên taybetî hatin kuştin. Ev şer şerê mazintirîn bû, ji hemû şeran, ku heya niha li Çewlikê çêbûne. Gelek leşkerên dijmin bi desteka çekên mazin şer domandin. Encam, ji bo dijmin bû binkeftineka giran.

Dijmin hejmara kuştîyên xwe 2, yên pêşmergan jî 4 da duxuyankirin. Lê weke nûçên gihan me, jê derdikeve ku dijmin derewan dike. Armanca dijmin veşartina hejmara kuştîyên xwe ye.

## Li Museka êrîşek çû ser saziya leşkerî

Livbaziya Museka weke ku di pîlana me ya gelemperî de hebû, wusa jî bir rengê gava pêşemîn ji bîzava qehremaniya netewî hate pêkanîn.

Roja 21.4.1988'an 3 heval livbazi jî ber çavên xwe borandin û kirokiyek çêkirin. Di wê rojê de refên pêşmergên me dora êvarî ji Ava Hacı Begê derbasbûn û xwe li Çiyayê Mirgê li seranserî karakola leşkerî bicihkirin. Weke agahî û saloxên bi destê me ve ketibûn, di barêgeha leşkerî de 120 dij-gerilla hebûn. Delameta wan ev bû, ku hêzên me nexin êrdimê, xebatên me hîrwestin, nehêlin ku gelê li herêma Berojê bikaribe ji herdu birên Kurdistanê here û were û xebatên dij-şoreşê bi riya milîsan birêxistin bikin.

Roja 22.4.88'an me xwe ji hedefa xwe 2-3 km dûr, bicih kir. 4 heval xebatên dawî jî bo livbaziye qedandin. 2 heval li cihê hedefê men, 2 heval jî xebatên

— Girtiyên şer di girtîgeha bajarê Aydinê de



xwe bi me dan naskirin. Pîlana livbaziye jî hêla berpirsiyariya refê pêşmergan hate danin. Berî livbaziye bi çend kêliyan pîlan hat eşkere kirin.

13 kes wê êrîşî barêgeha leşkerî kiriba. Koma êrîşî jî 13 kesan, koma parastinê jî ji 3 kesan bûn. Di êrîşê de 2 hep B-7 û çekên kesani; parastinê de çeka niv otomatîk Afarof û 2 hep çekên kesani hatin bikaranîn. Di livbaziye de 3 hep roketên B-7 û 597 berik hatin reşandin.

Livbazi bi roj, di dema ku leşker sporê dikiran de, destpêkir. Dora 20 kêlikan doma û dure me xwe paşve kişand. Piştî ku me xwe paşve kişand bi 45 kêlikan, helikopterên dijmin hatin. 3 caran mirî û birindar kişandin.

Erişî li ser saziya leşkerî li Museka, di nav gelê me de şahiyek afirand. Mêtînger hejmara kuştîyên xwe veşartin. Rojnâmên Tirkan nivîsin ku 2 serbaz hatine kuştin, yek jî birindar

ketiye. Lê wek nûçeyên gihan me, eşkere dibe ku 3 astegmen, başçavuşek, 2 serbaz hatine kuştin, 9 serbaz û kurê milîseki har birindar ketine.

Piştî rûdanê, mêtîngeran bi desteka helikopteran dest bi operasyonê kirin. Lê operasyona wan biserneket. Dijmin livbazi veşart û propexende kir, ku livbazi bi destê Pastarên Îranî û Partiya Komûnîsta Îraqê çêbûye. Dijmin, ji tirs û xofa xwe, dure hejmara leşkeran di saziye de zêdekir.

Gelê li Şemzînan û Kurdistanê Başur, li ser vê çalakîyê hîn jî diaxîfe û ji me daxwaz dikin, ku êrîşên li dijî saziyên leşkerî bîr zêdekirin. Bi vê livbaziye, baweriya gelê me bi Partiya me, diwartir û xurtir bû.

**Berpirsiyariya Yekîtiya Pêşmergan ya bi navê 21'ê Adarê 13.5.1988**

## Li girtîgeha Aydinê rapirîn

Berpirsiyariya girtîgehê, bi hiceta ku girtî tunelekê dikolin û amadekariya revînekê dikin, êrîşî girtîgehê kir û leşkerên xwe anîn dora girtîgehê. Girtiyên şoreşger li dijî êrîşa leşkeran, xwe parastin. Yekîtiyên leşkerî û polêsan, ji bo şikandina berxwedana girtiyan, agir berdan girtîgehê. Narîncokên gazê bikaranîn. Girtiyan jî bi dengê qube dirûşme bangîn û çî ketibe destê wan, bi vê xwe parastin.

Gelek girtiyên şoreşger, bi lêdanên çekan û ji ber agirî, birindar ketine. Heya niha jî 20 dilîyên şer, endamên PKK, bi rewşa xwe ya birindar, di hucuran de dihen girtin.

Gava di sala 1987'an de endamên PKK ji Amedê hatin koçberkirin, komek jî anîn Aydinê. Weke li girtîgehê li bajarên Sinop, Eskişehir, Dîlûk û Ruhayê, li vir jî endamên PKK, xwe di demeka kin de komkirin û lihevciwandin. Diyalogeka xurt digel hêzên çep pêşve birin. Û navendekî berxwedanê li vir jî damezrandin.

Ev jêhatîbûna endamên PKK, ku nav wan de Sabrî Ok, M. Can Yûce û Sadrettin Aydinlik jî hene, jêhatîbûneka pir mazin e di

diroka girtîgehan de. Ji ber ku girtiyan ev der qulibandin dibistanekê. Li dijî provakasyonên dijmin, xwe kirin mîna yek kûlmê. Kollektîfîzmeka mazin di girtîgehê de afirandin. Rojnâmeyek di girtîgehê de derxistin. Xebatên teorî û îdeolojî birêve birin. Dilîyên şer şanî kirin, ku şoreşgerî bê tevdir nabe. Duhev livbaziye hevkarîye jî bo protestokirina pîkolîyên di girtîgehê din de, bilind kirin.

Piraniya endamên PKK ceza heya dawîya jiyane û bidarvekirinê girtine. Zagonên mêtîngerîya faşîst di binê lingên xwe de diperçiqîn. Ji bo vê yekê canê xwe li berxwedanê pîroz dikin.

Ji ber vê yekê mêtîngerên hov êrîşî vê girtîgehê kirin. Bi provakasyonan dixwazin pêşengên berxwedanê bikujin, an jî bê liv û tevger bikin. Heya niha me nûçe jî vê girtîgehê negirtine. Lê weke me bihistî, yên birindar nebirine nexweşxanê û mêtînger hingavtînen xwe berdewam dikin. Dîtina wan ne bi derfete. Berpirsiyariya girtîgehê rûdan û bikaranînan vedîşere. Diyare ku jiyan dilîyên şer di xeterê de ye...

## Gaveka bi rûmet di berxwedana zindana Amedê de

Dilîyên şer yên endamên PKK, ku di girtîgeha Amedê ya nefermî de dimînin, bi armanca parastina mafên xwe û protesto kirina pîkolîyên li ser xwe, roja 12'ê Gulanê dest bi berxwedanê xwebirçîhiştinê kirin.

Malbatên girtiyan jî, mîna her demê, dilîyên şer tenê nehiştin. Roja 16'ê Gulanê, li pêşiya girtîgehê livbaziyeke hevkarîye çêkirin. Ji malbatên girtiyan Salîha Şener û Rahîme Şahîn benzîn li ser xwe rijandin û agir berdan canên xwe, ji bo protestokirina zilmûzor e. Bi zehmetî agir hat vemirandin. Herdu dayikên dilbirindar hatin girtin û wan şiyandin pirsyariyê.

Ji ber mazinahiya berxwedanê, mêtîngerên faşîst necar man ku daxwazan bipejirînin. Dure jî dawî bi berxwedanê hat.

Weke di hê zanîn, girtîgeha Amedê di droka Kurdistanê de bi berxwedanên mazin cihê xwe di nav rûpelên zêrin de, girtiye. Ji sala 1980'an heya niha berxwe-

dantucaran nemiriye. Bêhtîrfî 50 şehîdên me li vir hene. Di devê gelê me de, dirûşma "Amed şerefa me ye", bûye dirûşmeka dirokî.

Di meha Sibatê de jî berxwedanek bilind bibû. Gelek xwestek hatibûn pejirandin. Lê mêtîngerên faşîst soza xwe negirtin. Xwestên mafên girtiyan yekoyekoyê vegirînin. Girtiyên cengê koçberkirin. Dilîyên şer di mehên Nîsan û Gulanê de van bikaranînan protesto kirin. Wusa digotin: "Me mafên xwe bi xwîne sitandin, em dev ji yekê jî bernadin." Lewma berxwedana 12'ê Gulanê jî bilindkirin. Ev berxwedan jî giha armancên xwe.

Lê berxwedana li Amedê hîn dawî nebûye. Mêtînger dev ji pîkolîyên xwe bernedane. Heya ku gelê me rizgar nebe û mêtîngerî neyê kuştin, ev berxwedan jî dawî nabe. Mizgîneke jî bo serfiraziya gel û welatê me...

## Li girtîgeha Dilûkê berxwedan!

Di nivê meha Gulanê de berxwedan destpêkir. Armanca berxwedanê, bidestvanîna mafên ku di girtîgehê din de hatine pejirandin e. Herwusa jî bo rabîrîna erîşên di girtîgeha Aydinê û hevkarîya bo berxwedana li girtîgeha Amedê ye. Girtiyên şer, dixwazin ku mafên nola li Amedê bo wan jî bîr dayin.

Li Dilûkê (Enteb) 2 girtîgeh

hene. Herdû jî nola nimûnên Emerîkanî hatine avakirin. Di van girtîgehan de dilîyên şer yên endamê PKK, yên jî dora Dilûkê, dihen girtin. Hinek jî girtiyên ku ji Amedê hatine koçberkirin jî li Dilûkê ne. Li Dilûkê di navbera 14 û 22'ê Nîsanê û roja 28'ê Nîsanê de jî, xweragirtin çêbûn.

## Berxwedana li girtîgeha Buca

Ji roja 2'ê Gulanê heya niha, girtiyên di girtîgeha Buca de, berxwedanekê didomînin. Ev girtîgeh li bajarê İzmirê ye. Girtî dixwazin, ku rewşa girtîgehê bê başkirin, bikaranînen dilxwaziye bîr rakirin, pîkolî neyin kirin. Roja bîstemî ya berxwedanê de rewşa 4 kesane baş bû. Wan rakirin nexweşxanê. Şoreşgerên girtî, duxuyankirin ku wê berxwedana xwe berdewam bikin û bijijkan nepejirandin. Lewma di sa wan vegerandin girtîgehê. Berpirsiyariya gir-

tîgehê ava şerîniyê jî nade girtiyên di berxwedanê de. Dîtina merivan û hinartina namayan jî hatiye qedexa kirin. Kin bî gotin bilî bikaranînen dijwar, girtî xweragirtina xwe bi dilêrî berdewam dikin.

Ji bo rakirina pîkolîyên li girtîgeha Buca, mebusê bi navê Kamer Genç, pîrs anî meclîsa Tirkîyê. Di vê navberê de, Komela Mafên Mirovan Liqê İzmirê, bikaranînan faşîst yên li girtîgehan protesto kir.

## Livbaziya dayîkên Kurdistan

Dayikên me ji rojên pêşîn heya niha bêhtirîn pîkolîyên mêtîngeran dijîn. Lê her demê li berxwe dane. Tucaran law û keçên xwe yên di zindanan de tenê nehiştin. Bi rojan li ber dergehên zindanan man. Bi hezaran car dilê wan hat şikandin. Ji ber ku Kurdî qedexa bû, nedikarin bi zarokên xwe re biaxifin. Gava diçin dîtinê, tenha li wan dinêrîn. Gelek caran hatin girtin, hatin hingavtin. Meha Kanûnê sala 1987'an de dayîka Mahmud Oguz ya 60 salî, Asiye Oguz bi rojan hate hingavtin.

Lê dayikên me natirsin. Gava di berxwedana meha Sibatê de M. Emin Yavuz şehîd ket, dayîka wî Sultan Yavuz wusa got: "Niha girtî wê di rewşeka baş de bişîn. Ev bi mirina kurê min pêkhat. Ev jî sebra dilê min mazin dike. Ez bi kurê xwe serbilindim."

Berxwedana dayikên Kurdistanê bûye semboleke ji bo evîna welat û doza gelê me. Gava pêşengên reformîstan xwe didin destê dijmin û serê xwe li pêşiya faşîzmê diçemînin, dayikên Kurdistanê jî xwe lihevkomkirin û bûn pîrek di navbera girtîgehan û derveyî girtîgehan de.

Dayîka Mehmet Şener, Salîha Şener û dayîka Mehmet Şahîn, Rahîma Şahîn jî bi vê ar-



mancê benzîn şer xwe de rijandin û agir berdan canên xwe. Ev rûdan, bangeke ji bo serhildanê berxwedanê. Mêtîngerên Tirk, gelek jî livbaziye dayikên me yên qehreman ditirsin. Lewma jî nawerîn wan bi dirêjahî bigirin û zu berdidin.

Giringe gelê me tevguhê xwe bidêre dengê van herdû dayikên me. Xwe lihevkom bikin û saziyên şerê xwe avabikin. Piştî û milên xwe bidin tîkoşîna rizgariya netewî. Ev delametekî welatparêziyê ye, vatîniyeka mirovbûnê ye.



## Komcivîna Feyka-Kurdistan ya pêncemîn çêbû

Piştî amadekariyên demeka dirêj, di rojên 14 û 15'ê Gûlanê de, komcivîna Feyka-Kurdistan ya pêncemîn hate çêkirin.

13 komele û 3 komîtên ku li Almaniya Rojava bi yek armançê dixebitin, xwe di bin banê Feyka-Kurdistan de kirine yek. Ji roja ku Feyka-Kurdistan damezirîye heya niha, li ser wan erk û armançên xwe yên binge-hîn, xebata xwe dike. Ji 4 salan vir de ye xebatên jîr û çalak birêve dibe. Bi xebat û livbazi-yên xwe îspat kir, ku rêkxistî-neka girsên karkeran ya pê-wist e.

Dora 60 encûman û 90 mêh-van beşdarî komcivîna pênce-mîn bûn. Bernameyêke xurt ya rojenê hatibû amadekirin. Piştî axafên berfireh, biryarên heja bisexartin.

Feyka-Kurdistan, di komci-vîna xwe de li ser êrişên li dijî pêşengên gelê me jî rawestî û hemû bikaranînen dij-demokratî protesto kir. Daxwaza bi lez berdana welatperwerên ku li Almaniya Rojava hatine girtin, pêşkêş kir. Gelqirkirina Sad-

damê faşîst li Helepçe protesto kir û bang li Yekîtiya Netewan kir, ku hebûna gelê Kurdistan bipejirîne. Bi vê armançê mesa-jeka nivîsî pêşkêş kir.

Feyka-Kurdistan di komci-vîna xwe de duxuyankir, ku her-demê amade ye ji bo birayetiya gelan, ji bo xebata navnetewan, ji bo hevkariya têkoşînê digel sazî û rêkxistinên pêşveçûyî û demokrat.

Di komcivînê de mesajek bi sernivîsa; "Ji bo gerillayên qeh-remam ku li baniyên çiyar şer dikin" pêşkêş kir.

Gelek rêkxistin bi devkî û nivîsî mesajên xwe pêşkêş kirin. Piştî hîlbijartinên kargêrî û axafa dawiye, komcivîn bi ber-nameyêka çandî û bi serkeftinî dawî bû.

Rêkxistinên jêrîn mesajên xwe gihandin komcivînê:

AKSA, DEK, Dostên Gelê Kurd-Hamburg, BWK, Volks-front, FAU/R, SVP, TKP-B, YWRK, Komela Bijîjkên Kurd yên li Ewropa, Malbenda Kurdî li Bonnê, Komîta ji Kurdistanê û Hunerkom.

## Ji bo berdana welatperwerên Kurd li bajarê Karlsruhe mîting çêbû

Roja 20'ê Gûlanê li Almaniya Rojava bajarê Karlsruhê Feyka-Kurdistan û malbatên girtiyan bi hev re xwepêşdanek çêkirin.

Xwepêşdanê de daxwaza berdana girtiyan kirin û ji hikûmeta Almaniya xwestin, ku pîkolî li mirovên Kurd neyin kirin û welatperwer bê binge neyin girtin. Dora 750 welatparêzên Kurd û pêşveçûyî û demokrat têkilî livbaziye bûn. Mîting li pêşîya avahiya sawciyê Federal çêbû.

Malbat û nasên girtiyan nîşane-ka reş û nameyek danîn pêşîya dergeha avahiyê.

BWK, Volksfront û Komîta ji Kurdistanê jî beşdarî livbaziye bûn. Malbat û merivên girtiyan di nameya protesto de van daxwazên xwe pêşkêş kirin:

— Berdana girtiyan,  
— Dawî anîna bi pîkolîyên li ser Kurdan,  
— Rawestandina dawayên li dijî mirovên me."



## Berpirsiyarê "Komela Hevkariya Şehîdan, Girtiyan û Malbatên Wan" hevdîtinek digel serekwezîrê Swîs, Renê Felber re çêkir.

Roja 16'ê Gûlanê 1988'an, berpirsiyarê "Komela Hevkariya Şehîdan, Girtiyan û Malbatên Wan", digel berpirsiyarekî Xaço Sohr û diroknasekî Swîsî hevdîtinek digel Serekwezîrê Swîs, Renê Felber çêkirin.

Li ser pîrsa Kurdistan, û ser-nêrîna dewleta Swîs li ser Kurdistan axaf çêbûn. Hevdîtîn di avahiya parlamento de çêbû û 25 kêlikan doma.

Dosyek li ser rewşa Kurdistanê Bakur û gelqirkirina li Helepçe dan wî. Herwusa hinde pîrs li serekwezîr hatin kirin.

Serekwezîrê Swîs, duxuyan kir ku Kurdistan nasdike û diza-

ne pîrsgireka gelê Kurdistan çîye. Soz da, ku piştî xwendina dosyê, ew wê bersiva pîrsan bide.

Piştî hevdîtînê, gelek rojnamevan hatin pêşîya heyeta hevdîtînê. Civînek ji bo rojnamevan hate çêkirin. Berî ku hevdîtîn destpêbike jî, komek ji welatperweran xwepêşdanek li pêşîya avahiya parlamento çêkirin. Gelek pêşveçûyên biyanî û demokrat jî beşdar bûn. Dostên Gelê Kurd li Swîs jî têkilî livbaziye bûn. Televîzyon filmeka 20 kêlikan çêkir. Fîlm di 4 kanalên televizyonê de hat weşandin.

## Civîna "Dostên Gelê Kurd" ku li hember "neheqî û bêdadiyên ku li ser Kurdan bûbû" damezrîbû, li Stockholmê çêbû

Civîn bi axefeka serokê komela "Dostên Gelê Kurd" destpêkir. Serokê komelê Tom Karson, di vê axefa xwe de neheqî û bêdadiya ku li ser ew 8 Kurdên ku di nezareta nav sînora belediyê de ne, li ser rewşa wan axefî. Paşê jî parlamenter û advokatekî Swêdî û bi nav û deng, Hans Göran Frank jî li ser vê rewş û bêdadiyê axefî û hevalên xwe yên di hikûmetê de rexne kir (Hans G. Frank, bi xwe parlamenterek ji Sosyal Demokratên Swêd e û Sosyal Demokrat neha li ser hikûm in.) Roja dinê ev axefa H. G. Frank di rojnameyên Swêd de derket.

Paşê jî Avukat Huseyîn Yildirim ku ji hêla komela DGK ve hatibû vexwandin û dawet kirin, axefekî kir. Wî di axefa xwe de bi kurtî weha got:

"Mevanên Hêja,  
Dostên Gelê Kurd,  
Hûn hemû bi xêr hatine!

Neheqî û bêdadiya ku li ser çend welatparêzên Kurdên li Swêd çêbûbû, bi rastî ev neheqî li ser şerê rizgariya neteweyiya Kurd û li ser pêşengê vî şerî PKK bû jî. Divê ev neheqî rabe û çareserkirineka demokratîkî jî, erk û bareke mirovî ye. Her hewl û kêfareteka di vê riyê de, piştigirtina şerê azadiya gelê Kurd e. Loma ji dil sipasiya we dikim.

## Li Swîs û Frense bûroyên "Lufthansa" hatin vegirtin

Roja 17'ê Gûlanê 1988'an, 20 endamên ERNK li Swîs bajarê Cenevre bûroya rîya asmanî ya Almaniya Rojava "Lufthansa" vegirtin.

Girtina weltperweran li Almaniya protesto kirin, daxwaza berdana wan danîn holê. Bang li Almaniya kirin, ku pîkolîyên xwe yên li dijî Kurdan birawestîne.

Livbazî 3 seetan doma. Armançên xwe bi teleksê gihandin Wezîrê Karên Derve yî yê Almanya, Hans Dietrich Genscher. Piştî ku ev daxwaz bicîh hat, dawî bi livbaziye jî hat.

\*\*\*

Roja 18'ê Gûlanê jî, endamên ERNK li Frense bajarê Parisê bûroya rîya asmanî ya Almaniya

Li hember nîrx û qiymetên mirovayetiye ye ku mirov, 25 milyon Kurd di binê statuta dagirkerî û koloniyalizmê digire û dihele. Loma ne gengaz û mim-kûn e ku mirov welatekî dî, mîna Kurdistanê rê bide li ser ruyê erdê. Sedema ku gelê Kurd hîna ne gihastiye azadiya xwe, giredayê vê yeka barbariya dagirkeriya Tirk û berjewendî û menfeetên wan imperiyalîstan, rewşa bêrêxistin bûna gelê Kurd û her weha li hember vê yekê bêdengbûn û bédengmayîna çapemenî û dezgayê rageyandina demokratîkiya cihanî ye.

Gelê Kurd ku bi sedsalan e hatiye kuştin û birîn û di bin zînat û zilmeke bêhempa de hatiye hiştin, va ye di mîjûya xwe de ev cara yekemîn e ku digihîje rêxistîneka modern û bi vê yekê, li hember dagirkeriya Tirk şerêkî diwar dide. Her çiqas ku dagirkeriya Tirk, bi zîlm, bi şîkence, bi kuştin û birîn, bi fermanên mirinê, bi tazi û talan kirin, bi ajotin û sirgûn kirin û bi wî şerê taybetî û xisûsiya li Kurdistan, dixwaze xwe ragire, bi piştigiriya heja û bi jidiliya gelê me, şerê me gihastiye ciyeke serbilind. Pîrsa Kurdan ev 50 sal in ku ne hatiye ser zîmanê kesî, lê îro ew di rojpergal û bernamaya mirovayetiye de ye. Dîti-

Rojava "Lufthansa" vegirtin. Dilxwazên ERNK van daxwazên xwe danîn pêşîya Almaniya Rojava:

— 13 Kurdên hatine girtin bila bi lez bîr berdan,  
— Giringe hingavtina fizîkî û psîkolojîkî bi lez bê rawestandin,  
— Dewleta Alman giringe hev-kariya digel Komara Tirk birawestîne,  
— Pîkolîyên li ser Kurdên li Almaniya giringe bîr rakirin.

Welatperwerên Kurd, da xwazên xwe bi teleksê gihandin Almaniya. Livbazî 5 seetan doma û piştî ev daxwaz gihan Almaniya, dawî bi vegirtinê jî hat.

## Li Holland bajarê Zwolle civîna bîranîna şehîdên berxwedana Dêrsimê çêbû

Roja 21'ê Gûlanê 1988'an li bajarê Zwolle 200 kes beşdarî civîna bîranîna şehîdên berxweda Dêrsimê bûn. Mêhvan bi bal guhdariya axafan kirin. Rastiya dirokî ya Dêrsimê, naveroka berxwedanê û rewşa piş-

tî damezrandina komara Tirk hatin eşkere kirin. Herwusa li ser çepê Tirk yê şoven hate rawestandin û çawa rîsteka bestîne dileyizin, hate ronahî kirin.

Civîn bi bernamêyêka çandî, digel govend û sitranan dawî bû.

## Pirozbaiyên cejna Newrozê li Erebiştana Seûdî

Karkerên welatparêz yên Kurdistanî ku li Erebiştana Seûdî dixebitin, li gelek bajaran Newroz pîroz kirin.

Di şevên Newrozê de, mesaja sekreterê gelemperîya PKK rêheval Abdullah Ocalan hate xwendin. Di şadîmanîyan de, govend hat leyistin, helbestên şoreşgerî û gelêrî hatin xwen-

din. Kesên beşdar bibûn, gelek alikariyên diravî dan.

Newroz li van bajarên jêrîn pîrozbayî bû û hevqas kes beşdar bûn:

Jedda 60, Medîne 100, Mekke 55, Taîf 90, Dammam 15, Brey 50, Arar 50, 2 caran li Riyad gişt bi hev re 300, Abhad-Tinama û Namas 100.

na resmî ya dewleta Tirk ya li ser vê pîrsa me, îro ketiye şerampolê. Dagirkerî û koloniyalizma Tirk mikur dihe û dibêje ku em îro li ber sînga şerê rizgariya neteweyî ne. Pîrsa Kurdî bi şeweyê kesî û bi heraret di parlement û meclîsa Tirk de, di hikûmeta wan de, di çapemenî û dezgayê rageyandina wan de dihe gotûbej kirin îro. Her yek bi awa û şeweyekî çareserkirin û hel kirinekî pêşniyar dikin. Lê belê ev pêşniyarên "çareserkirin û hel kirina" vê pîrsê, ji maf û heqên bingehiya demokratîkiya gelê Kurd gelekî dûr in. Ev plan û rêçete tenê ji bo garantî û dirêj kirina mafên dagirkeriyê ye.

Dagirkerî û koloniyalizma Tirk ku li hember şerê me yê rizgariya neteweyî de rojên diwar dît, hawar li dost û hevalbendên xwe yên Ewropî kir. Dewletên Ewropî bi rûniştinên dizî tawîz û peymanên politîkî û aborî ji Tirkiyê girtin û di şûna wan de ji xwe li hember şerê rizgariya neteweyiya Kurdistan û li hember pêşengê vî şerî girtin.

Navê Partiya Karkerên Kurdistan-PKK hiç carekî jî di revandina balafirekî de, yan jî di sabotajekî de ne hatiye nîmandin. Mal û canê kesekî, ji hêla PKK ne hatiye talan kirin. Ev çi teba terorîsm e ku mirov neha li ser dipeyive? PKK îro hêz û tevgerê wisa pêşeng e, ku li hember ordiyê 1 milyon mirov bi hêz, yanê ordiya Tirk ye ku hêz û qeweta xwe rast û yekser ji NATO'yê digire, li hember vê ordiyê şer û ceng dike. Bi imkanên gelekî kêr, PKK îro şerêkî gelekî diwar û navdarê herî zehmetê dinyayê dide. Ew sûc û tawanbar kirinên saxte yên terorîzmê, mehkûmê têkçûn û mexlûb bûnê ye. Me vê yekê bi çavên serê xwe li Swêd dît. Swêd divê dev ji vî karî berde. Pejirandin û qebûl kirina şaşî û xetayên xwe, nîzamekî siruştî û tebliî ye, ku ev hêz û jîn dide rejîmen demokratîyan re.

Mêvanên Delal!

Gelê Kurd bi sedan sal êş û elem kişandiye û di binê nîrê bindestiyê de maye û her wisa ji heta neha hebûna xwe parastîye. Îro ev gel jî dixwaze wekî gelên cihanî serbest û serazad bijî. Ev daxwaziyekî gelekî siruştî û tebliî ya gelê me ye. Îro gelê me şerêkî diwar dide, ku bigihîje vê armançê. Ez bangî hemû avahî û çapemeniyên azad ku bi demokratîyê bawerî dihe nin dikim, ku piştigiriya şerê azadiya gelê Kurd bikin!

Gelekî spas dikim!"

Li dora 70 kesî mirov beşdarê civînê bûbûn. Di civînê de hiqûnasên Swêdî wekî Knut Mäl-fett jî li ser şaşî û bêdadiya "mor û qanûna terorîstiyê" peyivî.

Paşê jî hevalekî behsa "li ser Kurdistanê sparteka dirokî û rojane" axefekî dirêj kir. Di vê axefê de li ser diroka serhîlanî-nên Kurdistanê û li ser rewşa îroyîn hat rawestîn.

Dûre Komela Dostên Gelê Kurd li gor Merc û prensîbên damezrandina xwe, bi devê serokê komelê Tom Karson ji çapemeniya Swêdî re, carekî din daxwazî û armanca komelê got û ilan kir. Bi vê yekê ve civîn kuta bû.



PKK û YNK di nava xwe de tifaqekê çêkirin  
Tifaqa şoreşgerî li Kurdistan

Sekreterê gelemperiya PKK Abdullah OÇALAN û sekreterê gelemperiya YNK Celal TALABANÎ, di mêjûya 1'ê Gûlanê 1988'an de bi duxuyaniyekê dan zanîn, ku herdu tevger li ser protokoleka tifaq û hevkarîyê lihevhatin û di nava xwe de peymanek girêdan.

Heyata PKK li bin serokatîya sekreterê gelemperiya PKK Abdullah OÇALAN, û heyeta YNK li bin serokatîya sekreterê gelemperiya YNK Celal TALABANÎ, di nivê meha Nîsanê de digel hevdu rûniştin. Hevdişin û hevpeyvinên dorfireh çêbûn. Rewşa cîhanê û rewşa êrdima Rojhilata Navîn, pirs û astengên Bîzava Rizgariya Netewiya Kurdistan û riya veristîn û çareserkirina van pirsan, ji ber çavan hatin derbaskirin. Piştî kutandina vê xebatê, domaneka dirêj li ser pêwendiyên di navbera herdu tevgeran de hate rawestandî. Berpirsiyarên herdu tevgeran, di encama hevdişin û hevpeyvinên xwe de, danezanekê kirin ku gihan tifaqekê, ku ji bo Kurdistanê divêtiyekê mazin e û hoyên hevkarîyêka wusa pir pijiyane. Xebata herdu tevgeran, bi îmzekirina protokoleka tifaqê ji hêla sekreterê gelemperiya PKK Abdullah OÇALAN û sekreterê gelemperiya YNK Celal TALABANÎ, dawî pêhat.

Protokola tifaqê ku di navbera PKK û YNK de hate girêdan, di dîroka têkoşîna serxwebûnê li Kurdistanê de, gawekî herî gewre û pêşketîye. Bîlî xebatên dijmîn ên ji bo belavkirina yekîtiya gelê Kurdistan, ev gava hêja pêkhat. Ev gav wê yekîtiya di nava herdu birên Kurdistanê de, gelek xurt bike. Nexasim sekreterên gelemperî yên herdu tevgeran duxuyankirin, ku ev tifaq ji bo hemû kes, kom û partiyên dinê re ji vekirîye. Herwusa bang li hemû hêzên Kurdistanê kirin, ku nakokî û dubendiyên di nava xwe de, bi pêwendî, hevdişin û azînen birayetiye ji holê rakin. Sekreterên gelemperî yên PKK û YNK herwusa eşkere kirin, ku li herdu perçên Kurdistanê, ew wê li dijî meylên kêrîkar, hilweşandkar û ditin û nêrînên çewt têkoşînekê ji bajon.

Hêvî û baweriya me ew we, ku ev tifaq di têkoşîna rizgariya netewiya gelê Kurdistanê de, daxwazên xwe di karvaniyê de bicîh bîne û posîdeyên dil dixwaze li seranserê Kurdistanê biafirîne.

Dîtina me ya li ser  
tifaqa şoreşgerî li Kurdistanê

Ger pêşveçûnên ku ji hoyên netewayî û civakî yên Kurdistanê derdikevin, ger jî gihenekên dubendî û pêwendiyên di navbera netewên cîran de îro riya tifaqek şoreşgerî bi lez vedikin. Di avahiya herêma me de, ku welatê me jî berekî vê herêmê ye, hinde dubendî û pêwendî derdikevin holê û bi lez xwe tunde dikevin. Ev pêşveçûn, ji nêzik ve xwe bi van dubendî û pêwendîyan re girêdidin. Herweha, ji ber posîdeyên ku yên pêşveçûnên navnetewan de jî, pêşveçûnên vê nolê xwe derdixin ronahiyê. Gihaneke hoyên li hundurê welatê me û derveyê welatê me, îro, pêkanîna tifaqên şoreşgerî li Kurdistanê datînin pêşiya me. Pêkanîna tifaqên bi vê nolê, ji bo bersiva domana dîrokê ya niha bê dayîn, zor pêwîst e. Lewma divê em karibin vê domana dîrokî, ji bo berjewend û sudên gelê xwe, biqulibînin karvaniyê.

Damezrandina tifaqan li welatekî ku ji bo pêşveçûna şoreşgerî li vî welatî zor hewce ne, berî hertiştî, bi hoyên netewî, civakî û aborî yên gelê vî welatî ve girêdayîne. Di vê ev hoy, heya koçberêkê, rêdar, destdayî û hatîgihîştî bin. Heya ku ev hoy, negihîn wê pîvekê, ku bîngeha guhartinên şoreşgerî datînin, guhartinên şoreşgerî yên xwedî ra û aktîf nikarin bînin kirin. Çuqas îrada şoreşgerî hebe jî û çuqas xebatên li ser vê bîngehê yên babetî bînin kirin jî, bila bînin kirin, ev guhartinên şoreşgerî weke dil dixwaze çênabin. Ev rastî, zagonêka (qanunêka) dîrokê ye. Di rojên me de ev rastî, xwe çêtir ronahî kiriye û dihê ditin. Ger ev zagona dîrokê neyê ditin û vê zagonê em di mejiyên xwe de cih nekin û rabin, karê rêveçûnekê bikin û xwe bavêjine pêş, rastî wê dawîya me jî ne bi xêr be. Meşêka wusa biraderê binkeftin û ketinê ye. Gava em gavên xwe niha davêjin û lînerîn, serdişin û baweriyên xwe di vê barê de didin nasîn, em vê rastiya dîrokê

dihênin pêşiya çavên xwe. Çareserkirin û bîr û baweriyên me, bi vê rastîyê ve hişk girêdayîne.

Dolîwgeriya biyanî, bi hezaran sal e Kurdistan ji bo cîhanê girtî hîştîye. Dolîwgeriya biyanî wusa bi serê Kurdistan kiriye, ku cîhan ji bo Kurdistanê kehr û bîdeng be. Ji ber vê girtîhîştîyê jî, ku welatê me herdemê kiriye qada şer û nakokîyan. Gelê me qirkirine, mirovên me kuştine. Nehiştine ku gelê Kurd bi îrada xwe ya azad û pêşveçûna xwe ya netewî û civakî, xwe bidamezrîne an jî bikeve ser rîyeka bi vê hêvî û daxwazê. Weke ku nehiştîbin gelê me bi dînamîzmên xwe yên hundurî pêşve biçê, wusa jî avahiya gelê me di nav sistemên civakî yên netewên serdest de tarûmar kirine. Dixwazin civaka Kurdistanê, di nav civaka netewên serdest de bihelînin û tunebikin. Ev rewş, heya niha dîroka Kurdistanê berve jêr pêşve birîye. Hoyên objektîf bi vî awahî li dijî Kurdistan bi rê ketine û hikariya vê rewşê, di avahiya banîya civakê de jî xwe şanî kiriye. Posîdeyên vê rewşê yên giran xwe serdest kirine. Ji ber ku pêşveçûna polîtîk ya azad ku sudên gelê dihêne zîman bi vê nolê xwe ava kiriye û jîbînî pêşve neketiye, bidestaniya avahiyeka konevanî ya li ser bîngeheka azad jî pir zehmet e. Zanatiya şoreşgerî û hilgavtina rêxistinîya ji bo vê jî, ku zor hewce ne, pir zehmet bi rê ve dikevin. Ev jî rê re dibin bîngehek, ku pêşveçûn çewt û vajî xwe ava bikin. Ev çewtî û vajîbûn jî, rê jê re vekirî dihêlin, ku ev avahiya konevanî bi komployan û gelqirkirinan bê belavkirin.

Ji dema berê heya niha ev rastî li Kurdistanê jiya ye. Lê em dikarin bêjin, ku îro ev dihê hilweşandin û ruxandin. Li şûna vê, pêşveçûnên ji bo gelê me posîtîf, cihên xwe digirin. Bêgu-

Dûmahîk di rûpela 20. de



BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDISTAN

Belavoka bi hev re li ser civîna di navbera  
Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) û  
Yekîtiya Nîştîmanî Kurdistan (YNK) de



Heyetek ji Partiya Karkerên Kurdistan (PKK) bi serokatîya Rêheval Abdullah OÇALAN, di nivê meha Nîsanê 1988'an de, li gel heyetek ji Yekîtiya Nîştîmanî Kurdistan (YNK) bi serokatîya Rêheval Mam Celal TALABANÎ runişt. Bi hoyeka hevaltî û canekî bilind ji berpirsiyarîyê û bi agahdariyeka xurt, ji bo pêşve birina bîzava rizgarî û demokrasiya gelê me, axaf çêbûn. Bi berbalanîna hemû rewşên konevanî, aborî, civakî û rewşên bîrî yên civaka Kurdistanê, pirs danîn ber çavan, ji dema ku dewletên emperyalîst di şerê cîhanê yê yekemîn de biserketin û welatê me debaş û parve kirin û bi kotekê gihandin hin dewletên Rojhilata Navîn, bîyî viyana gelê me û girsên wî ên fireh. Kolonyalist û dagirkaran herdemê nîr û pikoliya xwe li ser gelê me domandine û li pêşberê pêşveçûna gelê di warên

konevanî, aborî, civakî û rewşên bîrî yên serbest de, herdemê çeper û asteng ava kirine û xwestine hemû hebûn û taybetiyên civakê kavi û hunda bikin, bîngeh û nîrxên hebûna me yên netewayî hilweşînin, dîrok û çanda gelê me tim ji hev xistine û arkirine, heya wê gihaneke, ku xwe gihandine ajotina şerekî nîjadperest û faşîst li hemberê gelê me.

Şerekî bi tevayî ji bo tunekirin, qirkirin û rakirina gelê me, bi taybetî li Kurdistanê Bakur û li Kurdistanê Başur, bîrêxistine. Herwekî destên xwe dirêjî hemû metodên dij-mirovahiyê, mîna koçberkirina bi zorê, wêrankirina gund û bajaran dikevin; konevaniyên erdê sohtî û mêtîngerî yên layandkar û reş, Erebkîrî û Tirkîkirina Kurdistanê ji bo guhartina hebûna netewayî ya civaka Kurdistanê bikar dihênin. Dagirkaran şerê xwe yê dijmînî û nîjadperest

gihandine gihaneke pir bilind, heya koçbera bikaranîna çekên kimyevî, fosforî û gazên jehrê yên di navnetewan de hatine qedexekirin. Ev tev, ji bo tunekirina gelê me û rawestandina tevgera rizgarî û demokrasiyê dihên kirin.

Herweha ji ber dişwari û xedariya vê dema gelê me, ku bîzava wî ya rizgarî û demokrasiyê jê derbas dibe, û ji bo li ser çarçîva Kurdistanê xwe gihandina hemû rewşên nuh, herdu alîyan biryarên xwe dane, ku ji dil û can li hemberê êrîşên çavsor, çeper û kozîkên xwe vedin. Ji bona ku kar û xebatên raste-rast ji bo tevgera gelê me û pêşveçûna vê tevgerê, bîngeh û daxwazên serkevtinê peyda bibin. Ev, tenê bi yekîtiya hemû şaxên tevgera rizgariya Kurdistanê û avakirina eniya Kurdistanê ya fireh û yekbûyî, di her

Dûmahîk di rûpela 19. de

Cenga ARGK li Şemzînan

\*

Çalakiya tolhildanê li Cizîra Botan

\*

Li Dêrika Çiyayê Mazî şerê giran

\*

Li Şîrnexê komeka kontr hate hêşîr kirin  
Êrîşek çû ser bajarê Şîrnexê

\*

Li çiyayê Ararat livbazi

NIVÎS DI RÛPELA 21. DE



Livbaziya  
dayîkên Kurdistan

\*

Li girtîgeha  
Aydinê rapirîn

\*

Gaveka bi rûmet di  
berxwedana zindana  
Amedê de

\*

Li girtîgeha  
Dilûkê berxwedan!

NIVÎS DI RÛPELA 22. DE

— Komcivîna Feyka-Kurdistan ya pêncemîn çêbû  
— Ji bo berdana welatperwerên Kurd li bajarê Karlsruhe mîting çêbû  
— Li Swîs û Frense bûroyên “Lufthansa” hatin vegirtin  
— Pirozbayiyên cejna Newrozê li Erebiştana Seûdî  
— Li Hollanda bajarê Zwolle civîna biranîna şehîdên berxwedana Dêrsimê çêbû

NIVÎS DI RÛPELA 23. DE